

Innehållsförteckning	1
1. Utgångspunkt	3
a) Värdegrund	3
b) Språkstrategi	3
c) Verksamhetsidé	3
d) Mål för inläring och fostran	4
2. Undervisning	5
a) Inlärnings- och kunskapssyn	5
b) Inlärningsmiljö	5
c) Arbetssätt	5
d) Elevmedverkan	6
3. Undervisningsarrangemang	7
a) Timfördelning	7
b) Språkprogram	7
c) Skolans prioriteringar	8
d) Antagning av elever till grundskolan	8
e) Övriga beslut i anslutning till hur undervisningen ordnas	10
4. Elevhandledning	11
a) Lärarledd elevhandledning	11
5. Stöd för undervisningen	11
a) Stödundervisning	11
b) Specialundervisning på deltid	11
c) Undervisning av elever överförda till specialundervisning	12
d) Undervisning av invandrare	13
6. Stöd för elevens välmående	14
a) Elevvård	14
b) Andra stödåtgärder	15
7. Samarbete som stöd för undervisning och inläring	16
a) Samarbete mellan hem och skola	16
b) Samarbete vid övergång till andra skolstadier	16
b 1) Samarbetsplan mellan daghem och skola	16
b 2) Rutiner vid övergången från förskola till skola	17
b 3) Rutiner vid övergången till högstadiet	17
c) Samarbete med närmiljön och andra förvaltningar	17
d) Samarbete med arbetslivet	18
e) Internationellt samarbete	18
8. Utvärdering	19
a) Bedömning av elever	19
b) Utvärdering av skolans verksamhet	19

9. Målen för och innehållet i undervisningen	21
a) Temahelheter och helhetsundervisning	21
b) Ämnena och ämneshelheterna: mål, innehåll och utvärdering	28
Modersmål och litteratur	28
Finska	37
Modersmålsinriktad finska	41
Engelska	45
Tyska	51
Matematik	56
Miljö- och naturkunskap	64
Biologi	69
Geografi	71
Fysik och kemi	73
Åskådningsämnen	76
a) Den evangelisk-lutherska religionen	76
b) Den ortodoxa religionen	81
c) Livsåskådningskunskap	87
Historia	94
Musik	96
Bildkonst	101
Slöjd	107
Gymnastik	114
10. Bilagor	121
a) Betygsblanketter	121
b) Säkerhetspärm	121
c) Kriterier för bedömning av uppförande	121

1. Utgångspunkt

a) Värdegrund

I skolan

- har vi alla rätt att lära oss, att utveckla vår inläring och bildning samt att växa mänskligt.
- har var och en möjlighet att växa till en ansvarsmedveten medlem av skolsamfundet och samhället och att kunna påverka gemensamma angelägenheter.
- satsar vi på vårt modersmål, svenska, för det ger oss redskap för all vidare inläring och utveckling.
- högaktar vi vars och ens människovärde och tar vi tillsammans ansvar för en vänlig och positiv atmosfär, för trygghet och för varandras välmående.
- tillåter vi inte någon form av rasism, diskriminering, våld eller mobbning.
- arbetar vi för en hållbar utveckling och att växa till att ta ansvar för miljön och framtiden.
- lär vi oss att uppskatta den finlandssvenska och den finska kulturen, vars och ens kulturella bakgrund samt stödja en jämlik kommunikation mellan olika kulturer.
- lär vi oss om vår närmiljö samt om vår lokala kultur. Det är viktigt för oss att förstå och uppskatta vårt eget kulturarv.

b) Språkstrategi

Den svenska skolan är främst avsedd för de svensk- och tvåspråkiga barnen. Skolledaren bedömer i samband med antagningen om elevernas språkkunskaper räcker till för skolgång på svenska.

Vi samarbetar med dagvården och förskolan för att kunna stödja barnens skolspråk. Vi kommer överens med föräldrarna om hur vi gemensamt kan bära ansvaret för barnens språkliga utveckling.

En av skolans viktigaste uppgifter är att stärka elevernas svenska så att de i alla sammanhang kan använda språket på modersmålsnivå. Den svenska skolan är en talande, läsande och skrivande skola.

För att utveckla elevernas skolspråk skapar vi arbetsmiljöer som är språkstödjande i fråga om timfördelning, arbetsmetoder och material. Skolbiblioteken är föremål för särskild omsorg. Vi samarbetar med alla som erbjuder svensk service för skolan. Vi utnyttjar regelbundet det svenska kulturutbud som staden erbjuder.

Invandrabarn ges möjlighet att utveckla både skolspråket och sitt eget modersmål.

Lärarna i den svenska skolan fungerar alltid som språkliga förebilder för eleverna. Vi strävar efter att all personal i skolan kan svenska.

Vårt språkprogram är ett ställningstagande för att stärka alla barns svenska och både de tvåspråkiga och enspråkigt svenska barnens finska.

c) Verksamhetsidé

Skolan arbetar för att utveckla och upprätthålla den trygghet, trivsel och samhörighet som vi uppnått genom att arbeta över klassgränserna i ett årskursindelad system. På det sättet blir vi alla bekanta med varandra.

Skolans mål vid inläringen är att ge eleverna goda basfärdigheter i samtliga ämnen.

Läsning, skrivning och räkning utgör en integrerad del av alla läroämnen. Skolan satsar speciellt mycket på läsning.

Skolan arbetar för att eleverna skall kunna tillägna sig olika modeller för inläring för att utveckla sitt eget arbetssätt.

d) Mål för inläring och fostran

Gällande målen för inläring ser Degerö lågstadieskola som sin viktigaste uppgift att ge eleverna följande:

- Basfärdigheter
- Färdigheter i att kunna se helheter. Här ingår också konst- och färdighetsämnen.
- Upprätthålla elevens nyfikenhet samt lägga grunden för det livslånga lärandet och utveckla eleven till en samhällsorienterad individ.

Målen för fostran i Degerö lågstadieskola är att utveckla elevernas **självkänsla, ansvar** och **tolerans** samt **det svenska språket**.

2. Undervisning

a) Inlärnings- och kunskapssyn

Vår inlärningsyn är att lärandet är en individuell och social process under vilken kunskaper och färdigheter byggs upp och förändras samtidigt som eleven får intryck av den omgivande kulturen. Skolmiljön skall vara stimulerande för både elever och personal. Lärandet är en målmedveten studieprocess som äger rum i olika situationer, både självständigt och tillsammans med andra i gruppen samt med läraren. Lärandet handlar om att inhämta ny kunskap men även om att tillägna sig inlärnings- och arbetssätt som redskap för ett livslångt lärande. Lärandet är en aktiv och målinriktad verksamhet, där eleverna utgående från sina tidigare kunskaper bearbetar och tolkar det stoff de skall lära sig.

b) Inlärningsmiljö

Degerö lågstadieskola verkar i ett skolhus från sekelskiftet samt i en fristående tillbyggnad. Skolan är belägen mitt i den historiska miljön kring Hertonäs gård vid havet med närhet till stigar och vandringsstråk. I Degerö lågstadieskola arbetar vi för en trygg och trivsamt inlärningsmiljö för elever och lärare som stöder elevens tillväxt och lärande. Ansvaret för att upprätthålla en sådan miljö ligger såväl på eleven som på läraren. Biblioteket och IT-utrustningen står till elevernas förfogande under skoldagen. Skolans alla rutiner, regler, handlings- och beteendemodeller samt värderingar är sådana att de konsekvent stöder skolan i fostrings- och utbildningsarbetet.

c) Arbetssätt

Skolan arbetar med flexibla grupper vilket betyder att ett samarbete mellan årskurserna pågår i olika ämnen där det är möjligt.

Skolan strävar mot enhetliga arbetsrutiner för att eleven skall få de ramar som ger trygghet inom skolan. Veckans arbete presenteras på liknande sätt i alla årskurser, här ingår också läxorna. I varje klassrum finns likadana tavlor för planeringen av veckans arbete. Eleverna deltar i planeringen.

Skolan strävar mot konstruktiva arbetsmetoder. Det betyder att kunskapen inte förflyttas utan att eleven skall ges möjlighet att konstruera den själv: eleven väljer och tolkar information, analyserar den på basen av tidigare inhämtad kunskap och som en del av den. Eleven formar en bild av den värld som han lever i och av sig själv som en del av den.

Läraren fungerar som handledare i inlärningsprocessen. Arbetsmetoderna skall också ge möjligheter till skapande verksamhet, lek och upplevelser på ett sätt som kännetecknar åldersgruppen. Läraren tränar eleverna i förmågan att arbeta i grupper och att arbeta med projekt. Samarbetsövningar börjar redan i årskurs 1. I årskurs 2 tränas eleverna i processinriktad forskning. Det betyder att eleverna får lära sig metoder som verkar över längre tid. Det kan vara fråga om längre grupparbeten, problembaserad och upplevelsebaserad inläring och undersökande arbetsmetodik. På detta sätt förbereds eleverna för allt det nya som kommer i årskurs 3. Resten av lågstadietiden ges eleverna

ännu mera tid och plats att göra sina undersökningar, tillämpa sina kunskaper, redovisa sina resultat m.m. På detta sätt tränas eleven med lärarens handledning i att utveckla sina egna inlärnings- och arbetssätt.

Samtliga undervisningsutrymmen har IT-utrustning som används som en naturlig del i inlärningsarbetet.

Fadderverksamheten inleds redan innan de nya ettorna börjar skolan. De får stifta bekantskap med sina faddrar, som börjar i årskurs 4 när ettorna kommer till skolan. Faddrarna gör sina fadderelever bekanta med skolans utrymmen och rutiner samt utgör en trygghetsfaktor för de nya eleverna.

En period under läsåret har skolan lästräning i läsgrupper. Då samlas läsgrupperna dagligen för att läsa och utveckla sin lästeknik. Varje grupp har en vuxen "lästränare", en lärare eller förälder.

d) Elevmedverkan

I vissa klasser i skolan medverkar eleverna i planering av skolarbetet.

I skolan fungerar en elevkårsstyrelse med elevrepresentation från varje årskurs. Gruppen träffas regelbundet tillsammans med en lärare.

3. Undervisningsarrangemang

a) Timfördelning

ÅRSKURS	1	2	3	4	5	6
Modersmål och litteratur	7	7	6	6	4	4
A1-språk (finska/modersmålsinriktad finska)			2	2	2	2
A2-språk (engelska/tyska)				2	2	2
Matematik	4	4	4	4	4	4
Miljö- och naturkunskap	2	2	3	3		
Biologi och geografi					2	1
Fysik och kemi					1	1
Religion/Livsåskådningskunskap (ev.luth.re, ort.re)	1	1	1	1	2	2
Historia					1	2
Musik	2	1	1	1	1	1
Bildkonst	1	1	2	2	2	2
Slöjd	1	2	2	2	2	2
Gymnastik	2	2	2	2	3	3
	20	20	23	25	26	26

Slöjd

I åk 3 och 4 har eleverna halva läsåret textilslöjd och halva läsåret teknisk slöjd. I åk 5 och 6 väljer eleverna antingen textilslöjd eller teknisk slöjd, men arbetar under en 6-veckors period med det ämne de inte valt.

b) Språkprogram

Undervisningen i A1-finska samt modersmålsinriktad finska inleds i årskurs 3. Undervisningen i A2-engelska samt A2-tyska inleds i årskurs 4. Det är också möjligt att läsa A2-franska i Brändö lågstadieskola. Timfördelningen är den samma som för de övriga A2-språken.

c) Skolans prioriteringar

Våra mål för inläring och fostran utgör skolans prioriteringar.

Vi prioriterar även kontakten mellan hem och skola samt samarbetet med våra förskolor och andra närliggande skolor.

Vi verkar för att upprätthålla en trygg och trivsamt skolmiljö där alla känner alla och där vi håller ordning och reda.

d) Antagning av elever till grundskolorna

Helsingfors elever

Principer för elevantagning i första hand

Rätten till en närskola

Staden är indelad i elevupptagningsområden och inom varje område finns det en grundskola. Eleven har rätt att gå i skola inom det elevupptagningsområde han eller hon bor i. Det är den skolan som är elevens s.k. närskola, som eleven har rätt att i första hand gå i. Samma förstahandsrätt gäller också de elever som enligt 27 § i lagen om grundläggande utbildning har fått rätt att börja skolan ett år före läroplikts-åldern.

Rätten till en annan lämplig skola

En elev har förstahandsrätt till en plats i en annan lämplig skola:

- om eleven inte i sin närskola kan fortsätta med studierna i ett främmande språk,
- om eleven önskar undervisning i ett A-språk (franska eller tyska) som inleds i åk 4 eller 5, men den inte ordnas i elevens närskola,
- om den egna skolan av hälsoskäl eller andra särskilda orsaker inte är lämplig för eleven (förutsätter vid behov sakkunnigutlåtande).

För de elever i specialundervisning som bor i Helsingfors är hela staden deras elevupptagningsområde och de har rätt till en för dem lämplig skola (GrUL 6 § 2 mom.).

Elevantagning i första hand berättigar till skolreseförmån.

Principer för elevantagning i andra hand

Till undervisning med elevantagning i andra hand enligt 28 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning antas i första hand elever som är bosatta i kommunen.

Elevantagning på basis av lämplighetstest

- Om eleven i årskurs 3 eller 7 önskar få intensifierad undervisning i musik, till vilken man antas efter ett godkänt lämplighetstest. Antalet platser är på förhand fastställt så att det i årskurserna 3 – 6 i Minervaskolan får finnas sammanlagt två undervisningsgrupper, och i årskurserna 7 – 9 i Högstadieskolan Lönkan en undervisningsgrupp per årskurs. Om

antalet sökanden med godkänt lämplighetstest överskrider antalet platser, lottas de sista platserna ut bland dem som står näst i tur med samma poäng i godkänt lämplighetstest.

- Om eleven i årskurs 7 önskar få undervisning i latin, till vilken man antas efter ett godkänt lämplighetstest. Antalet platser är på förhand fastställt så att det i Högstadieskolan Svenska normallyceum får finnas en undervisningsgrupp per årskurs. Om antalet sökanden med godkänt lämplighetstest överskrider antalet platser, lottas de sista platserna ut bland dem som står näst i tur med samma poäng i godkänt lämplighetstest.

Elever som antagits till en skola med lämplighetstest har rätt till skolreseförmån.

Annan elevantagning i andra hand

Om det finns plats i skolan efter antagningen i första hand, kan platserna fyllas med elevantagning i andra hand, och då först med Helsingforselever. Efter det kan elever från andra kommuner antas. Enhetliga antagningsgrunder tillämpas på samtliga sökande. Antagning i andra hand får inte medföra att en ny undervisningsgrupp måste bildas i årskurserna 1–6.

Följande principer tillämpas i prioritetsordning. Vid behov används lottdragning för varje kriterium, om det i skolan inte finns rum för alla de elever som söker till skolan och uppfyller ifrågavarande kriterium.

- Eleven har rätt att börja skolan inom det elevupptagningsområde där han eller hon har fått förskoleundervisning.

- Om en elev har antagits till en lågstadieskola i ett annat elevupptagningsområde än det egna kan han eller hon söka till områdets högstadieskola.

- Eleven har syskon i skolan.

- Om skolvägens längd, trygghet eller trafikförbindelserna ger belägg för det.

- Vid behov kan skolan ha ett eget antagningskriterium som i så fall specificeras i skolans läroplan.

- Vid behov använder man sig av lottdragning.

- Elevantagning i andra hand berättigar inte till skolresförmån.

Utsocknes elever

Principer för elevantagning i första hand

För elever som söker till någon av stadens svenska grundskolor gäller följande principer:

- En utsocknes elev som bor i Helsingfors har rätt att gå i skola i Helsingfors enligt samma principer som Helsingforselever.

- Specialelever kan antas till specialklasser i Minervaskolan, Zachariasskolan och Ulfåaskolan förutsatt att motsvarande undervisning inte kan ordnas i den egna kommunen och den kommun där eleven bor har ingått avtal om elevantagning i första hand. Den kommun där eleven bor ersätter de

verkliga kostnaderna och ansvarar för arrangemang och ersättning för skolresorna enligt § 32 i lagen om grundläggande utbildning.

- Svenska elever från finska kommuner, som inte kan erbjuda svensk grundskolundervisning, kan antas till en svensk grundskola i Helsingfors om den kommun där eleven bor har ingått avtal om elevantagning i första hand. Den kommun där eleven bor ersätter de verkliga kostnaderna och ansvarar för arrangemang och ersättning av skolresorna enligt § 32 i lagen om grundläggande utbildning.

Principer för elevantagning i andra hand

- En utsocknes elev kan antas till en skola i andra hand i enlighet med 28 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning förutsatt att det finns lediga platser efter antagning av Helsingforselever i första och andra hand. Det här får inte innebära att nya undervisningsgrupper inrättas i grundskolor med årskurserna 1–6. Hemkommunen beslutar om arrangemang och ersättning för skolresorna.

- Principerna för elevantagning i andra hand för Helsingforselever gäller på samma sätt också utsocknes elever.

- Den kommun där eleven bor beslutar om skolreseförmåner.

Andra principer

Elever som flyttar inom Helsingfors har rätt att fullfölja sin skolgång i den skola de har gått i före flyttningen.

Elever som flyttar ut från Helsingfors har rätt att fullfölja läsåret i den skola de har gått i före flyttningen. Efter det kan eleven antas som utsocknes elev till en Helsingforsskola, om det finns plats i skolan. Härvid tillämpas principer för antagning av utsocknes elever i andra hand

e) Övriga beslut i anslutning till hur undervisningen ordnas

Vad gäller gemensamma undervisningsarrangemang samarbetar vi med Brändö lågstadieskola inom undervisningen i franska och tyska. Elever från Degerö lågstadieskola åker till Brändö lågstadieskola för att få undervisning i franska och elever från Brändö lågstadieskola åker till Degerö lågstadieskola för att få undervisning i tyska.

Vi har tre terminer per läsår. Höstterminen avslutas vid höstlovet, mellanterminen avslutas vid sportlovet samt vårterminen som avslutas vid läsårets slut. Bedömning tas upp mera i detalj i avsnittet om bedömning av elever.

4. Elevhandledning

a) Lärarledd handledning

Lärarna handleder eleverna i samband med den normala undervisningen. I samband med utvecklingssamtalen handleds eleverna i samråd med föräldrarna. Vid behov ges enskild elevhandledning.

5. Stöd för undervisningen

a) Stödundervisning

Stödundervisningen är avsedd för elever som tillfälligt blivit efter i inläringen eller har behov av särskilt stöd. Då svårigheterna upptäcks skall de snarast möjligt åtgärdas. Avsikten är att hjälpa eleverna att komma över sina svårigheter och lyckas med sina studier.

Initiativet tas främst av elevens egen lärare, men både elever och föräldrar kan också göra det. Det är oftast den egna läraren som ger stödundervisning. Den ordnas i samråd med vårdnadshavarna som också informeras om hur den sker. Stödundervisningen ges antingen enskilt åt en elev eller i smågrupper och den kan ske antingen under lektionstid eller före eller efter arbetsdagen.

b) Specialundervisning på deltid

Specialundervisning på deltid ordnas som parallellundervisning i samband med den övriga undervisningen antingen individuellt eller i smågrupp. Den kan också ordnas direkt före eller efter skoldagen. Undervisningen ges åt elever i alla årskurser och den utgår från den enskilda elevens behov. Specialläraren arbetar främst med elever som har lindriga tal-, läs-, skriv- och matematiksvårigheter eller inläringssvårigheter.

Målet med specialundervisningen på deltid är att hitta motiverande arbetssätt och nya strategier för elevernas inläring och på så sätt ge dem bättre möjligheter att gå framåt i sina studier trots deras svårigheter. Elever med särskilda behov skall kunna komma tillrätta med sina svårigheter och tillgodogöra sig grundskolans lärostoff.

Undervisningen planeras i samråd med eleven, vårdnadshavarna, läraren, elevvårdspersonalen och eventuella andra sakkunniga.

Specialläraren

- träffar alla elever i utbildningsverkets förskolor och i årskurs 1 både i grupp och enskilt
- gör i förskolan och i årskurs 1 tal- och språkkontroller och efter det vid behov
- gör en regelbunden utvärdering av elevernas läs- och skrivfärdigheter
- undersöker och kartlägger elevers inläringssvårigheter
- undervisar elever individuellt eller i smågrupp
- kan delta som kompanjonlärare i klassundervisningen

- deltar i elevvårdsgruppens arbete
- deltar i övrigt samarbete kring elever med särskilda behov
- kan fungera som konsult för elever, föräldrar och lärare då det gäller elevers läs-, skrivspråk- eller andra inlärningssvårigheter
- fungerar som kontaktlänk mellan lågstadiet och högstadiet

c) Undervisning av elever överförda till specialundervisning

Om en elev har stora inlärningssvårigheter kan han eller hon överföras till specialundervisning. Överföringen sker för tre år åt gången, utom för en elev som har förlängd läroplikt, för vilken överföringen sker tillsvidare. Eleven kan då antingen vara integrerad i allmänundervisningen eller undervisas i en specialklass eller på något annat lämpligt ställe. En överförd elev kan läsa ett, några eller alla ämnen enligt en individuell lärokurs och har alltid en individuell plan (IP) för undervisningen. Skolan får en extra resurs för en överförd elev och den skall komma eleven tillgodo på ett ändamålsenligt sätt. Undervisningen för elever överförda till specialundervisningen arrangeras på ett annat sätt än för elever som får specialundervisning på deltid inom allmänundervisningen.

Skolledaren ansvarar för arrangemangen av undervisningen av elever överförda till specialundervisningen och för att den individuella undervisningsplanen görs upp. I årskurserna 1-6 har klassläraren huvudansvaret för att göra upp den individuella undervisningsplanen, i specialklasserna specialklassläraren och i årskurserna 7-9 specialläraren i samråd med klassföreståndaren och ämneslärarna.

En elev överförs till specialundervisningen efter ett beslut av undervisningschefen. Beslutet föregås av diskussioner med eleven själv, vårdnadshavaren, lärarna och elevvårdspersonalen. Initiativet till en överföring kan tas av elevens lärare, skolledaren, vårdnadshavarna eller elevvårdspersonalen. Skolledaren ansvarar för att handlingarna når beslutsfattarna.

Till en anhållan om överföring fogas åtminstone följande handlingar:

- en utredning över arten av de svårigheter eleven har
- ett utlåtande av en psykolog, läkare eller socialarbetare
- ett skriftligt medgivande till överföringen av elevens vårdnadshavare

En överföring till specialundervisningen kan också ske utan vårdnadshavarna medgivande, och i så fall fattas beslutet av utbildningsnämndens svenska sektion. För en elev som är överförd till specialundervisningen skrivs på betyget en asterisk vid de ämnen som eleven har läst enligt individuell lärokurs. Ett avgångsbetyg enligt individuell lärokurs kan ha konsekvenser för elevens fortsatta studiegång och det är därför viktigt att informera både eleven och vårdnadshavarna om detta.

Ifall en elev har övervunnit sina svårigheter kan han eller hon återföras till allmänundervisningen på motsvarande sätt som överföringen till specialundervisning skedde.

Närmare information om specialundervisningen finns i svenska linjens plan för specialundervisning.

d) Undervisning av invandrare

Undervisningen för invandrare är främst avsedd för läropliktiga barn som nyligen har anlänt till Finland eller för barn födda av invandrare i Finland. Invandrareleverna undervisas enligt skolans läroplan. De integreras i allmänundervisningen, men har rätt till olika slag av specialarrangemang särskilt i början av sin skolgång. En invandrarelev har rätt till specialundervisning, elevvård och elevhandledning. En plan för elevens lärande, av vilken de olika stödformerna framgår, görs alltid upp för invandrarelever. Strävan är att inlemma invandrareleverna i skolans allmänundervisning så fort som möjligt.

Kontakten till invandrarelevernas hem är särskilt viktig, och vid behov kan tolk anlitas för att skolan skall kunna hålla kontakten. Vårdnadshavarna hålls informerade om sina barns skolframgång och om hur informationen i skolan sköts.

6. Stöd för elevens välmående

a) Elevvård

Elevvården ingår i skolans verksamhet och är ett stöd för eleverna i fysiskt, psykiskt och socialt hänseende. Dess främsta uppgift är att stödja elevens sunda och balanserade utveckling så att en grogrund för god inläring byggs upp.

Elevvården är en angelägenhet för alla parter i skolan och den består av både klientarbete och frågor som berör hela skolsamfundet. Dess uppgift är att förebygga olika slag av krissituationer och att ta i där problem redan har uppstått. Arbetet gäller frågor som inläringssvårigheter, mobbning, våld, störande uppträdande, uppföljning av frånvaro, mentalvård, rusmedel och olyckshändelser.

Riktlinjerna för arbetet dras upp i skolans elevvårdsgrupp, som består av psykologen eller kuratorn, hälsovårdaren, någon representant för lärarna och skolans ledare. Gruppen möts regelbundet för att komma överens om arbetsfördelning och praktiska frågor. Utgångspunkten är ett förtroligt samarbete mellan personalen i skolan och eleven och hans vårdnadshavare, men också med sakkunniga utanför skolan. Skolans ledare har huvudansvaret för elevvårdsarbetet.

I Degerö lågstadieskola arrangerar vi elevvårdsmöten för varje klass två gånger per läsår. Utöver dessa möten har elevvårdsgruppen särskilda uppföljningsmöten för att kontrollera situationen i klasserna.

Elevvårdaren, som vanligen är skolkurator eller skolpsykolog, bidrar med sin yrkesinsikt och yrkeskunskap till att grundskolans mål förverkligas för så många elever som möjligt. Elevernas sociala och psykiska utveckling till att finna sig själva och uppnå ett harmoniskt vuxenliv utgör den centrala målsättningen i elevvårdsarbetet. Arbetet styrs av en social helhetsuppfattning.

Regelbundna besök av elevvårdaren till skolan anses viktiga. Tid reserveras för samtal med elever, elevgrupper, klasser och föräldrar. Tid för konsultationssamtal med skolans lärare prioriteras också högt. I mån av möjlighet deltar elevvårdaren i skolans olika lärarmöten och diskussioner.

Till elevvårdarens arbetsuppgifter hör ingripande verksamhet vid problemsituationer såväl som förebyggande verksamhet. Denna förebyggande verksamhet omfattar samtliga elever i skolan och innebär bl.a. samtal med eleverna t.ex. vid skolstarten och övergången till högstadiet. Elevvårdaren samarbetar också med olika instanser utanför skolsamfundet bl.a. socialbyråer, familjerådgivningsbyråer och övriga barn- och ungdomspsykiatriska instanser.

Det som elev eller förälder berättar i förtroende, diskuteras med utomstående endast om man har kommit överens om det. Det är dock önskvärt att detta inte försvårar samarbetet.

b) Andra stödåtgärder

Vi hänvisar till "Elevvården i våra skolor. En handbok", utarbetad av elevvårdsteamet vid linjen för svensk utbildning, Helsingfors utbildningsverk.

Därtill har elever i årskurs 1-2 möjlighet att gå i Folkhälsans eftermiddagsklubb som har sin verksamhet i skolans utrymmen. Dessutom erbjuder skolans Hem och Skola-förening eleverna en del klubbar efter skoldagens slut. Många av skolans elever går till stadens lekparker för eftermiddagsvård.

7. Samarbete som stöd för undervisning och inläring

a) Samarbete mellan hem och skola

Skolan och hemmet samarbetar för att tillsammans förbereda eleven för dagens samhälle och framtiden.

I början av läsåret skickar föreståndaren ut information om skolan och skolåret till alla hem. Vid behov skickas information ut även under läsåret.

Direktionen ger ut ett informationsblad med aktualiteter två gånger per läsår.

Ett föräldramöte ordnas på hösten för att ge föräldrarna information om läsåret och läroplanen.

Vid behov ordnas ytterligare föräldramöten.

Vårdnadshavarna till de elever som börjar sin skolgång i årskurs 1 kallas till ett föräldramöte i maj innan höstens skolstart.

För det direkta samarbetet med hemmet ansvarar klassläraren. Tillsammans med klassombuden arrangerar klassläraren möten och fester för respektive klass.

Vid behov tar klassläraren kontakt med föräldrarna för enskilda samtal.

Inom skolan verkar en Hem och Skola-förening som stöder skolan med donationer och ordnar aktiviteter som samlar elever, föräldrar och lärare.

b) Samarbete vid övergång till andra skolstadier

b 1) Samarbetsplan mellan daghem och skola

Mål:

Förskolebarnen blir bekanta med skolmiljön, utrymmena och får möta skolans personal. Barnen blir bekanta med skolans rytm och rutiner. Skolstarten ska inte kännas skrämmande.

Innehåll

Höstterminen:

Förskolebarnen bekantar sig med skolgården.

Möte med förskolan och skolans personal.

Vårterminen:

Förskolan besöker skolan 1 gång/månad före påsk, och 2 gånger/månad efter påsk.

Besöken består av lek på gård, lektioner med skolans lärare för hela förskolegruppen/ en del av förskolegruppen, deltagande i morgonsamling och vårkyrka, ev. lunch.

Efter inskrivningen till skolan ordnas ett besök till skolan, där barnen får träffa sina kommande klasskamrater samt lärare. För föräldrarna ordnas ett föräldramöte där de får information om skolan och skolstarten.

Möte med förskolans och skolans personal (inkl. ev. skolpsykolog, specialbarntädgårdslärare, föreståndare).

Utvärdering

Höstterminen:

På mötet på hösten utvärderas föregående års verksamhet och samarbetets detaljer finjusteras och utvecklas.

Vårterminen:

På mötet efter inskrivningen går vi igenom barnens och gruppens starka och svaga sidor samt eventuella specialbehov.

b 2) Rutiner vid övergången från förskola till skola

Det första mötet med de blivande ettorna sker vid inskrivningen i februari. De möter då bl.a. skolans föreståndare och eventuellt deras blivande klasslärare. Mot slutet av vårterminen ordnar skolan ett längre besökstillfälle för de nya eleverna, så att de har möjlighet att bekanta sig med skolbyggnaden och klassläraren. Vid detta tillfälle får de även bekanta sig med de blivande faddrarna, som på våren är elever i årskurs 3. Allt detta gör att det känns tryggare för eleverna att börja i skolan om klassrummet, läraren, byggnaden och faddrarna är bekanta.

Skolan ordnar även ett möte med personal från förskolan. Vid mötet medverkar vanligen specialbarntädgårdsläraren, liksom även skolans föreståndare, speciallärare, skolpsykolog, skolhälsovårdare och eventuellt den blivande klassläraren för årskurs 1. Vid mötet diskuteras sådant som direkt är av betydelse för de nya elevernas skolgång och skolframgång. Detta gör att skolan i ett tidigt skede kan förbereda sig för de nya eleverna. Samtidigt får barnen en trygg skolstart.

b 3) Rutiner vid övergången till högstadiet

Vid början av vårterminen ordnar högstadierna vanligen informationsmöten för de blivande sjuorna och bereder eleverna möjlighet att bekanta sig med skolan och skolbyggnaden. Senare på vårterminen, efter att eleverna valt högstadium, brukar ett nytt och längre besökstillfälle ordnas. Detta bidrar till att skapa trygghet inför övergången till högstadiet.

Elevvårdsgruppen vid Degerö lågstadieskola ser till att information som är väsentlig för elevens skolgång och skolframgång delges följande stadiums elevvårdsgrupp. Denna information kan vara skriftlig eller muntlig. Skolhälsovårdaren i lågstadiet träffar också högstadiernas skolhälsovårdare och för över elevinformation. Specialläraren i skolan utvärderar årligen elevernas läsning, samt skrivning, och de resultat eleverna fått i de senaste läs- och skrivtesten på vårterminen meddelas högstadiernas speciallärare. All denna information gör att högstadierna i god tid kan förbereda sig för de nya eleverna.

c) Samarbete med närmiljön och andra förvaltningar

Degerö lågstadieskola samarbetar aktivt med Kulturcentralen, Degerö bibliotek och Museiverket.

Vi använder gymnastiksalen och slöjdsalen i Herttoniemenrannan ala-aste.

Folkhälsans eftermiddagsverksamhet har ett utrymme till sitt förfogande i den gamla skolbyggnaden.

Matteus församling är en del av vår vardag genom morgonsamlingar och gudstjänster.

d) Samarbete med arbetslivet

Samarbetet med arbetslivet sköts via föräldrar som kommer till skolan och berättar om sina yrken och arbetsplatser. Vart annat år ordnas en allaktivitetsdag då eleverna får stifta bekantskap med olika arbetsplatser.

e) Internationellt samarbete

Mål:

- Lära känna sitt eget lands kultur, Finlands ansikte utåt.
- Väcka intresse för främmande kulturer och en tolerant inställning till det som är annorlunda.

Degerö lågstadieskola har som mål att knyta nya kontakter för samarbete och utnyttja befintliga kontakter.

8. Utvärdering

a) Bedömning av elever

Eleven bedöms individuellt utgående från sitt utvecklingsskede och sin kapacitet. Bedömningens uppgift är att ge eleven och föräldrarna information om hur inlärningsprocessen och elevens sociala utveckling framskrider. Den enskilda eleven bedöms i alla inläringssituationer genom fortlöpande iakttagelser och olika slag av arbetsuppgifter och prov.

Före höstlovet bedöms höstterminen (HT) vid ett dokumenterat utvecklingssamtal som läraren, eleven och föräldrarna är med på. Vid utvecklingssamtalen ges eleven möjlighet att bedöma sig själv. Mellanterminen (MT) avslutas till sportlovet då eleven får ett mellanbetyg. Vårterminen (VT) avslutas vid vårterminens slut och då får eleven ett läsårsbetyg.

Årskurserna 1 - 3 bedöms verbalt. Sifferbetyg ges i årskurserna 4 - 6. Både elever och föräldrar i årskurs 4 förbereds väl inför det första sifferbetyget, skriftligt och på föräldramötet.

Skolan använder de av utbildningsnämndens svenska sektion fastställda centralt utarbetade betygsblanketterna.

Om det finns en risk att eleven inte klarar av de uppsatta målen erbjuds eleven i samråd med vårdnadshavarna stödundervisning under läsåret.

Vid behov anordnas ett särskilt förhör efter att läsårets skolarbete avslutats.

I samråd med vårdnadshavarna försöker man avråda att en elev med underkänd prestation i något läroämne eller som allmänt har svaga kunskaper skall gå vidare till nästa årskurs. I sista hand är det skolans föreståndare tillsammans med elevens lärare som fattar det slutgiltiga beslutet om eleven skall stanna kvar.

Elevens arbetsförmåga påverkar bedömningen i respektive ämne.

Eleven får veta vad som påverkar bedömningen i uppförande inom ramen för skolverksamheten. Kriterierna för bedömning av uppförande finns som bilaga.

Elever som överförs till specialundervisning bedöms enligt individuellt uppsatta mål. Detsamma gäller elever med något annat modersmål än någotdera av de två inhemska språken.

b) Utvärdering av skolans verksamhet

Utvärderingens uppgift är att ge information om hur väl vi har uppnått de uppsatta målen i läroplanen samt att ge information som hjälper oss att utveckla skolan.

I utvärderingsprocessen deltar lärare och övrig personal i skolan, elever, föräldrar och skolmyndigheter.

Lärarkåren och direktionen utvärderar verksamhetsplanen vid läsårets slut.

Lärarna har möjlighet att utvärdera sitt eget arbete genom att "skugga" varandra inom skolan. Vi har lärarmöten i klassrummen, så att alla ser vad som är på gång i de olika klasserna. De här två sätten används för att utvärdera skolan internt samtidigt som det för läraren är en hjälp att utvärdera sitt eget arbete.

Lärarna planerar och utvärderar sitt arbete. Speciell vikt läggs vid utvärdering av arbetssätten.

Skolans föreståndare för utvecklings- och utvärderingssamtal med skolpersonalen.
Utbildningsverkets ledning för motsvarande samtal med föreståndaren samt kollegiet.

Föräldrarna ges möjligheter till utvärdering av skolan vid utvecklingssamtalen och vid alla övriga kontakter med skolan.

9. Målen för och innehållet i undervisningen

a) Temahelheter och helhetsundervisning

Undervisningen kan vara ämnesindeldad eller integrerad. Målet med en integrerad undervisning är att lära ut förmågan att betrakta företeelser ur olika synvinklar genom att bygga upp helheter och betona de allmänna målen för fostran och utbildning.

Temahelheter är centrala tyngdpunktsområden inom skolans fostran och undervisning, vars mål och innehåll skall ingå i många läroämnen. De kan beskrivas som teman som integrerar fostran och undervisning. Genom dem svarar skolan på de utmaningar som möter eleven i dagens samhälle.

1. Att växa som människa

Syftet med temaområdet 'Att växa som människa' vilket täcker hela undervisningen, är att stödja elevens hela utveckling och livsglädje. Målet är att skapa en uppväxtmiljö som å ena sidan stödjer utvecklingen av individualiteten och en sund självkänsla och å andra sidan elevens utveckling som medborgare med jämlikhet och tolerans som utgångspunkt.

Mål

Eleven skall

- lära sig att förstå sin fysiska, psykiska och sociala tillväxt och sin unika individualitet
- lära sig att bedöma det etiska i sitt handlande och att känna igen vad som är rätt och fel
- lära sig att förstå vad estetiska upplevelser betyder för livskvaliteten
- lära sig att se sin egen inlärningsstil och utveckla sig själv som lärande individ
- lära sig att verka som medlem i en grupp och i en gemenskap

Innehåll

- faktorer som inverkar på den fysiska, psykiska och sociala tillväxten, att identifiera och hantera känslor, faktorer som inverkar på vitaliteten och kreativiteten
- rättvisa, jämlikhet
- estetiska iakttagelser och tolkning av estetiska och kulturella fenomen
- inlärningsfärdigheter och långsiktig, målinriktad självutveckling
- att ta hänsyn till andra, rättigheter, skyldigheter och ansvar i en grupp, olika samarbetsformer

Arbetsmetoder

Temahelheten 'Att växa som människa' är ett genomgående tema i alla årskurser och ämnen. Den genomsyrar all verksamhet. I nybörjarundervisningen lyfts temahelheten speciellt fram i modersmål, religion, livsåskådning och miljö- och naturkunskap. I

årskurserna 3-6 fördjupas temahelhetens innehåll utöver de ovannämnda även i konstämnen och i gymnastik.

2. Kulturell identitet och internationalism

Syftet med temaområdet 'Kulturell identitet och internationalism' är att hjälpa eleven att förstå den finländska och den europeiska kulturidentitetens karaktär och härmed finna sin egen kulturidentitet. Syftet är även att utveckla sin förmåga till växelverkan mellan olika kulturer och till internationalism.

Mål

Eleven skall

- lära sig känna och uppskatta det egna andliga och materiella kulturarvet och lära sig betrakta den finlandssvenska och finska kulturidentiteten som en del av en specifikt finländsk, nordisk och europeisk kultur
- lära sig förstå rötterna och mångsidigheten i den egna kulturen samt lära sig att se sin egen generation som den som för kulturarvet vidare och utvecklar tidigare generationers levnadssätt
- bekanta sig med andra kulturer och livsåskådningar och få beredskap att fungera i ett mångkulturellt samhälle och i internationellt samarbete
- lära sig att förstå faktorer som bidrar till kulturidentiteten och deras betydelse för individen och samhället

Innehåll

- den egna kulturen, hembygdens kultur, den finländska, den nordiska och den europeiska
- andra kulturer och kulturell mångfald
- mänskliga rättigheter och förutsättningar för förtroende mellan människogrupper, för inbördes uppskattning och för ett framgångsrikt samarbete
- internationalism inom olika livsområden och förmåga till internationell växelverkan
- betydelsen av seder och bruk

Arbetsmetoder

Denna temahelhet uppmärksammas i årligt återkommande högtider och evenemang som t.ex. julen, påsken, Lucia- och självständighetsdagen. Internationalismen framkommer i de olika läroämnena och även i samband med olika tillställningar. I årskurserna 3-6 tangeras hela temahelheten naturligt i de olika språken, historia samt miljö- och naturkunskap.

3. Kommunikaton och mediekunskap

Syftet med temaområdet 'Kommunikation och mediekunskap' är att utveckla uttrycksförmåga och interaktionsfärdigheter, främja förståelsen av mediernas ställning och betydelse samt att utveckla förmågan att använda media. De kommunikativa färdigheter

som betonas är deltagande, växelverkan och gemenskap. Eleven skall öva sig i mediekunskap både som informationsanvändare och -skapare.

Mål

Eleven skall

- lära sig att uttrycka sig mångsidigt och ansvarsfullt samt att tolka andras kommunikation
- lära sig att utveckla sin förmåga att hantera information samt att jämföra, välja och utnyttja den information som han eller hon har sökt fram
- lära sig att förhålla sig kritiskt till innehållet i den medieförmedlade informationen och att begrunda hithörande etiska och estetiska värden i kommunikationen
- lära sig att skapa och förmedla information och att utnyttja media ändamålsenligt
- lära sig att använda olika slag av medier och medieteknik både i informationssökning och förmedling samt i olika interaktionssituationer.

Innehåll

- att uttrycka egna känslor och tankar, olika uttryckssätt och deras användning i olika situationer
- analys och tolkning av informationsinnehåll och -avsikter, en föränderlig kommunikationsmiljö och mediemångfald
- mediernas roll och inflytande i samhället, den av medierna beskrivna världens förhållande till verkligheten
- samarbetet med media
- källkritik, dataskydd och yttrandefrihet
- medietekniska redskap och allsidig användning av dem samt datanätsetik

Arbetsmetoder

Denna temahelhet tas upp på olika sätt inom olika ämnen, bland annat genom drama och användning av dagstidningar och andra medier. På nybörjarstadiet behandlas grundfärdigheter inom IKT och fördjupning sker i de högre klasserna. Den kommunikativa färdigheten och muntliga framställningen övas genomgående i så gott som alla ämnen.

4. Deltagande, demokrati och entreprenörskap

Syftet med temaområdet 'Deltagande, demokrati och entreprenörskap' är att hjälpa eleven att se samhället ur olika aktörers synvinkel och att utveckla de färdigheter som eleven behöver för att delta i samhällsverksamhet samt att skapa en grund för entreprenörmässiga handlingsätt. Skolans pedagogiska miljö och verksamhetsformer skall stödja elevens utveckling till en självständig, företagsam, målmedveten, samarbetskunnig och deltagande medborgare samt stödja eleven i att bilda sig en realistisk bild av sina möjligheter att påverka.

Mål

Eleven skall

- lära sig att förstå skolgemenskapens, den offentliga sektorns, näringslivets och olika organisationers betydelse, verksamhetsformer och behov och att se detta ur ett samhällsnyttigt perspektiv
- lära sig att bilda sig en egen uppfattning i olika frågor genom att utnyttja olika slags expertis
- lära sig att delta på ett ändamålsenligt sätt och att ta ansvar för skötseln av gemensamma angelägenheter i sitt skolsamfund och i närsamhället
- lära sig att möta och hantera förändringar, osäkerhet och konflikter samt att fungera på ett företagsamt och initiativrikt sätt
- lära sig att handla innovativt och på lång sikt för att nå ett mål samt att bedöma den egna verksamheten och dess påverkan
- lära sig känna arbetslivet och företagsverksamhet samt att inse deras betydelse för individen och samhället

Innehåll

- grundläggande kunskaper om skolsamfundets, den offentliga sektorns, näringslivets och olika organisationers verksamhet och arbetsfördelning
- demokratins betydelse i gemenskapen och samhället
- olika sätt att delta och påverka i medborgarsamhället
- att bilda nätverk för att främja den egna och den gemensamma välfärden
- att delta och påverka i den egna skolan och livsmiljön samt bedöma verkningarna av sitt eget handlande
- företagsamhet och dess betydelse för samhället, baskunskaper om företagsamhet som yrke samt att stifta bekantskap med företagsverksamhet

Arbetsmetoder

Temahelheten 'Deltagande, demokrati och entreprenörskap' behandlas med tonvikt på de två första. I nybörjarundervisningen tangeras entreprenörskap främst genom presentation av och diskussion om olika yrken. I de högre klasserna tar eleverna även del i olika projekt inom och utanför skolan som utvecklar deras entreprenörskap. Skolans elever påverkar och deltar i beslutfattande samt tränar sig i demokratiskt tänkande genom omröstningar och diskussioner. Skolan har en fungerande elevrådsverksamhet där elever från alla årskurser deltar.

5. Ansvar för miljö, välfärd och en hållbar utveckling

Syftet med temaområdet 'Ansvar för miljö, välfärd och en hållbar utveckling' är att öka elevens förutsättningar och motivation då det gäller att verka för miljöns och människans välfärd. Målet för den grundläggande utbildningen är att fostra miljömedvetna medborgare som har förbundit sig vid en hållbar livsstil. Skolan skall lära eleven framtidstänkande och att bygga framtiden på ekologiskt, ekonomiskt, socialt och kulturellt hållbara lösningar.

Mål

Eleven skall

- lära sig att förstå nödvändigheten av miljövard och förutsättningarna för människans välfärd samt förhållandet dem emellan
- lära sig att varsebli förändringar i miljön och i människors välbefinnande, att utreda orsaker och förutse följder samt att verka till förmån för livsmiljön och för att öka välfärden
- lära sig att bedöma sin egen konsumtion och vilken inverkan hans eller hennes egna handlingssätt har samt att tillägna sig sådana handlingssätt som en hållbar utveckling förutsätter
- lära sig att främja välfärden i sitt samhälle samt att förstå hoten mot och möjligheterna till välfärd på global nivå
- lära sig att förstå att individen genom sina val formar såväl sin egen som vår gemensamma framtid och att verka på ett uppbyggande sätt för en hållbar utveckling.

Innehåll

- en ekologiskt, ekonomiskt, kulturellt och socialt hållbar utveckling i den egna skolan och livsmiljön
- individens och samhällets ansvar för tillståndet i livsmiljön och för människornas välfärd
- miljövärden och en hållbar livsstil
- ekologisk effektivitet i produktion och samhälle samt i dagliga handlingssätt, en produkts livscykel
- kontroll över sin egen ekonomi och sitt eget konsumtionsbeteende, konsumentens möjligheter att påverka
- en önskvärd framtid samt val och verksamhet som en sådan förutsätter

Arbetsmetoder

Temahelheten behandlas och inövas genom att återanvända och avfallssortera. Eleven övar sig även i att tänka på miljövard då han/hon rör sig i naturen och i sin närmiljö. Denna temahelhet tas upp på olika sätt inom olika ämnen, främst i slöjd, miljö- och naturkunskap samt i bildkonst. Temahelheten kan även tas upp som temadagar i skolan.

6. Trygghet och trafik kunskap

Syftet med temaområdet 'Trygghet och trafik kunskap' är att lära eleven att inse trygghetens fysiska, psykiska och sociala dimensioner samt att handleda eleven till ett ansvarsfullt beteende. Den grundläggande utbildningen skall ge eleven färdigheter som hör samman med åldern för att verka trygghetsfrämjande i olika verksamhetsmiljöer och situationer.

Mål

Eleven skall

- lära sig att känna igen säkerhets- och hälsorisker, att förutse och undvika farliga

- situationer samt att handla på ett sätt som främjar hälsa och trygghet
- lära sig att främja icke-våld och handla konstruktivt i mobbningsituationer
- lära sig att handla ändamålsenligt i olycksfalls- och krissituationer
- lära sig att bete sig ansvarsfullt och tryggt i trafiken
- lära sig att påverka säkerheten i trafikmiljön och andra verksamhetsmiljöer
- lära sig att känna samhällets välfärdstjänster

Innehåll

- att skydda sig mot olyckor, rusmedel och kriminalitet i den egna livsmiljön
- arbetssäkerhet och miljöskydd
- handlingsmodeller som främjar hälsa, trygghet, icke-våld och fred
- våldets dimensioner i närmiljön och samhället
- centrala trafikregler och olika slags trafikmiljöer
- trafikbeteende som tar hänsyn till andra, säkerhet och säkerhetsanordningar i trafikmiljön
- att kartlägga farliga ställen i närmiljön och att sträva efter att förbättra säkerheten på dessa
- räddningsväsendets tjänster
- främjande av trygghet genom samarbetet mellan hem och skola

Arbetsmetoder

Temahelheten 'Trygghet och trafikkunskap' är ett genomgående tema varje år i alla årskurser. Trafikkunskapen behandlas mer ingående i nybörjarundervisningen, medan tonvikten i de högre årskurserna ligger på repetition och befästande av redan erhållen kunskap. Trygghet värderas högt i skolan, alla elever skall känna sig trygga och välkomna. Trygghet nås genom samarbete över klassgränser, sociala evenemang och temadagar. Temahelheten behandlas som en naturlig del av undervisningen i samtliga ämnen och lyfts speciellt fram i miljö- och naturkunskap, religion, livsåskådning, gymnastik och slöjd. Elevvården stöder elevens välbefinnande och trivsel.

7. Människan och teknologin

Syftet med temaområdet 'Människan och teknologin' är att hjälpa eleven att förstå människans förhållande till teknologin och att se teknologins betydelse i vårt vardagsliv. Den grundläggande utbildningen skall ge baskunskaper om teknologin, dess utveckling och inflytande, ge handledning i förnuftiga val och väcka frågor om etik, moral och jämlikhet i anknytning till teknologin. I undervisningen skall man utveckla förmågan att förstå verksamhetsprinciperna för redskap, apparater och maskiner samt lära eleverna förstå hur de används.

Mål

Eleven skall

- lära sig att förstå teknologin, dess utveckling och inflytande på olika livsområden och sektorer i samhället och miljön

- lära sig att använda teknologi på ett ansvarsfullt sätt
- lära sig att använda informationsteknisk apparatur och program samt att använda datanät för olika ändamål
- lära sig att ta ställning till teknologiska val och bedöma framtida följder av nutida val beträffande teknologi.

Innehåll

- teknologin i vardagslivet, i samhället och i det lokala produktionslivet
- den teknologiska utvecklingen och faktorer som påverkar denna utveckling i olika kulturer, på olika livsområden under olika tider
- att utveckla, bedöma och ställa upp modeller för teknologiska idéer samt produkters livscykel
- användning av informationsteknik och datanät
- frågor om etik, moral, välfärd och jämlikhet i anknytning till teknologin
- framtidens samhälle och teknologin

Arbetsmetoder

Denna temahelhet tas upp på ett enkelt och praktiskt plan i nybörjarundervisningen, t.ex. genom att diskutera apparaters livscykel och jämförelser mellan förr och nu. I de högre årskurserna diskuteras och behandlas 'Människan och teknologin' i sin helhet. Frågor kring teknologin och dess användning diskuteras i olika ämnen, bland annat i historia, slöjd, bildkonst samt fysik och kemi. Temadagar kring teknologi kan anordnas.

b) Ämnena och ämneshelheterna: mål, innehåll och utvärdering

Modersmål och litteratur

Årskurs 1

Mål

Eleven skall

- upptäcka idén och den grundläggande tekniken med att läsa och skriva.
- bekanta sig med språkliga grundbegrepp.
- kunna lyssna koncentrerat.
- vilja och våga uttrycka sig muntligt och småningom även skriftligt.
- kunna ge uttryck för sina erfarenheter och åsikter genom att fråga, svara och berätta.
- få stimulans för sin fantasi genom lekinlärning och genom att lyssna till högläsning.

Innehåll

Tala och lyssna

- Korta sagor och berättelser som ger goda språkliga mönster och upplevelser.
- Improvisation, lek, berättande, dikter och ramsor (även utantill).
- Övningar i att lyssna och att dra slutsatser av det hörda.
- Olika former av samtal och övningar som utvecklar elevens lust och förmåga att uttrycka sig i tal, t.ex. i form av par-, grupp- och klassdiskussioner för att utveckla språkkänsla, ordförråd och meningsbyggnad.
- Muntliga redogörelser av egna erfarenheter och iakttagelser.

Läsa och skriva

- Inlärning av läsandets grundläggande teknik, att känna igen korta välbekanta ord och småningom övergå till att känna igen också längre obekanta ord.
- Utveckla den språkliga medvetenheten genom att arbeta med hela texter, meningar, ord och stavelser.
- Den första skrivinlärningen följer läsinlärningen.
- Övning i att forma och skriva textade bokstäver och bokstavskombinationer.
- Att upptäcka analogin mellan ljud och bokstäver.
- Att skriva av korta texter med anknytning till elevens erfarenheter, behov och intressen.
- Att lära sig användningen av stor begynnelsebokstav, interpunktion och mellanrum mellan ord.

Litteratur

- Att bekanta sig med olika slags litteratur genom högläsning, genom att titta på bilder och genom att småningom läsa på egen hand och även samtala om sina läsupplevelser.
- Att använda biblioteket.

Utvärdering

Elevens färdigheter i modersmål och litteratur utvärderas genom

- att läsförmågan regelbundet kontrolleras då man går igenom läseläxan.
- att förmågan att forma korta enkla ord och meningar kontrolleras genom diktamen.
- hörförståelser i samband med olika diskussioner i klassen samt högläsning.
- att eleven uttrycker sig muntligt i samband med diskussioner av olika slag och dramaövningar.
- textförståelser under vårterminen.

Årskurs 2

Mål

Eleven skall

- fortsätta öva läsning och skrivning.
- börja följa de stavningsregler som finns i skriftspråket.
- lära sig iaktta det man läser och förstå texters innehåll.
- fortsättningsvis lyssna aktivt på lästa texter och också med intresse skriva eget stoff.
- delta i diskussioner kring olika temaområden och ge uttryck för egna tankar och åsikter.

Innehåll

Tala och lyssna

- Sagor och berättelser samt barnböcker som utvecklar elevens språkkänsla, ordförråd och meningsbyggnad.
- Texter bör även ge upplevelser och lära eleverna att lyssna för att kunna utnyttja innehållet på ett mångsidigt sätt.
- Samtal i naturliga situationer om elevnära företeelser, bilder, bildserier, massmedia samt uppläst text.
- Övningar som stöder skrivinläringen.
- Att använda fantasin och även verkliga situationer i olika dramaövningar.

Läsa och skriva

- Läsandets teknik befästs och läsförståelsen utvecklas.
- Texter av olika slag som anknyter sig till elevens erfarenheter och intressen bearbetas.
- Att även kunna förstå innehållet i svårare texter till exempel faktatexter, genom att använda sig av olika studietekniker, understreckningar och nyckelord.
- Skrivtekniken tränas.
- Stavningen av ljudenligt stavade samt högfrekventa icke ljudenliga ord inlärs.
- Skrivning av egna texter med anknytning till elevens erfarenheter, behov och intressen.

Litteratur

- Att mångsidigt bekanta sig med litteratur genom högläsning och att själv läsa böcker som är lämpliga för den egna läsfärdighetsnivån.
- Diskussioner kring innehållet i litteraturen och därmed få kunskap om begrepp som t.ex. huvudperson, plats, tid, tema och handling.
- Att använda bibliotek och att öva sig i att hitta i bibliotek.

Utvärdering

Elevens färdigheter i modersmål och litteratur utvärderas genom

- att läsförmågan regelbundet kontrolleras då man går igenom läseläxan och då eleven gör olika textuppgifter.
- diktamen och skriftliga arbeten i rättskrivning.
- friskrivningar.
- hörförståelser i samband med olika diskussioner i klassen samt högläsning.
- att eleven uttrycker sig muntligt i samband med diskussioner av olika slag och dramaövningar.
- olika textförståelser

Profil för goda kunskaper i årskurs 2

Tala och lyssna

Eleven

- uttrycker sig vettigt och flytande i dagligt tal samt lyssnar koncentrerat till lärare och klasskamrater.
- deltar på ett naturligt sätt i diskussioner.
- är duktig på att uttrycka sig muntligt och kan berätta om sina erfarenheter på ett sammanhängande sätt.
- har ett nyanserat språk.

Läsa och skriva

Eleven

- läser lämpliga texter tämligen felfritt. Läsningen är flytande och eleven känner lätt igen välbekanta ord.
- ser sammanhanget i de texter han/hon läser och iakttar under läsningen sin egen förståelse av det lästa.
- vill och klarar av att uttrycka sig skriftligt, skriver berättelser om vardagssituationer och om sin fantasivärld.
- behärskar svenskans grundläggande stavningsregler och högre frekventa ord är korrekt stavade.
- skriver fullständiga och logiska meningar.

Litteratur

Eleven

- läser motiverat och skaffar själv lämplig litteratur.
- har läst flera barnböcker och använder sin läskunskap för att söka kunskap men även för att skapa trivsel och inlevelse.
- har ett ordförråd som är tillräckligt för att förstå till åldern anpassade tryckta texter.

Årskurs 3

Mål

Eleven skall

- aktivt delta i olika kommunikationssituationer och lära sig förstå kommunikation som en process genom att lyssna och ge och ta emot synpunkter.
- lära sig läsa texter lämpliga för sin ålder .
- fortsätta träna rättstavning och interpunktion .
- våga och vilja skriva olika slag av egna texter.
- befästa handskriften.
- bekanta sig med olika slags litteratur.
- bekanta sig med ordklasserna.

Innehåll

Tala och lyssna

- eleven deltar i olika diskussioner kring varierande teman
- eleven bekantar sig med innebörden av kommunikation genom dramaövningar samt genom att använda sig av audiovisuella medel
- eleven berättar om och beskriver välbekanta händelser

Läsa och skriva

- eleven läser tämligen flytande texter som är lämpliga för honom/henne
- eleven läser olika slags texter och tränar textförståelse
- eleven tränar enkel informationssökning, t.ex. ur ordböcker
- eleven övar rättstavning och meningsbyggnad genom olika slags övningar och grundregler
- eleven skriver egna berättelser med skrivstil
- eleven bekantar sig med substantiv, verb och adjektiv

Litteratur

- eleven läser rikligt med olika slags litteratur
- eleven använder biblioteket
- eleven redogör för personliga och gemensamma läserfarenheter
- eleven lyssnar till olika barnböcker

Utvärdering

Elevens färdigheter i modersmål och litteratur utvärderas genom

- att skrivförmågan kontrolleras med diktamen, friskrivning
- att läsförmågan kontrolleras med högläsning och textförståelser
- användning av hörförståelseövningar och diskussioner
- muntliga och skriftliga prov och förhör

Årskurs 4

Mål

Eleven skall

- delta i diskussionssituationer och lära sig förstå kommunikation som en process genom att lyssna, ge och ta emot synpunkter
- lära sig läsa både fakta och fiktiva texter lämpliga för sin ålder
- lära sig söka information ur lämpliga källor och plocka ut fakta ur texter
- fortsätta träna rättstavning och interpunktion
- utveckla meningsbyggnaden
- producera flytande texter med ett logiskt och strukturerat innehåll
- läsa olika slags litteratur
- bekanta sig med övriga nordiska språk
- jobba med ordklasserna och bekanta sig med satsdelarna

Innehåll

Tala och lyssna

- eleven berättar och refererar, uttrycker sin egen åsikt och debatterar
- eleven använder sig av olika kommunikationsformer t.ex. drama
- eleven lyssnar aktivt i olika kommunikationssituationer
- eleven får en viss vana att uppträda och ta kontakt med publiken

Läsa och skriva

- eleven börjar läsa flytande olika slags texter, lämpliga för honom/henne
- eleven övar sig att förstå olika faktatexter genom att använda olika slags uppslagsverk och ordböcker
- eleven övar sig att söka enkel information med hjälp av Internet och uppslagsverk
- eleven plockar ut det väsentliga ur olika slags texter
- eleven övar rättstavning och interpunktion genom olika skriftliga övningar, textbehandling samt genom att lära sig grundregler
- eleven övar sig i att använda styckeindelning, rubriker och tankekartor
- eleven kan se de tydligaste skillnaderna mellan tal- och skriftspråk
- eleven fortsätter jobba med substantiv, verb och adjektiv samt bekantar sig med subjekt, predikat och objekt.

Litteratur

- eleven läser rikligt med litteratur och bekantar sig med de nordiska grannspråken
- eleven redogör på olika sätt för personliga läserfarenheter
- eleven lyssnar till lämplig litteratur

Utvärdering

Elevens färdigheter i modersmål och litteratur utvärderas genom

- att skrivförmågan kontrolleras med diktamen, friskrivning
- att läsförmågan kontrolleras med högläsning och textförståelser

- användning av hörförståelseövningar, diskussioner och muntliga presentationer av litteratur och projektarbeten
- muntliga och skriftliga prov och förhör

Årskurs 5

Mål

Eleven skall

- delta i diskussionssituationer och lära sig förstå kommunikation som en process genom att lyssna, ge och ta emot synpunkter
- lära sig läsa både fakta och fiktiva texter lämpliga för sin ålder och använda sig av olika lässtrategier
- lära sig söka information ur lämpliga källor och plocka ut fakta ur texter
- fortsätta träna rättstavning och interpunktion
- fortsättningsvis utveckla meningsbyggnaden
- producera flytande texter med ett logiskt och strukturerat innehåll
- läsa olika slags litteratur
- bekanta sig med olika former av media
- jobba med ordklasserna och satsdelarna

Innehåll

Tala och lyssna

- eleven berättar och refererar, uttrycker sin egen åsikt och debatterar
- eleven använder sig av olika kommunikationsformer t.ex. drama
- eleven lyssnar aktivt i olika kommunikationssituationer
- eleven fortsätter öva sig i att uppträda på olika sätt

Läsa och skriva

- eleven övar sig att förstå olika faktatexter
- eleven övar sig att söka information med hjälp av Internet och uppslagsverk
- eleven plockar ut det väsentliga ur olika slags texter och lär sig olika lässtrategier såsom stödord och översiktsläsning
- eleven övar rättstavning och interpunktion genom olika skriftliga övningar, textbehandling samt använder sig av grundregler
- eleven fortsätter jobba med ordklasser
- eleven fortsätter jobba med satsdelar och bekantar sig med predikatsfyllnad
- eleven övar sig i att använda styckeindelning, rubriker och tankekartor
- eleven kan se de vanligaste skillnaderna mellan tal- och skriftspråk

Litteratur

- eleven läser rikligt med litteratur och redogör för sina läserfarenheter, samt bekantar sig med viktiga begrepp vid diskussion kring litteratur
- eleven jobbar med olika slags media, t ex tidningen, teater och film
- eleven bekantar sig med olika slags litterära genrer, t.ex. sagor, lyrik, serier och berättelser

Utvärdering

Elevens färdigheter i modersmål och litteratur utvärderas genom

- att skrivförmågan kontrolleras med diktamen, friskrivning och skriftliga projekt
- att läsförmågan kontrolleras med högläsning och textförståelser
- användning av hörförståelseövningar, diskussioner och muntliga presentationer av litteratur och projektarbeten
- muntliga och skriftliga prov och förhör

Profil för goda kunskaper i slutet av årskurs 5

Kommunikation

Eleven

- strävar efter att utveckla sin muntliga och skriftliga uttrycksförmåga i olika kommunikationssituationer.
- tar till orda i diskussioner och berättar om och beskriver sina egna iakttagelser, idéer och åsikter och jämför dem med andras.
- strävar efter att nå fram med sitt budskap och kan i någon mån anpassa sitt uttryckssätt till situationen och till mediet.
- vill och kan lyssna till andras tankar och synpunkter och har förmåga att uttrycka egna åsikter både verbalt och nonverbalt.
- kan uppfatta det centrala innehållet i texter av olika slag, även sådana som innehåller både ord, bilder och ljud.
- klarar av att för en bekant publik hålla en kort och till strukturen klar muntlig presentation
- tar aktivt del i drama och andra estetiska uttrycksformer.

Att tolka och bruka olika slags texter

Eleven

- kan läsa flytande.
- kan använda ett flertal olika lässtrategier och går i dialog med texten.
- förstår vad en informationssökningsprocess innebär.
- kan använda sig av biblioteket och hittar ändamålsenlig information i tryckta och i elektroniska källor.
- kan hitta väsentlig information i texter som är avpassade för åldern och har prövat på att tillämpa källkritik.
- läser fiktiva texter som ger både kunskap och glädje.

Att producera och bruka olika slags texter

Eleven

- kan både skriftligt och muntligt producera olika slag av texter, såsom berättelser, beskrivningar och informativa texter.
- har skrivit flera texter för olika situationer och är van vid att planera, bearbeta och förbättra sin text
- är medveten om att en del av textplaneringsprocessen består i att finna idéer och samla kunskap och erfarenhet
- förstår idén med styckeindelning då man strukturerar en text och kan bygga upp sina texter logiskt
- behärskar två typer av handstil, textning och skrivstil, har utvecklat en läslig skrivstil och är även van vid att producera text med hjälp av textbehandling

- kan använda ordböcker och andra språkliga hjälpmedel i syfte att utveckla sitt ordförråd
- förstår skillnaderna mellan talat och skrivet språk så väl att det syns i elevens egna texter
- känner till principerna för rättstavning vid användning av stor och liten bokstav och vanliga ljudstridigt stavade ord, kan tillämpa principen om sammanskrivning av sammansatta ord samt tillämpa de centrala reglerna för interpunktion.

Språk, litteratur och kultur

Eleven

- använder sig av sina kunskaper om och färdigheter i språket för att förstå och producera texter
- kan reflektera över förhållandet mellan form och innehåll i ord, satser, meningar och texter
- kan reflektera över skillnaderna mellan talat och skrivet språk
- kan laborera med ord i ordklasser, böja vanliga ord och urskilja predikat och subjekt i en enkel sats
- har läst de böcker som klassen valt att läsa tillsammans och dessutom ett flertal valfria böcker, kortare texter och lyrik
- har förmåga att välja intressant litteratur för sin läsning och kan i någon mån beskriva sig själv som läsare
- strävar efter att synliggöra insikter och erfarenheter och att utveckla sin fantasi genom läsandet
- har bekantat sig med fiktiva texter genom film, teater och andra medier
- känner till de språk som talas i närmiljön och i de nordiska grannländerna

Årskurs 6

Mål

Eleven skall

- delta i diskussionssituationer och utveckla en större säkerhet i kommunikationssituationer
- läsa både fakta och fiktiva texter lämpliga för sin ålder och stärka sin färdighet i att tolka och utvärdera det lästa
- fortsätta söka information ur lämpliga källor och plocka ut fakta ur texter
- fortsätta träna rättstavning och interpunktion
- producera mångsidiga texter med ett logiskt och strukturerat innehåll
- öka och fördjupa sitt läs- och litteraturintresse genom att läsa varierande litteratur
- börja få en uppfattning om hur texter och medier kan påverka oss
- fortsätta jobba med ordklasserna och satsdelarna

Innehåll

Tala och lyssna

- eleven berättar och refererar, uttrycker sin egen åsikt och debatterar
- eleven lyssnar aktivt
- eleven reflekterar över egna färdigheter i kommunikationssituationer

Läsa och skriva

- eleven övar sig att förstå olika faktatexter
- eleven övar sig att söka information med hjälp av Internet och uppslagsverk
- eleven plockar ut det väsentliga ur olika slags texter och använder sig av olika lässtrategier såsom stödord och översiktsläsning
- eleven jobbar med rättstavning och interpunktion genom olika skriftliga övningar, textbehandling samt använder sig av grundregler
- eleven övar sig fortsättningsvis i att använda styckeindelning, rubriker och tankekartor
- eleven fortsätter jobba med ordklasser samt bekantar sig med adverb, pronomen och räkneord
- eleven fortsätter jobba med satsdelar och bekantar sig med adverbial
- eleven kan se de tydligaste skillnaderna mellan tal- och skriftspråk och kan använda sig av dem på rätt sätt

Litteratur

- eleven läser rikligt med litteratur samt analyserar och reflekterar över det lästa
- eleven jobbar med olika slags media, t ex tidningen, teater och film
- eleven bekantar sig mera med nordisk litteratur av olika slag

Utvärdering

Elevens färdigheter i modersmål och litteratur utvärderas genom

- att skrivförmågan kontrolleras med diktamen, friskrivning och skriftliga projekt
- att läsförmågan kontrolleras med högläsning och textförståelser
- användning av hörförståelseövningar, diskussioner och muntliga presentationer av litteratur och projektarbeten
- muntliga och skriftliga prov samt förhör

Finska

Syftet med undervisningen i finska är att ge enspråkiga svenska elever sådana kunskaper och färdigheter i landets majoritetsspråk så att de reder sig i tal och skrift i alldagliga språksituationer och kan ta del av information, aktuella frågor och underhållning i massmedia även på finska.

Till studierna i ämnet hör även kännedom om finsk kultur och litteratur, samt grundläggande insikter i språkets byggnad, funktion och variation. De tvåspråkiga eleverna ges möjlighet att utveckla och fördjupa sina tidigare kunskaper och färdigheter enligt en särskild modersmålsinriktad lärokurs.

Årskurserna 3-6

I årskurserna 3-6 skall eleverna tillägna sig de vanligaste orden och de viktigaste basstrukturerna för alldagliga språksituationer och ämnen så att de förstår, kan reagera och svara på tilltal samt också själva kan och vågar uttrycka sig på finska. Eleverna skall utveckla en positiv attityd till språket, så att de upplever att de kan och vill lära sig det. Till grundstudierna hör också kännedom om landets tvåspråkiga kulturarv, såsom platser, sedvänjor, talesätt, sånger och berättelser.

Årskurs 3

Mål

Eleven tillägnar sig de vanligaste orden och uttrycken i vardagliga språksituationer.

Innehåll

Ämnesområden

- platser och händelser i hem, skola och närmiljö
- hälsa, tacka, visa och fråga
- siffror och färger
- djur
- sånger, rim och ramsor
- högtider

Strukturer

- jakande presens, nominativ, genitiv, inessiv och adessiv

Utvärdering

Utvärderingen baserar sig på vad eleven presterar muntligt och skriftligt enligt de uppställda målen.

Årskurs 4

Mål

Eleven kan

- berätta om bilder och situationer i anslutning till kursen.
- skriva enkla meningar.

Innehåll

Ämnesområden

- platser och händelser i hem, skola och närmiljö
- tider
- fritid
- kroppsdelar och kläder
- mat
- högtider

Strukturer

- nekande presens, tema av nomen, imperativ, objekt, partitiv lokalkasus och stadieväxling

Utvärdering

Utvärderingen baserar sig på vad eleven presterar muntligt och skriftligt enligt de uppställda målen.

Årskurs 5

Mål

Eleven kan skriva korta berättelser samt översätta korta meningar från och till finska.

Innehåll

Ämnesområden

- hobbyn
- resor
- mat
- naturen
- känslor
- högtider

Strukturer

- jakande imperfekt, infinitiv I, essiv och possessiv suffix och objekt

Utvärdering

Utvärderingen baserar sig på vad eleven presterar muntligt och skriftligt enligt de uppställda målen.

Årskurs 6

Mål

Eleven kan uttrycka sig både muntligt och skriftligt på de ämnesområden och med hjälp av de strukturer som inlärts

Innehåll

Ämnesområden

- idrott och intressen
- åsikter
- trafik
- yrken och redskap
- högtider

Strukturer

- nekande imperfekt, perfekt, translativ partitiv objekt

Utvärdering

Utvärderingen baserar sig på vad eleven presterar muntligt och skriftligt enligt de uppställda målen.

Profil för goda kunskaper i slutet av årskurs 6

Nivån för språkkunskaper i årskurs 6 enligt nivåbeskrivningsskalan:

Hörförståelse

- Förstår enkla yttranden (personliga frågor och all dagliga anvisningar, önskningar och förbud) i rutinmässigt samtal med stöd av sammanhanget.
- Kan följa med enkla samtal som anknyter till konkreta situationer eller den egna erfarenheten.
- Förståelsen förutsätter talat, till lyssnaren riktat standardspråk i långsammare tempo än normalt, också då det gäller enkla ärenden

Tal

- Kan berätta kort om sig själv och sin närmaste krets. Reder sig i de allra enklaste dialogerna och servicesituationerna. Behöver ibland hjälp av samtalspartnern.
- Kan uttrycka sig flytande om det mest bekanta, annars är pauser och avbrott mycket vanliga.

- Uttalet kan ibland orsaka förståelseproblem.
- Behärskar ett begränsat antal korta utantillärda uttryck, det mest centrala ordförrådet och grundläggande satsstrukturer.
- Elementära grammatikaliska fel förekommer i hög grad också i mycket enkelt tal.

Läsförståelse

- Förstår enkla texter som innehåller det allra vanligaste ordförrådet (privata brev, korta nyhetsartiklar, vardagliga bruksanvisningar).
- Förstår huvudtankarna i texter och vissa detaljer i en text på några stycken. Kan lokalisera och jämföra enskilda uppgifter och klarar lätt av enkel slutledning utgående från sammanhanget.
- Läser långsamt och förstår korta textstycken.

Skrivning

- Reder sig i enkla lätt förutsebara skrivuppgifter i de mest bekanta situationerna som anknyter till vardagliga behov och erfarenheter.
- Kan skriva enkla texter (ett enkelt postkort, personuppgifter, enkel diktamen).
- Behärskar de allra vanligaste orden och uttrycken som har att göra med detaljer eller konkreta behov i elevens eget liv. Kan skriva några meningar som består av enkla satser.
- Många slags fel förekommer i fritt skrivande, också på elementär nivå.

Modersmålsinriktad finska

Syftet med den modersmålsinriktade lärokursen i finska är att ge de tvåspråkiga eleverna möjlighet att förbättra och fördjupa de praktiska språkkunskaper som de förvärvat sig hemma eller i sin närmiljö, att göra de medvetna om sitt språk, sitt kulturarv och sin dubbla identitet.

Årskurs 3

Mål

Eleven

- fördjupar och nyanserar sitt ordförråd inom ämnesområdena för årskursen.
- lär sig att läsa för åldern lämplig litteratur på finska.
- kan producera både muntligt och skriftligt små berättelser.
- kan uttrycka sig även skriftligt i korta enkla texter.
- känner till traditionerna med de högtider som tas upp under årskursen.

Innehåll

Ämnesområden

- platser och händelser i hem, skola och närmiljö
- djur
- tid
- finsk barn- och ungdomslitteratur, sånger
- högtider (kulturell identitet)
- brev, dagbok

Strukturer

- ordklasser: substantiv, verb (jakande och nekande presens), adjektiv
- lång vokal och dubbelkonsonant

Utvärdering

Baserar sig på vad eleven presterar muntligt och skriftligt enligt de uppställda målen,

Årskurs 4

Mål

Eleven

- fördjupar och nyanserar sitt ordförråd inom ämnesområdena för årskursen
- lär sig att läsa för åldern lämplig litteratur på finska.
- kan producera både muntligt och skriftligt något längre berättelser.
- kan återberätta muntliga berättelser.
- kan även skriva korta saktexter.

- känner till traditionerna med de högtider som tas upp under årskursen.

Innehåll

Ämnesområden

- platser och händelser i närmiljön
- trafik
- fritid och hobbyn
- natur och hållbar utveckling
- djur
- tid
- lekar
- finsk barn- och ungdomslitteratur, sånger, folksagor
- introduktion till Kalevala
- högtider

Strukturer

- diftonger
- synonymer och motsatser
- ordklasser: substantiv, verb (jakande och nekande imperfekt, imperativ), adjektiv (komparation)

Utvärdering

Baserar sig på vad eleven presterar muntligt och skriftligt enligt de uppställda målen,

Årskurs 5

Mål

Eleven

- fördjupar och nyanserar sitt ordförråd inom ämnesområdena för årskursen,
- lär sig att läsa för åldern lämplig litteratur på finska.
- kan producera både muntligt och skriftligt längre berättelser.
- kan även skriva korta saktexter.
- känner till traditionerna med de högtider som tas upp under årskursen.

Innehåll

Ämnesområden

- resor
- idrott
- kroppsdelar
- massmedia och kommunikation
- dialekter
- muntligt framförande

- finsk ungdomslitteratur
- finsk litteraturhistoria/Aleksis Kivi
- högtider

Strukturer

- ordklasser: substantiv, verb (tidsformerna, aktiv/passiv), adjektiv, numeraler, pronomen
- lokalkasus
- samman- och särskrivning av ord

Utvärdering

Baserar sig på vad eleven presterar muntligt och skriftligt enligt de uppställda målen,

Årskurs 6

Mål

Eleven

- fördjupar och nyanserar sitt ordförråd inom ämnesområdena för årskursen,
- lär sig att läsa för åldern lämplig litteratur på finska.
- kan producera både muntligt och skriftligt längre berättelser.
- kan även skriva korta sakter.
- känner till traditionerna med de högtider som tas upp under årskursen.
- lär sig hålla talspråk, slang och vårdad standardfinska isär.
- stiftar bekantskap med det finska kulturarvet.

Innehåll

Ämnesområden

- ordförrådsutvidgning och fördjupning av tidigare teman
- slang
- finsk ungdomslitteratur
- finsk kultur; Kalevala
- högtider

Strukturer

- alla ordklasser
- lokalkasus + andra vanliga kasusformer
- rektionsfrågor
- satsdelar

Utvärdering

Baserar sig på vad eleven presterar muntligt och skriftligt enligt de uppställda målen,

Profil för goda kunskaper i slutet av årskurs 6

Nivån för språkkunskaper i årskurs 6 enligt nivåbeskrivningsskalan:

Hörförståelse

- Förstår tydlig, faktabaserad information som anknyter till bekanta och relativt allmänna ämnen i sammanhang som i viss mån är krävande (indirekta förfrågningar, arbetsdiskussioner, förutsebara telefonmeddelanden).
- Förstår huvudpunkterna och de viktigaste detaljerna i en pågående, formell eller informell mera omfattande diskussion.
- Förståelse förutsätter standardspråk eller en relativt bekant accent samt sporadiska upprepningar och omformuleringar. Diskussioner mellan infödda i snabbt tempo samt okända detaljer om främmande ämnesområden orsakar problem.

Tal

- Kan berätta också vissa detaljer om bekanta saker. Reder sig i de vanligaste all dagliga situationerna och inofficiella samtal på språkområdet. Kan kommunicera om sådant som är eleven själv även i litet mer krävande situationer. En lång framställning eller abstrakta ämnen ger upphov till uppenbara svårigheter.
- Kan uppehålla förståeligt tal men pauser och tveksamhet förekommer i längre talsekvenser.
- Uttalet är klart förståeligt trots att den främmande accenten tidvis är uppenbar och uttalsfel i viss mån förekommer.
- Kan använda ett ganska omfattande vardagligt ordförråd samt några allmänna fraser och idiom. Använder många olika slag av strukturer.
- I längre fritt tal är grammatikfel vanliga (t.ex. artiklar och ändelser saknas), men de stör sällan förståelsen.

Läsförståelse

- Kan läsa texter på några stycken om många slags ämnesområden (tidningsartiklar, broschyrer, bruksanvisningar, enkel skönlitteratur) och klarar också av texter som kräver en viss slutledningsförmåga i praktiska situationer som är viktiga för en själv.
- Kan söka fram och kombinera uppgifter ur olika texter på några sidor för att utföra en viss uppgift.
- Vissa detaljer och nyanser i långa texter kan förbli oklara.

Skrivning

- Kan skriva förståelig text som i viss mån förmedlar detaljerad vardagskunskap om verkliga eller fiktiva ämnen som intresserar.
- Kan skriva en klart utformad koherent text genom att foga ihop enskilda uttryck till längre avsnitt (brev, beskrivningar, berättelser, telefonmeddelanden). Kan effektivt förmedla bekant information genom de vanligaste formerna av skriftlig kommunikation.
- Behärskar ett tillräckligt ordförråd och de strukturer som behövs för texter i de flesta bekanta situationer, trots att interferens och uppenbara omskrivningar förekommer.
- Det rutinmässiga språkstoffet och grundstrukturerna är redan relativt felfria, men en del mer krävande strukturer och ordfogningar orsakar problem.

Baserar sig på vad eleven presterar muntligt och skriftligt enligt de uppställda målen.

Engelska

Årskurs 4

Mål

Språkfärdighet

Eleven skall

- kunna kommunicera med hjälp av mycket enkla fraser i vardagliga situationer
- kunna förstå vardagsengelska i tal och skrift
- kunna producera enkla texter
- inse betydelsen av rättstavning.

Kulturell kompetens

Eleven skall

- uttrycka sig artigt i enlighet med det anglosaxiska språkbruket (t.ex. please, hela meningar)
- känna till att det finns språkskillnader mellan engelskan som talas i olika länder och regioner.

Inlärningsstrategier

Eleven skall

- ta ansvar för sin egen inläring både hemma och i klassen genom att göra läxor, ge arbetsro och utföra sina uppgifter
- inse att språkstudier kräver idogt arbete och tålamod
- förstå att språket byggs upp stegvis och att grunden bör vara god
- lära sig att utnyttja läroboken
- lära sig att bedöma sitt arbete och sin språkfärdighet i förhållande till de givna målen.

Innehåll

Situationer och ämnesområden

- närmiljö – hemmet, skolan och fritiden
- jag och min familj
- klassrumsord
- räkneord
- färger
- djur
- kroppsdelar
- kläder
- veckodagar
- traditioner
- diktamen
- sånger och ramsor

Strukturer

- jakande presens
- genitiv

- artiklarna a och an
- prepositioner
- personliga och possessiva pronomen
- jakande imperativ
- this och that
- singular och pluralformer av substantiv

Kommunikationsstrategier

- tala, lyssna och förstå språket på en nivå som är lämplig för språkfärdighetens utvecklingsskede

Utvärdering

Elevens färdigheter i engelska utvärderas genom:

- förhör
- prov
- uppsatser
- högläsning
- diktamen
- muntliga diskussioner
- iakttagelser i klass

Årskurs 5

Mål

Språkfärdighet

Eleven skall

- kunna kommunicera i vardagliga situationer
- kunna förstå engelska i tal och skrift
- kunna producera texter om sig själv och sin närmiljö
- tillägna sig ett gott uttal.

Kulturell kompetens

Eleven skall

- kortfattat kunna berätta om den finländska kulturen
- uttrycka sig artigt i tal och skrift.

Inlärningsstrategier

Eleven skall

- ta ansvar för sin egen inläring både hemma och i klassen genom att göra läxor, ge arbetsro och utföra sina uppgifter
- våga använda nya ord och uttryck, i första hand i par- och smågruppsarbete men även individuellt
- lära sig att självständigt utnyttja läroboken och ordboken
- lära sig att bedöma sitt arbete och sin språkfärdighet i förhållande till de givna målen.

Innehåll

Situationer och ämnesområden

- klockan
- hobbyer
- mat
- årstider
- väder
- Finland och finländare på engelska
- månader
- datum och ordningstal
- att bo på landet och i staden
- alfabetet
- traditioner
- nger och ramsor

Strukturer

- at (vid klockslag)
- adjektiv och dess komparation
- ordningstal
- genitiv
- frågande och nekande presens
- nekande imperativ

Kommunikationsstrategier

- tala, lyssna och förstå språket på en nivå som är lämplig för språkfärdighetens utvecklingsskede

Utvärdering

Elevens färdigheter i engelska utvärderas genom:

- förhör
- prov
- uppsatser
- muntliga diskussioner
- iakttagelser i klass
- föredrag
- grupparbeten och projekt
- högläsning
- diktamen

Årskurs 6

Mål

Språkfärdighet

Eleven skall

- kunna kommunicera på engelska i olika situationer

- kunna förstå engelska i tal och skrift
- kunna producera texter av olika slag
- tillägna sig ett gott uttal.

Kulturell kompetens

Eleven skall

- kunna berätta om den finländska kulturen
- uttrycka sig artigt i tal och skrift
- lära sig de viktigaste likheterna och skillnaderna mellan sin egen kultur och kulturen i de engelskspråkiga länderna.

Inlärningsstrategier

Eleven skall

- ta ansvar för sin egen inläring både hemma och i klassen genom att göra läxor, ge arbetsro och utföra sina uppgifter
- våga använda nya ord och uttryck samt sluta sig till ordens och uttryckens betydelse av sammanhanget
- lära sig att självständigt utnyttja läroboken, ordboken och andra källor
- lära sig att bedöma sitt arbete och sin språkfärdighet i förhållande till de givna målen.

Innehåll

Situationer och ämnesområden

- inköpsdialoger
- bruksanvisningar
- pengar
- sport
- Finland och finländarna på engelska
- engelskspråkiga länder
- resevokabulär
- skolliv i Storbritannien
- ungdomar i andra länder
- brevskrivning
- traditioner
- sånger och ramsor

Strukturer

- substantivets oregelbundna pluralformer
- ing-formen
- futurum
- some och any
- every och no
- reflexiva pronomen
- possessiva pronomen
- ordföljd

Kommunikationsstrategier

- tala, lyssna och förstå språket på en nivå som är lämplig för språkfärdighetens-
tvecklingskede

- friskrivningar
- kommunikationsövningar
- diskussioner

Utvärdering

Elevens färdigheter i engelska utvärderas genom:

- förhör
- prov
- uppsatser
- muntliga diskussioner
- iakttagelser i klass
- föredrag
- grupparbeten och projekt
- högläsning
- diktamen

Profil för goda kunskaper i slutet av årskurs 6

Nivån för språkkunskaper i årskurs enligt nivåbeskrivningsskalan:

Hörförståelse

- Kan förstå enkelt tal eller följa en diskussion om ämnen som är direkt viktiga för honom eller henne.
- Förstår det mest centrala innehållet i korta, enkla diskussioner som intresserar eleven själv (anvisningar, meddelanden) och upptäcker när man på tv övergår från ett ämne till ett annat.
- Förståelsen förutsätter tydligt standardspråk i normalt tempo, som dessutom ofta behöver upprepas.

Tal

- Kan berätta kort om sig själv och sin närmaste krets. Reder sig i de allra enklaste dialogerna och servicesituationerna. Behöver ibland hjälp av samtalspartnern.
- Kan uttrycka sig flytande om det mest bekanta, annars är pauser och avbrott mycket vanliga.
- Uttalet kan ibland orsaka förståelseproblem.
- Behärskar ett begränsat antal korta utantillärda uttryck, det mest centrala ordförrådet och några grundläggande satskonstruktioner.

Läsförståelse

- Förstår enkla texter som innehåller det allra vanligaste ordförrådet (privatbrev, korta nyhetsartiklar, vardagliga bruksanvisningar).
- Förstår huvudtankarna i texten och vissa detaljer i en text på några stycken. Kan lokalisera och jämföra enskilda uppgifter och klarar lätt av enkel slutledning utgående från sammanhanget.
- Det går långsamt att läsa och förstå också korta textstycken.

Skrivning

- Reder sig i enkla lätt förutsebara skrivuppgifter i de mest bekanta situationerna som anknyter till vardagliga behov och erfarenheter.
- Kan skriva enkla texter (enkla postkort, personuppgifter, enkel diktamen).
- Behärskar de vanligaste orden och uttrycken som har att göra med detaljer eller konkreta behov i elevens eget liv. Kan skriva några få meningar med en sats.
- Många slags fel förekommer i fritt skrivande, också på elementär nivå.

Kulturell kompetens

Eleven känner till några av de mest centrala kulturella skillnaderna och likheterna mellan sin egen kultur och den främmande kulturen.

Inlärningsstrategier

Eleven använder smidigt arbetssätt som är typiska för språkstudier såsom diskussioner parvis och i smågrupper.

Tyska

Årskurs 4

Mål

Språk

Eleven skall

- lära sig att kommunicera i de allra vanligaste med ett gott uttal
- lära sig att förstå det viktigaste innehållet i tal eller text om vardagliga händelser och att kort kunna skriva om dem.
- ha ett basordförråd och känna till grundläggande strukturer

Kulturell kompetens

Eleven skall

- känna till seder och bruk inom det tyska språkområdet
- lära sig att i vardagssituationer kommunicera på ett sätt som är naturligt för det tyska språkområdet.

Inlärningsfärdigheter

Eleven skall

- lära sig att ta ansvar och vara aktiv i språkinläringssituationer
- lära sig att våga använda nya ord och strukturer både i tal och skrift samt att av sammanhanget sluta sig till betydelsen av ord och uttryck
- lära sig att självständigt utnyttja läroboken, lexikon och andra källor
- lära sig att bedöma sitt arbete och olika områden i sin språkfärdighet i
- förhållande till de givna målen.

Innehåll

Situationer och ämnesområden

- att hälsa och presentera sig
- färger
- klockan
- vädret
- kroppsdelar
- veckodagar, årstiderna, månaderna
- familjen
- kläder
- djur
- rum och möbler
- läroämnen och skolmaterial

Strukturer

- bestämd och obestämd form i singular
- räkneord
- frågeord
- verbböjning i presens

- adjektiv i grundform

Utvärdering

Elevens färdigheter i tyska utvärderas genom:

- förhör
- prov
- uppsatser
- muntliga diskussioner
- iakttagelser i klass
- föredrag
- grupparbeten och projekt
- högläsning
- diktamen

Årskurs 5

Mål

Språk

Eleven skall

- lära sig att kommunicera i de allra vanligaste situationerna
- lära sig att förstå det viktigaste innehållet i tal eller text om vardagliga händelser och att kort kunna skriva om dem.
- utöka sitt basordförråd och kunna grundläggande strukturer

Kulturell kompetens

Eleven skall

- lära sig att känna och uppskatta de viktigaste likheterna och skillnaderna mellan sin egen kultur och den tyskspråkiga kulturen
- lära sig att i vardagssituationer kommunicera på ett sätt som är naturligt för det tyska språkområdet.

Inlärningsfärdigheter

Eleven skall

- lära sig att ta ansvar och vara aktiv i språkinläringssituationer
- lära sig att våga använda nya ord och strukturer både i tal och skrift samt att av sammanhanget sluta sig till betydelsen av ord och uttryck
- lära sig att självständigt utnyttja läroboken , lexikon och andra källor
- lära sig att bedöma sitt arbete och olika områden i sin språkfärdighet i förhållande till de givna målen.

Innehåll

Situationer och ämnesområden

- utseende
- familjen och släktingar

- hälsa
- länder och språk
- kläder
- att gå på uppköp
- kommunikationsmedel
- dataterminologi

Strukturer

- modala hjälpverb
- imperativ
- dativ
- ackusativ
- omvänd ordföljd
- pluralformer
- komparativ
- ordningstal

Utvärdering

Elevens färdigheter i tyska utvärderas genom:

- förhör
- prov
- uppsatser
- muntliga diskussioner
- iakttagelser i klass
- föredrag
- grupparbeten och projekt
- högläsning
- diktamen

Årskurs 6

Mål

Språk

Eleven skall med beaktande av den språkliga beredskap som en sjätte klassist kan förväntas ha försöka

- lära sig att kommunicera i de allra vanligaste situationerna
- lära sig att förstå det viktigaste innehållet i tal eller text om vardagliga händelser och att kort kunna skriva om dem
- lära sig att frimodigt använda sina språkkunskaper

Kulturell kompetens

Eleven skall

- lära sig att känna och uppskatta de viktigaste likheterna och skillnaderna mellan sin egen kultur och den tyskspråkiga kulturen
- lära sig att i vardagssituationer kommunicera på ett sätt som är naturligt för det tyska språkområdet.

Inlärningsfärdigheter

Eleven skall

- lära sig att ta ansvar och vara aktiv i språkinläringssituationer
- lära sig att våga använda nya ord och strukturer både i tal och skrift samt att av sammanhanget sluta sig till betydelsen av ord och uttryck
- lära sig att självständigt utnyttja läroboken, lexikon och andra källor
- lära sig att bedöma sitt arbete och olika områden i sin språkfärdighet i förhållande till de givna målen.

Innehåll

Situationer och ämnesområden

- turism
- brevskrivning
- väganvisningar
- hobbyn
- yrken
- naturen

Strukturer

- perfekt
- prepositionsuttryck med dativ och ackusativ
- objektet
- dativ
- datum och datering

Utvärdering

Elevens färdigheter i tyska utvärderas genom:

- förhör
- prov
- uppsatser
- muntliga diskussioner
- iakttagelser i klass
- föredrag
- grupparbeten och projekt
- högläsning
- diktamen

Profil för goda kunskaper i slutet av årskurs 6

Hörförståelse

Förstår enkla yttranden i rutinmässiga diskussioner med stöd av sammanhanget
Kan följa med enkla samtal som anknyter till den omedelbara situationen eller den egna erfarenheten.

Förståelsen förutsätter talat, till lyssnaren riktat standardspråk i långsammare tempo än normalt, också då det gäller enkla ärenden.

Tal

Kan på ett begränsat sätt delge vissa omedelbara behov och fråga och svara i dialoger som handlar om grundläggande personuppgifter. Behöver ofta hjälp av sin samtalspartner. Pauser och andra avbrott förekommer.

Uttalet kan ofta vålla förståelseproblem.

Behärskar ett mycket begränsat ordförråd, vissa situationsbundna uttryck och en del av den elementära grammatiken.

Alla slags fel förekommer i hög grad i fritt tal, också på elementär nivå.

Läsförståelse

Kan läsa bekanta och en del främmande ord. Förstår korta textstycken som handlar om vardag och rutiner eller där det ges enkla instruktioner.

Kan hitta enskilda behövliga uppgifter i en kort text.

Det går mycket långsamt att läsa och förstå också korta textstycken.

Skrift

Kan delge sina omedelbara behov med korta satser.

Kan skriva ett antal satser och fraser om sig själv och sin närmaste krets.

Behärskar vissa grundläggande ord och uttryck och klarar av att skriva mycket enkla huvudsatser.

De utantillärda fraserna kan vara rätt skrivna, men alla slags fel förekommer i fritt skrivande, också på elementär nivå.

Matematik

Årskurs 1

Mål

Eleven skall

- lära sig att koncentrera sig, lyssna och kommunicera.
- få möjlighet att utveckla sitt tänkande.
- få mångsidiga erfarenheter av begreppens olika uttrycksformer; det centrala i begreppsbildningen är det muntliga och skrivna språket, hjälpmedlen, symbolerna samt noga övervägda och konsekventa undervisningsmetoder.
- lära sig grundläggande räknefärdigheter.
- lära sig att motivera sina handlingar, beslut och slutsatser med konkreta modeller och hjälpmedel, med bilder, muntligt eller skriftligt och lära sig att hitta likheter och olikheter, lagbundenheter och beroenden.

Innehåll

Tal och räkneoperationer

- antal, räkneord, siffersymboler och enkla talföljder
- att med konkreta hjälpmedel jämföra, klassificera, ordna, dela upp och kombinera tal
- att undersöka antalet alternativ och variationer
- principen för hur tiosystemet är uppbyggt
- addition och subtraktion samt sambanden mellan räknesätten inom talområdet 0-100
- användning av olika räknesätt och hjälpmedel: klossar och material för tiosystemet, tallinjen
- huvudräkning, användning av papper och penna
- att räkna med hela euron
- hela och halva klockslag

Geometri

- att iakttä det omgivande rummet och beskriva det med lägesord
- att i bilder se regelbundenheter, förhållanden och beroenden
- att iakttä, beskriva och namnge geometriska former i omgivningen
- att känna igen, redogöra för och namnge tvådimensionella former
- att konstruera, rita och avbilda tvådimensionella figurer och att känna igen och bygga tredimensionella kroppar
- att lära sig principen för mätning med hjälp av mätredskap samt uppskatta mätresultat
- att söka, samla och registrera information samt att avläsa enkla tabeller och diagram

Utvärdering

Elevens färdigheter i matematik utvärderas genom

- att eleven muntligt presenterar sina tankestrategier och koncentrerat kan lyssna på andra
- att eleven kan uppvisa resultat med laborativa hjälpmedel
- att eleven skriftligt jobbar med matematikuppgifter både i skolan och hemma

- skriftliga förhör

Årskurs 2

Mål

Eleven skall

- få glädje och tillfredsställelse av att förstå och lösa problem.
- inse att begreppen bildar strukturer med tydliga samband.
- förstå begreppet naturligt tal och lära sig hithörande grundläggande räknefärdigheter.
- få öva sig i att observera matematiska problem som dyker upp och som känns betydelsefulla och utmanande för honom eller henne själv.
- lära sig att motivera sina handlingar, beslut och slutsatser med konkreta modeller och hjälpmedel, med bilder, muntligt eller skriftligt och lära sig att hitta likheter och olikheter, lagbundenheter och beroenden.

Innehåll

Tal och räkneoperationer

- huvudräkning och uppställning med addition och subtraktion inom talområdet 0-1000
- multiplikation och multiplikationstabellerna 0-5
- divisionsuppgifter med konkreta hjälpmedel
- att räkna med euro och cent
- klockslag med timmar och minuter

Geometri

- att känna igen, redogöra för och namnge tvådimensionella och tredimensionella former
- att lära sig de geometriska grundbegreppen såsom punkt, sträcka och stråle
- att lära sig längd, massa och volym
- att använda och jämföra måttenheter, enhetsbyten
- att söka, samla och registrera information samt presentera informationen i form av stapeldiagram

Utvärdering

Elevens färdigheter i matematik utvärderas genom

- att eleven muntligt presenterar sina tankestrategier som bildar strukturer med tydliga samband
- att eleven kan uppvisa resultat med laborativa hjälpmedel
- att eleven skriftligt jobbar med matematikuppgifter både i skolan och hemma
- skriftliga förhör

Profil för goda kunskaper i slutet av årskurs 2

Förmåga att tänka och arbeta

Eleven

- visar att han eller hon förstår matematiska begrepp genom att använda dem i

problemlösning, genom att mångsidigt presentera dem och genom att förklara dem för andra elever och för läraren

- kan dra motiverade slutsatser och förklara sitt handlande och kan presentera sina lösningar med konkreta modeller och hjälpmedel, med bilder, muntligt och skriftligt
- kan göra jämförelser, bl.a. längdjämförelser och sätta saker, begrepp och egenskaper i rätt ordning, hitta på motsatser, klassificera dem enligt olika egenskaper samt redogöra för ett föremåls läge i rummet, t.ex. med användning av orden ovanför, under, till höger, till vänster, bakom eller mellan; han eller hon kan jämföra mängders storlek med användning av orden mera, mindre, lika många, mycket och litet samt skriva och använda jämförelsesymbolerna $>$, $=$ och $<$.

Tal, räkneoperationer

Eleven

- förstår talens betydelse i mängd- och ordningsuttryck, kan skriva tal och kan åskådliggöra talen på tallinjen
- kan dela upp och kombinera tal, jämföra tal, bilda summor och talföljder; han eller hon känner till jämna tal och udda tal
- känner till, förstår och kan använda tiosystemet som positionssystem
- förstår räknesätten addition, subtraktion, multiplikation och division samt kan tillämpa dem i vardagliga situationer
- kan hitta alternativa lösningar på enkla problem och bestämma hur många alternativ det finns
- förstår tidsuttryck och begreppen timmar och minuter

Geometri

Eleven

- känner till grundformerna hos plana figurer och geometriska kroppar, bl.a. fyrhörning, triangel, cirkel, klot och kub samt känner de geometriska grundbegreppen: punkt, sträcka och stråle, och vet hur dessa hänför sig till de enklaste plana figurerna
- kan utföra mätningar med enkla mätredskap och känner till de viktigaste storheterna, såsom längd, massa och volym
- kan plocka ut det väsentliga ur enkla vardagsproblem och kan använda sina matematiska kunskaper och färdigheter för att lösa dem

Årskurs 3

Mål

Eleven skall

- i matematiken få erfarenheter av att lyckas
- lära sig att använda matematiska begrepp
- lära sig grundläggande räknefärdigheter samt matematisk problemlösning
- lära sig att använda regler och följa anvisningar
- lära sig att arbeta koncentrerat samt arbeta i grupp
- lära sig att presentera sina lösningar för andra.

Innehåll

Tal och räkneoperationer

- klassificera och ordna tal upp till 10 000
- additions- och subtraktionsalgoritm och huvudräkning
- multiplikationstabellerna (0-10)
- multiplikationsalgoritm
- division utan och med rest
- klockan, att bekanta sig med 60-systemet
- skriva talföljder
- tankenötter

Geometri

- undersöka och klassificera olika polygoner och enkla geometriska kroppar
- förstärka förståelsen för mätprincipen
- bekanta sig med enkla enhetsbyten

Informationsbehandling, statistik och sannolikhet

- söka, samla och presentera information

Utvärdering

Elevens färdigheter i matematik utvärderas genom

- skriftliga förhör och prov
- att eleven muntligt och skriftligt presenterar sina tankestrategier
- att observera elevens förmåga att jobba självständigt eller i grupp
- att eleven skriftligt jobbar med matematikuppgifter både i skolan och hemma

Årskurs 4

Mål

Eleven skall

- i matematiken få erfarenheter av att lyckas
- lära sig att använda flera matematiska begrepp
- befästa och automatisera tidigare räknefärdigheter
- lära sig att använda nya regler och följa anvisningar
- lära sig att arbeta koncentrerat och långsiktigt samt arbeta i grupp
- lära sig att motivera sitt handlande och sina slutledningar samt presentera sina lösningar för andra.

Innehåll

Tal och räkneoperationer

- fördjupa förståelsen för tiosystemet inom talområdet 0-1 000 000
- multiplikationsalgoritm med flersiffriga faktorer
- divisionsalgoritmer med ensiffrig nämnare

- begreppet bråk och decimaltal
- addition och subtraktion av bråk och decimaltal
- uppskattning
- räknesättens ordningsföljd, uttryck
- fördjupa kunskaperna om årets olika tidsuttryck och klockan
- grunderna i problemlösning.

Geometri

- undersöka figurers och kroppars geometriska egenskaper
- omkrets
- måttenheter och enhetsbyten
- uppskatta mätresultat och granska mätningar.

Informationsbehandling, statistik och sannolikhet

- avläsa enkla tabeller och diagram

Utvärdering

Elevens färdigheter i matematik utvärderas genom

- skriftliga förhör och prov
- att eleven muntligt och skriftligt presenterar och motiverar sina tankestrategier
- att observera elevens förmåga att jobba självständigt eller i grupp
- att eleven skriftligt jobbar med matematikuppgifter både i skolan och hemma.

Årskurs 5

Mål

Eleven skall

- i matematiken få erfarenheter av att lyckas
- lära sig att bilda matematiska begrepp och begreppssystem genom att undersöka och göra observationer
- automatisera räknefärdigheterna
- lära sig att använda nya regler och följa anvisningar
- lära sig att arbeta koncentrerat och långsiktigt samt arbeta i grupp
- lära sig att ställa frågor och dra slutsatser på basis av observationer
- lära sig att i olika fenomen finna likheter och skillnader, lagbundenheter samt beroendeförhållanden
- lära sig att motivera sitt handlande och sina slutledningar samt presentera sina lösningar för andra.

Innehåll

Tal och räkneoperationer

- fördjupa förståelsen för tiosystemet inom talområdet 0 till ∞
- omvandling av bråk
- förkortning och förlängning av bråk

- grunderna för sambandet bråk, decimaltal och procent
- multiplikation av bråk med naturliga tal
- multiplikation och division av decimaltal
- bedömning, granskning och avrundning av räkneoperationernas resultat
- användning av parenteser
- begreppet negativa tal
- problemlösning
- att tolka och skriva talföljder
- att undersöka antalet alternativ

Geometri

- beräkning av omkrets och area av trianglar och fyrhörningar
- cirkeln och dess delar
- parallella linjer och vinkelräta linjer
- vinkelmått och klassificering av vinklar
- symmetri och kongruens
- spegling i en linje
- förstoringar och förminskningar
- likformighet

Informationsbehandling, statistik och sannolikhet

- begreppet och beräkning av medelvärde och typvärde

Utvärdering

Elevens färdigheter i matematik utvärderas genom

- skriftliga förhör och prov
- att eleven muntligt och skriftligt presenterar och motiverar sina tankestrategier utgående från elevens egna observationer
- att observera elevens förmåga att jobba självständigt eller i grupp
- att eleven skriftligt jobbar med matematikuppgifter både i skolan och hemma.

Profil för goda kunskaper i slutet av årskurs 5

Förmåga att tänka och arbeta

Eleven

- visar att han eller hon förstår matematiska begrepp genom att använda dem i problemlösning och mångsidigt presentera dem: med hjälpmedel, bilder, symboler, ord, tal eller diagram
- försöker medvetet rikta sin uppmärksamhet då han eller hon gör observationer; han eller hon kan på ett mångsidigt sätt kommunicera om sina observationer och tankar genom att handla, tala och skriva, samt använda symboler
- kan beskriva verkliga situationer och fenomen matematiskt: genom att jämföra, klassificera, ordna, konstruera och ställa upp modeller
- kan gruppera eller klassificera på basis av ett givet och av eleven valt kriterium samt kan söka gemensamma egenskaper; kan skilja åt kvalitativa och kvantitativa egenskaper samt kan beskriva konkreta och abstrakta grupper genom att göra sanna och falska påståenden om dem

- kan i ny form presentera matematiska problem; han eller hon kan tolka en enkel text, bild eller händelse och kan göra upp en plan för att lösa ett problem
- kan följa regler.

Tal, räkneoperationer och algebra

Eleven

- förstår tiosystemet också för decimaltalens del och är säker i sin användning av dem; han eller hon förstår begreppen negativt tal och bråk och kan åskådliggöra dem på olika sätt
- kan uttrycka räkneoperationer skriftligt och muntligt och känner till sambanden mellan olika räkneoperationer; han eller hon kan med överslagsräkning göra en uppskattning av ett resultat i förväg och undersöka de olika skedena i beräkningarna efter att de är utförda samt bedöma hur förnuftig lösningen är
- kan bilda och fortsätta talföljder samt presentera beroendeförhållanden.

Geometri

Eleven

- kan göra figurer enligt givna instruktioner; han eller hon kan upptäcka egenskaper hos enkla geometriska figurer samt känner till den struktur som bildas av begreppen för plana figurer
- känner igen likformighet; eleven kan göra speglingar i en rät linje samt förstora och förminska figurer i ett givet förhållande; han eller hon känner igen figurer som är symmetriska med avseende på en rät linje
- förstår principerna som gäller vid mätning; han eller hon kan uppskatta mätobjektets storlek, granska hur rimligt mätningresultatet är och ange det med lämplig måttenhet
- kan beräkna arean och omkretsen för parallelogrammer och trianglar.

Informationsbehandling och statistik samt sannolikhet

- kan samla uppgifter, ordna, klassificera och presentera dem i statistisk form; han eller hon kan läsa enkla tabeller och diagram
- kan klarlägga antalet möjliga utfall och alternativ samt avgöra om en händelse är omöjlig eller säker.

Årskurs 6

Mål

Eleven skall

- lära sig att i matematiken lita på sig själv
- lära sig räknefärdigheter och att lösa matematiska problem
- lära sig att ställa frågor och dra slutsatser utgående från observationer
- lära sig att arbeta koncentrerat och långsiktigt samt att fungera i grupp
- lära sig att förstå matematiska begrepp och regler.

Innehåll

Tal och räkneoperationer

- divisionsalgoritmer med tvåsiffrig nämnare

- tidsberäkning
- delbarhet, faktorisering
- sambandet mellan bråk, decimaltal och procent
- förkortning och förlängning av bråk samt omvandling av decimaltal till bråk
- multiplikation och division med decimaltal
- grundläggande procenträkning.

Geometri

- begrepp som anknyter till trianglar och fyrhörningar
- beräkning av omkrets och area av figurer
- cirkeln och begrepp i anslutning till cirkeln
- cirkelns omkrets
- parallella och vinkelräta linjer
- att benämna kroppar
- volymeräkning av rätblock
- skala

Informationsbehandling, statistik och sannolikhet

- koordinatsystemet
- att åskådliggöra talpar i koordinatsystemet
- att klassificera och ordna information, grunderna för begreppen typvärde och median.

Utvärdering

Elevens färdigheter i matematik utvärderas genom

- skriftliga förhör och prov
- att eleven muntligt och skriftligt presenterar och motiverar sina tankestrategier utgående från elevens egna observationer
- att observera elevens förmåga att jobba självständigt eller i grupp
- att eleven skriftligt jobbar med matematikuppgifter både i skolan och hemma.

Miljö- och naturkunskap

Årskurs 1

Mål

Eleven skall lära sig

- att känna naturen och kulturmiljön samt lära sig att iaktta förändringar i den egna livsmiljön.
- att göra iakttagelser med hjälp av olika sinnen och enkla verktyg.
- att presentera information om miljön och dess fenomen på olika sätt.
- att handla tryggt och självskyddande i sin egen närmiljö samt lära sig att följa givna regler i skolan, närmiljön och trafiken.
- känna till begrepp och arbetssätt som anknyter till hälsofrämjande, hälsa och sjukdom.

Innehåll

- den egna närmiljön
- en trygg skolväg
- jag och min hälsa
- almanackan
- djur och växter i den egna omgivningen
- vett & etikett
- bär och frukter

Utvärdering

Elevens färdigheter i miljö- och naturkunskap utvärderas genom

- muntliga diskussioner kring natur och miljö
- praktiska övningar i trafiken
- muntliga repetitioner om tidsbegrepp
- elevens arbeten i arbetshäftet
- att läraren iakttar elevens beteende och sociala färdigheter

Årskurs 2

Mål

Eleven skall lära sig

- att skaffa information om natur och miljö genom att iaktta, undersöka och använda olika slags källmaterial
- att beskriva, jämföra och klassificera observationerna
- att göra enkla naturvetenskapliga försök
- att tolka och rita enkla kartor samt använda kartverk
- att använda de begrepp som används för att beskriva och förklara miljön, psykisk och fysisk självkänedom samt social kompetens

- att uppskatta sig själv och andra
- att värna om naturen och att spara energiresurser
- att göra hälsofrämjande val

Innehåll

- jag och trafiken
- jag och min hälsa
- barrträd, lövträd
- ett gott beteende i skog och mark
- vett & etikett
- grönsaker och rotfrukter
- svampar
- livet förr
- återvinning

Utvärdering

Elevers färdigheter i miljö- och naturkunskap utvärderas genom

- muntliga diskussioner kring natur och miljö
- praktiska övningar i trafiken
- muntliga presentationer om olika arbeten
- elevens arbeten i arbetshäftet
- att läraren iakttar elevens beteende och sociala färdighet i skolan och i närmiljön
- muntliga förhör

Årskurs 3

Mål

Eleven skall:

- lära känna naturen och kulturmiljön med betoning på Helsingfors, samt iaktta förändringar i den egna livsmiljön
- lära sig att göra iakttagelser med hjälp av olika sinnen och enkla redskap
- lära sig tolka och rita enkla kartor samt använda kartverk
- lära sig att presentera information om miljön och dess fenomen på olika sätt
- lära sig att värna om naturen
- lära sig att handla tryggt i sin egen närmiljö
- följa givna regler i närmiljön

Innehåll

- olika livsmiljöer i Helsingfors, såsom gårdar, parker, skogar, ängar och åkrar
- organismernas anpassning till de olika livsmiljöerna
- naturen under de olika årstiderna

- hembygden, det egna landskapet och hemlandet (Finland) samt mänsklig verksamhet i olika delar av vårt land
- enkla kartor och kartverk
- ljudets och ljusets fortplantning och reflektion samt skydd av hörsel och syn
- återanvändning av naturresurser

Utvärdering

Elevens färdigheter i miljö- och naturkunskap utvärderas genom

- skriftliga och muntliga förhör
- uppföljning av arbetsprestationer

Årskurs 4

Mål

Eleven skall

- lära sig att inhämta information om naturen och kulturmiljön genom att iaktta, undersöka och använda olika källor
- lära sig att göra enkla naturvetenskapliga experiment
- lära sig att beskriva, jämföra och klassificera observationer
- lära sig grundläggande begrepp inom miljön
- lära sig att uppskatta sig själv och andra, samt värna om sin egen och andras hälsa
- lära sig att samarbeta med andra genom att följa givna och gemensamma regler

Innehåll

- de vanligaste växterna, svamparna och djurarterna i den egna omgivningen
- Norden
- elektricitet och magnetism
- enkla hjälpmedel såsom hävstång, hjul och fjäder
- vattnets aggregationstillstånd och kretslopp
- fotosyntesen
- hälsovanor och den egna hälsan
- handling i nödsituationer

Utvärdering

Elevens färdigheter i miljö- och naturkunskap utvärderas genom

- skriftliga och muntliga förhör
- uppföljning av arbetsprestationer

Profil för goda kunskaper i slutet av årskurs 4

Kunskaper i naturundersökning

Eleven

- kan göra iakttagelser med sina olika sinnen och fästa uppmärksamhet vid det väsentliga i det som undersöks
- kan klassificera föremål, organismer och fenomen på basis av deras olika egenskaper
- kan under handledning göra enkla undersökningar om naturen och dess fenomen och om kulturmiljön
- kan använda olika slags informationskällor och begrunda informationens riktighet
- kan presentera informationen han eller hon inhämtat om naturen och kulturmiljön i tal och skrift samt genom att teckna.

Organismerna och livsmiljön

Eleven

- förstår hur den levande och icke-levande naturen skiljer sig från varandra samt kan beskriva livsmiljöernas olika drag och känner igen deras vanligaste arter; eleven kan indela djur i ryggradsdjur och ryggradslösa djur
- känner till årstidernas variation och kan beskriva hur olika organismer har anpassat sig till olika årstider och speciellt till vintern i Finland
- vet varifrån födoämnen kommer och var maten produceras
- kan beskriva skillnader mellan naturmiljö och kulturmiljö
- förstår hur man betecknar olika objekt på en karta, kan använda väderstreck, teckenförklaringar och skalor som hjälp vid kartläsning och kan rita en enkel karta över skolgården och den egna närmiljön
- kan beskriva naturförhållanden och människans verksamhet i sin hembygd och i sitt eget landskap
- förstår att den egna hembygden är en del av Finland och att Finland är en del av Norden samt förstår att människorna lever på jordklotet som roterar i rymden; eleven har en uppfattning om Finland, de nordiska länderna och övriga närområden och inser rikedom i deras naturlandskap
- visar intresse och ansvar för naturen och kulturmiljön och kan bedöma miljöns skönhet, mångfald och trivsamt.

Ämnen och fenomen i miljön

Eleven

- kan använda enkla undersökningsredskap såsom lupp, klocka, måttband och termometer och dessutom egenhändigt gjorda redskap
- kan förklara hur enkla apparater fungerar
- kan bygga en enkel strömkrets med hjälp av batteri, lampa och ledare samt känner till de elapparater som används i hemmet; eleven förstår att elanvändningen är förenad med många risker och han eller hon kan använda elapparater tryggt
- känner till olika ljus-, ljud- och värmekällor och känner igen och kan undersöka ljus-, ljud- och värmefenomen såsom ljudets fortplantning, ljusets reflexion och brytning samt värmeöverföring; han eller hon känner också till åtgärder för att skydda syn och hörsel och för att förebygga brännskador och kan handla därefter
- kan undersöka egenskaper hos luft och vatten samt ändringar i vattnets aggregationstillstånd och kan beskriva vattnets kretslopp i naturen; han eller hon förstår vad ämnesomvandling innebär, t.ex. då ett ljus eller trä brinner; eleven känner till lättantändliga ämnen och kan använda första hands släckningsutrustning
- känner egenskaper hos och användning av olika ämnen och material samt förstår att det i hemmet kan finnas skadliga ämnen såsom mediciner, tvätt- och rengöringsmedel samt lösningsmedel och tobaks- och alkoholprodukter

- kan sortera avfall i hemmet, skräpar inte ner i naturen och kan spara vatten, el och värme.

Människan och hälsan

Eleven

- känner till olika skeden i en människas uppväxt, utveckling och levnadslopp, kan namnge människans viktigaste kroppsdelar och centrala livsfunktioner
- känner vardagliga hälsofrämjande vanor såsom dygnsrytm, näring, regelbundna matvanor, daglig motion, tillräcklig sömn och vila, riktiga arbetsställningar, munhygien, kroppshygien
- behärskar grundnormerna för ett artigt uppförande och för hur man fungerar i grupp; han eller hon känner igen och kan namnge olika känslor och vet hur man reglerar känslouttryck
- kan beskriva de vanligaste sjukdomarna, deras symtom och egenvård; han eller hon känner till grundläggande principer för medicinanvändning; han eller hon behärskar grunderna i första hjälpen och kan tillkalla eller hämta hjälp vid behov.

Säkerhet

Eleven

- kan beskriva olika kännetecken på mobbning och våld; han eller hon har kännedom om individens rätt till fysisk integritet och känner till skillnaderna mellan acceptabel och oönskad beröring; eleven vet hur han eller hon vid behov kan söka hjälp och vet vem som erbjuder hjälp i skolan och närmiljön
- vet vad som är lagligt och olagligt för hans eller hennes åldersgrupp
- vet och känner igen de riskfaktorer som hotar tryggheten i närmiljön och i trafiken, till sjöss och på isen; han eller hon känner till de centrala trafikreglerna för fotgängare och cyklister och förstår varför överenskomna regler och anvisningar måste följas.

Biologi

Årskurs 5

Mål

Eleven skall lära sig att

- röra sig i naturen samt iaktta den
- förstå att människan är beroende av den övriga naturen i sin näringsproduktion
- känna till grundläggande fakta om människans byggnad och livsfunktioner
- känna igen pubertetens särdrag
- uppskatta uppväxt och utveckling som var och ens personliga process
- presentera biologisk information muntligt och skriftligt samt redovisa källan

Innehåll

- viktiga arter i närmiljön, växtinsamling under handledning
- betydelsen av naturens mångfald, allemansrätten
- tolka natur och miljö i terrängen, miljövänligt handlande
- människans byggnad och livsfunktioner
- puberteten och den sexuella utvecklingen
- människans känsloliv och relationer
- friskvård

Utvärdering

Elevens färdigheter i biologi utvärderas genom

- skriftliga och muntliga förhör och prov
- uppföljning av arbetsprestationer

Årskurs 6

Mål

Eleven skall lära sig att

- känna igen olika arter, deras uppbyggnad och liv samt deras anpassning till sina livsmiljöer
- handla miljövänligt, vårda sin närmiljö och skydda naturen
- förstå sexualiteten som en del av människans personlighet, lära sig känna igen pubertetens särdrag samt uppskatta uppväxt och utveckling som var och ens personliga process
- reflektera över frågor som gäller uppväxt, utveckling och social växelverkan samt att ta ansvar för egna handlingar och ta hänsyn till andra människor

Innehåll

- ryggradsdjurens indelning
- de viktigaste däggdjuren, fiskarna och fåglarna i närmiljön
- organismernas livsmiljöer i skog och myr samt näringskedjor och skogsbruk
- växternas tillväxt, genom teori och experiment
- miljövård och människans inverkan på naturen
- puberteten och den sexuella utvecklingen som en del av människans personlighet
- människans känsloliv, relationer mellan människor
- friskvård och fakta om ANT (alkohol, narkotika och tobak)

Utvärdering

Elevens färdigheter i biologi utvärderas genom

- skriftliga och muntliga förhör och prov
- uppföljning av arbetsprestationer

Profil för goda kunskaper i slutet av årskurs 6

Eleven

- känner igen de vanligaste växtarterna och kan samla växter enligt anvisningar
- känner till olika grupper av ryggradsdjur och känner igen de vanligaste däggdjuren, fåglarna och fiskarna i närmiljön samt kan ge exempel på hur olika djur har anpassat sig till sin miljö
- vet att de gröna växterna själva tillverkar sin näring genom assimilation
- kan med hjälp av exempel redogöra för näringskedjans huvudprinciper
- kan genomföra och beskriva enkla undersökningar om naturen och den övriga miljön samt kan redogöra för resultaten
- förstår och kan ge exempel på varför och hur människan är beroende av naturen
- kan ta reda på baslivsmedlens ursprung
- kan ge exempel på hur man kan vårda och skydda den omgivande naturen och boendemiljön
- kan i huvuddrag beskriva människans byggnad och livsfunktioner
- kan redogöra för vilka förändringar de olika könen genomgår i puberteten och den sexuella utvecklingen och kan ge exempel på hur de varierar från person till person samt kan iaktta de positiva förändringarna i sin egen uppväxt och utveckling
- kan beskriva olika sätt att uttrycka känslor och ge exempel på hur man kan reglera känslouttryck, kan se på saker också ur andra människors synvinkel och känner sina rättigheter och sitt ansvar.

Geografi

Årskurs 5

Mål

Eleven skall lära sig att

- rita och tolka kartor samt känna till det centrala namnbeståndet
- använda diagram och bilder som geografiska informationskällor
- Europas geografi
- förhålla sig positivt till främmande länder, folk och kulturer

Innehåll

- klimat och vegetationszoner i Europa
- placera Europas länder på världskartan
- världskartans namnbestånd och övning i kartfärdigheter
- öva sig i att använda olika slags kartor
- presentera geografisk information muntligt och skriftligt samt redovisa källan

Utvärdering

Elevens färdigheter i geografi utvärderas genom

- skriftliga och muntliga förhör och prov
- uppföljning av arbetsprestationer

Årskurs 6

Mål

Eleven skall

- lära sig att använda statistik och elektroniska medier som geografiska informationskällor
- lära sig att förstå att den mänskliga verksamheten är beroende av förhållanden på jordklotet
- bekanta sig med resten av världen
- lära sig att förhålla sig positivt till främmande länder, folk och kulturer

Innehåll

- regnskogar, savanner stäpper, öknar och områden för vinterregn
- den tempererade och den kalla zonen som livsmiljö för människan
- växelverkan mellan naturen och människan
- förändringar i miljön som en följd av människans verksamhet

Utvärdering

Elevens färdigheter i geografi utvärderas genom

- skriftliga och muntliga förhör och prov
- uppföljning av arbetsprestationer

Profil för goda kunskaper i slutet av årskurs 6

Eleven

- kan ur kartverk leta fram platser som han eller hon har undersökt, tolka olika slags kartor och använda teckenförklaringar och skalor vid kartläsningen
- kan tolka statistik, diagram, bilder och elektronisk information samt kritiskt bedöma olika slags informationskällor
- kan illustrera geografisk kunskap med hjälp av kartor och diagram
- känner i huvuddrag till de europeiska staterna och deras huvudstäder samt kan beskriva Europas varierande naturförhållanden
- känner till världskartans namnbestånd, såsom världsdelar, oceaner, de största bergmassiven samt regnskogs- och ökenområden
- vet att det finns olika klimat- och vegetationszoner på jordklotet och kan ge några exempel på hur olika klimatförhållanden, såsom temperatur och regnmängd, påverkar den mänskliga verksamheten, speciellt jordbruket och boendet i olika zoner samt kan beskriva människolivet i olika miljöer
- kan ge exempel på hurdana förändringar den mänskliga verksamheten har orsakat i miljön, t.ex. när städer och industri har byggts, för mycket betesmark har röjts och för mycket skog har huggits till ved
- känner igen och uppskattar särdrag i den egna kulturen och i främmande kulturer.

Fysik och kemi

Årskurs 5

Mål

Eleven skall

- lära sig att följa anvisningar och använda trygga arbetsmetoder
- lära sig att utföra observationer och mätningar
- lära sig att känna igen orsakssammanhang gällande naturfenomen och kroppars egenskaper
- lära sig att göra enkla naturvetenskapliga försök
- lära sig att söka information om olika fenomen och öva sig att bedöma informationens tillförlitlighet
- lära sig att använda olika fysikaliska och kemiska begrepp

Innehåll

- jordens dragningskraft, friktion samt jämvikts- och rörelsefenomen som krafter åstadkommer
- att röra sig tryggt och förebygga olyckor
- jordens och månens rörelser samt fenomen som rörelserna ger upphov till
- solsystemets och stjärnhimlens strukturer
- atmosfären och luftens sammansättning
- vattnets egenskaper och dess betydelse som lösningsmedel, vattenundersökningar samt vattenrening

Utvärdering

Elevens färdigheter i fysik och kemi utvärderas genom

- skriftliga och muntliga förhör och prov
- uppföljning av arbetsprestationer

Årskurs 6

Mål

Eleven skall

- lära sig att dra slutsatser av sina observationer och mätningar
- lära sig att utreda egenskaper hos fenomen (organismer, ämnen och kroppar) och hitta samband mellan dessa egenskaper
- lära sig att använda fysikaliska och kemiska begrepp i beskrivningar
- lära sig att jämföra och klassificera naturfenomen
- lära sig att inse det farliga i rusmedel och droger

Innehåll

- elsäkerhet, produktion av värme, ljus och rörelse med hjälp av elektricitet
- energiresurser och olika sätt att producera elektricitet och värme
- klassificering av olika ämnen i jordskorpan samt separationsmetoder
- ursprung, användning och återanvändning gällande olika ämnen och produkter i omgivningen samt en trygg användning av dem
- verksamma ämnen i rusmedel och narkotika samt deras skadeverkningar

Utvärdering

Elevens färdigheter i fysik och kemi utvärderas genom

- skriftliga och muntliga förhör och prov
- uppföljning av arbetsprestationer

Profil för goda kunskaper i slutet av årskurs 6

Utforskning av naturen

Eleven

- kan arbeta tryggt, skydda sig själv och sin omgivning samt följa givna anvisningar
- kan göra observationer och mätningar med olika sinnen och instrument samt kan koncentrera sig på de väsentliga egenskaperna hos objekten, exempelvis rörelse eller temperatur och förändringar i dem
- kan dra slutsatser av sina observationer och mätningar, presentera resultaten t.ex. med hjälp av tabeller och bilder och förklara orsakssammanhang gällande naturens grundfenomen och kroppars egenskaper, t.ex. ju större massa en kropp har desto svårare är det att sätta den i rörelse eller att stoppa dess rörelse
- kan genomföra enkla undersökningar, t.ex. att klarlägga de faktorer som påverkar fasta ämnens löslighet i en vätska
- kan använda begrepp, storheter och enheter i beskrivningar, jämförelser och klassificeringar av egenskaper hos ämnen, kroppar och fenomen
- kan samla in information från olika källor och begrunda dess riktighet utgående från sina tidigare kunskaper, undersökningar och diskussioner.

Energi och elektricitet

Eleven

- känner till olika spänningskällor såsom batterier och ackumulatörer och kan göra försök där elektricitet används för att transportera energi och för att producera värme, ljus och rörelse
- vet att elektricitet och värme kan produceras med hjälp av olika naturresurser och kan klassificera dem i förnybara och icke-förnybara naturresurser.

Strukturer i naturen

Eleven

- kan undersöka olika krafter som växelverknings åstadkommer, t.ex. tyngdkraft, friktion samt luft- och vattenmotstånd samt känner till olika typer av rörelse
- kan undersöka hur en kraft förändrar en rörelse och kan tillämpa sina naturvetenskapliga kunskaper, t.ex. beskriva och bedöma farliga situationer i trafiken

- känner till fenomen som beror på Jordens och Månens rörelser, t.ex. tid på dygnet, årstider, månfasar och förmörkelser samt känner solsystemets strukturer och kan göra iakttagelser om stjärnhimlen.

Ämnen i vår omgivning

Eleven

- känner luftens sammansättning och kemiska symboler för gaser i atmosfären samt inser dess livsuppehållande funktion
- kan undersöka vattnets olika egenskaper och vet hur vatten renas
- kan klassificera ämnen som finns i jordskorpan, känner till kemiska symboler för grundämnen som finns i jordskorpan samt kan genomföra olika separationer, t.ex. filtrering, kristallisering och sållning
- känner elementära fakta om kretsloppen hos ämnen och produkter i sin omgivning, vet hur man kan använda dessa ämnen på ett tryggt sätt samt kan undersöka deras egenskaper, t.ex. surhet
- kan viktiga fakta om rusmedel och droger, förstår varför de är farliga och kan motivera varför man skall undvika dem.

Åskådningsämnen

a) Den evangelisk-lutherska religionen

Årskurs 1

Mål

Religionsundervisningen strävar efter att ge eleven kunskap om den evangelisk-lutherska tron, med tonvikt på Bibelns budskap och de kristna traditionerna i närmiljön.

I religionsundervisningen strävar vi efter att

- ge eleven en inblick i den kristna trons grunder.
- vägleda eleven att respektera människovärdet.
- bygga upp tolerans och respekt för andra tänkesätt
- eleven stiftar bekantskap med kyrkoåret, den lutherska kyrkans traditioner samt församlingsliv.
- respektera elevens och hemmets religiösa övertygelse.

Innehåll

- Trygghet i Guds värld
- Gud som Fadern och Skaparen och Guds relation till människan
- människans plats i skapelsen
- Guds omsorg om familjen, skolan och miljön
- Bönen
 - ett samtal mellan mig och Gud
 - aftonbönen
- Kyrkoåret och dess högtider
 - jul och påsk
 - kristna traditioner
- Bibeln
 - centrala berättelser och personer i Gamla testamentet; skapelseberättelserna, m.fl.
- Församlingen
 - elevens deltagande i församlingslivet
 - psalmer och andra andliga sånger
- Etik
 - diskutera frågor kring umgänge, omsorg och rättvisa i familjen,
 - skolan och i samhället

Utvärdering

Elevens färdigheter i religion utvärderas genom

- diskussioner i klassen och presentationer av olika slag
- arbetsblad

Årskurs 2

Mål

I religionsundervisningen strävar vi efter att

- ge eleven en grund för en personlig livsåskådning.
- vägleda eleven att respektera människovärdet och olika livsstilar.
- ge eleven en möjlighet att finna en ljus kristen livssyn som ger tillförsikt att möta nya och överraskande livssituationer
- eleven stiftar bekantskap kyrkoåret och med den lutherska kyrkans traditioner och församlingsliv.
- respektera elevens och hemmets religiösa övertygelse.

Innehåll

- Bibeln
 - Jesu liv
 - centrala berättelser i Nya testamentet, liknelser och under
 - den gyllene regeln och det dubbla kärleksbudet
- Kyrkoåret och dess högtider
 - - jul, påsk och pingst
 - - kristna traditioner
 - - kristna symboler
- Församlingen
 - - elevens deltagande i församlingslivet
 - - psalmer och andra andliga sånger
- Kristen etik
 - - diskutera frågor kring umgänge, omsorg och rättvisa i familjen, skolan och i samhället
 - - att leva i ett mångkulturellt samhälle
- Bönen
 - - Herrens välsignelse, Fader Vår och andra bekanta böner
 - - personlig bön, samtal mellan mig och Gud

Utvärdering

Elevens färdigheter i religion utvärderas genom

- diskussioner i klassen
- presentationer av olika slag
- arbetsblad

- förhör

Årskurs 3

Mål

Eleven skall

- lära sig att förena kyrkoåret och Jesu liv
- ta del av de viktigaste berättelserna i Gamla testamentet.

Innehåll

- skapelse- och patriarkberättelserna
- från Egypten till det förlovade landet
- Kristen psalm- och annan musiktradition
- kyrko- och kalenderårets högtider och kristna innehåll; sedvänjor som hör till dem
- det dubbla kärleksbudet och de tio buden

Utvärdering

Elevens färdigheter i religion utvärderas genom

- diskussioner i klassen
- presentationer av olika slag
- arbetsblad
- förhör

Årskurs 4

Mål

Eleven skall

- lära sig att tro på livet och sig själv, att frimodigt möta framtiden samt att se religionens inflytande i sitt eget och i andras liv
- bekanta sig med den lutherska kyrkan och med församlingens verksamhet
- bli förtrogen med Nya testamentet, Jesu liv och läror samt kunna bönen Fader vår

Innehåll

- församlingen i elevens liv
- den lutherska kyrkans uppfattning om Gud, barmhärtigheten, frälsningen och Bibeln
- församlingens centrala verksamhetsformer som gudstjänsten, kyrkliga förrättningar, diakoni samt verksamheten som församlingsmedlem
- kristna symboler i kyrkan och i vardagen, kyrkokonst samt psalmer och andra andliga sånger
- kyrkorummet och dess symbolik

- Jesu liv och läror, bönen Fader vår

Utvärdering

Elevens färdigheter i religion utvärderas genom

- diskussioner i klassen
- presentationer av olika slag
- arbetsblad
- förhör och prov

Årskurs 5

Mål

Eleven skall

- stifta bekantskap med andra kristna kyrkor och omgivande religiösa och icke-religiösa livsåskådningar
- lära sig att reflektera över etiska frågor, att dela med sig av sina känslor och erfarenheter samt att tillämpa kristen etik.

Innehåll

- de religioner och kyrkor som eleven möter i Finland och ute i världen
- drag som är gemensamma för judendomen, kristendomen och islam och drag som är avvikande
- tolerans, en första inblick i andra kyrkor, religioner och minoriteter
- frågor angående samlevnad och praktisk etik
- människans värde speciellt ur skapelsens synvinkel

Utvärdering

Elevens färdigheter i religion utvärderas genom

- diskussioner i klassen
- presentationer av olika slag
- arbetsblad
- förhör
- prov

Profil för goda kunskaper i slutet av årskurs 5

Eleven känner till det centrala i kristendomen och den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland som grund för senare studier

Eleven

- känner till Bibelns centrala berättelser
- förstår i stora drag de händelser som ledde till kristendomens uppkomst

- känner till grunddragen hos den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland och hemförsamlingen där han/ hon bor
- känner till att den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland hör till kyrkornas stora familj och känner också till andra kristna kyrkor och samfund.

Eleven börjar gestalta religionen som en företeelse

Eleven

- förstår det religiösa språkbrukets karaktär
- identifierar religiösa symboler, begrepp och metaforer
- ser religionernas inverkan i sitt liv och sin närmiljö.

Eleven kan utnyttja religiös kunskap

Eleven

- uppfattar preliminärt trons och kunskapens grundkaraktär
- kan skärskåda livsfrågor som står honom/ henne nära
- kan använda de första byggstenarna i en egen världsåskådning.

Eleven kan handla etiskt ansvarsfullt

Eleven

- har förmåga till etisk reflektion
- identifierar faktorer som inverkar på moralbeslut och beaktar dem i sitt liv.

Årskurs 6

Mål

Eleven skall

- bli medveten om faktorer som inverkar på uppbyggnaden av hans eller hennes världsåskådning
- lära sig förstå vilken betydelse religionen och det heliga i den har i människans liv och i samhället
- känna till kristendomens uppkomst och spridning
- bekanta sig med Martins Luthers liv och lära
- känna till kyrkans missionsarbete.

Innehåll

- centrala frågor om kristendomens uppkomst och utveckling
- kyrkosamfunden och deras utbredning samt huvuddragen i livet och tron, ekumenik
- den kristna tron, dess mänskliga och samhällseliga betydelse, speciellt den lutherska tron, kristna symboler och kyrkobyggnaden
- Martin Luther och hans lära
- den lutherska kyrkan i Finland
- missionsarbetet i Finland och i världen
- livsfrågor
- förhållandet mellan tro och kunskap

Utvärdering

Elevens färdigheter i religion utvärderas genom

- diskussioner i klassen
- presentationer av olika slag
- arbetsblad
- förhör
- prov

b) Den ortodoxa religionen

Det centrala i ortodox religionsundervisning är att stärka och upprätthålla elevens ortodoxa identitet. Undervisningen skall hjälpa eleven att förstå vilken betydelse religionen har för henne själv samt hur religionen påverkar samhället och kulturen. Undervisningens mål är dessutom att förmedla religiös och livsåskådningsmässig allmänbildning.

Den ortodoxa religionsundervisningens grunduppgift för årskurserna 1-2 är att via kunskaper, färdigheter och upplevelser av det heliga förmedla eleven stoff för att bygga upp en egen livsåskådning för att växa upp till en ansvarskännande individ.

Årskurs 1

Mål

Eleven

- lär sig grundbegrepp om den ortodoxa kristendomen och dogmatiken
- lär sig känna vissa delar av det ortodoxa kyrkoåret
- bekantar sig i den egna församlingens verksamhet
- bekantar sig med Jesu hemland och de viktigaste skedena i Jesu liv främst via kyrkoårets fester
- deltar i ortodox liturgi
- bekantar sig inledningsvis med lutherdomen
- lär sig att ta hänsyn till sin nästa i sin egen undervisningsgrupp och även utanför den

Innehåll

Kyrkoåret och helgon

- kyrkoårets viktigaste fester
- elevens himmelska förebedjare och namnsdagen
- fastan
- några helgon, såsom den helige Nikolaos samt våra fäder bland helgonen Sergej och Herman av Valamo

Som medlem i kyrkan

- korstecknet och ikonerna
- bönen
- församlingens barnverksamhet
- den lutherska kyrkan

Bibeln som helig bok

- centrala skeden i Jesu liv
- Jesu hemland

Det liturgiska livet

- kyrkogång
- några kyrkohymner
- kyrkan som byggnad
- ikonerna som bild och heligt föremål

Dogmatiken och den etiska tillväxten

- människan som Guds avbild och like
- Fader, Son och Helig Ande
- skillnaden mellan gott och ont
- vänskap och tolerans

Utvärdering

Eleven

- känner till de viktigaste kyrkliga festerna
- vet vilka Treenighetens personer är
- känner till Jesu liv i stora drag
- känner till symboliken i korstecknet
- kan identifiera de viktigaste personerna i ikoner.

Årskurs 2

Mål

Eleven

- fördjupar sig i de centrala begreppen inom ortodox kristendom och dogmatik
- lär sig känna kyrkoåret
- bekantar sig med församlingens verksamhet
- bekantar sig med Jesu liv och undervisning
- deltar i ortodox liturgi
- bekantar sig inledningsvis med andra religioner
- lär sig att ta ansvar för sitt handlande

Innehåll

Kyrkoåret och helgon

- de viktigaste festerna inom kyrkoåret
- elevens eget skyddshelgon
- fastan
- några av kyrkans helgon, såsom Georgios Segraren, den heliga Katarina, Sofia och Lucia

Som medlem i kyrkan

- välsignandet av hemmet
- liturgin
- församlingens barnverksamhet
- kyrkor och religioner i närmiljön

Bibeln som helig bok

- centrala skeden i Jesu liv
- Jesu undervisning

Det liturgiska livet

- dop och nattvard
- namngivning
- kyrkogång
- de vanligaste kyrkohymnerna
- kyrkan som helig plats
- ikonernas symbolik

Dogmatiken och den etiska tillväxten

- människan som Guds avbild och like
- kärleken till nästan
- synden och bikten

Utvärdering

Eleven

- känner till de viktigaste kyrkliga festerna
- vet vad fastan innebär
- vet betydelsen av dop, bikt och nattvard
- vet något om Jesu etiska undervisning
- vet skillnaden på gott och ont
- känner till några drag som är gemensamma i ortodoxi och i lutherdom och några som skiljer dem åt
- har tillägnat sig basfärdigheter i att läsa en ikon.

Årskurs 3

Mål

Eleven

- fördjupar sig i de centrala begreppen inom ortodox kristendom och dogmatik
- lär sig känna kyrkoåret
- uppskattar Guds skapelseverk
- förstår, med hjälp av berättelser, Guds vägledning och försyn i sitt eget liv
- deltar i ortodox liturgi
- bekantar sig med Gamla testamentets berättelser och deras budskap
- lär sig att reflektera över etiska frågor i sitt eget liv.

Innehåll

Kyrkoåret och helgon

- de viktigaste festerna och fastorna i kyrkoåret
- de heliga i Gamla testamentet

Som medlem i kyrkan

- liturgin
- kyrkor och religioner i närmiljön
- drag som är gemensamma för judendomen, kristendomen och islam samt drag som skiljer dem åt

Bibeln som helig bok

- världens skapelse, syndafallet, Kain och Abel
- Noa, Abraham, Isak, Jakob, Josef, Mose
- ökenvandring, ankomsten till det förlovade landet
- de tio budorden, det dubbla kärleksbudet

Det liturgiska livet

- sakramenten, speciellt dopet, myrrasmörjelsen, boten och nattvarden
- kyrkogång
- de vanligaste kyrkohymnerna
- kyrkan som helig plats

Dogmatik och etisk fostran

- människan som Guds avbild och like
- den heliga Treenighetens personer och deras särdrag
- etiken i de tio budorden

Utvärdering

Eleven

- känner till Gamla testamentets berättelser i stora drag
- kan de tio budorden
- vet betydelsen av myrrasmörjelsen
- känner till några kyrkohymner
- kan skilja på de yttre dragen i judendom, kristendom och islam.

Årskurs 4

Mål

Eleven

- sätter sig in i evangeliernas berättelser och deras budskap
- bekantar sig med evangeliernas tillkomst och deras författare
- lär sig att reflektera över etiska frågor som uppkommer i Nya testamentets berättelser
- bekantar sig med andra kristna kyrkor.

Innehåll

Kyrkoåret och helgon

- de heliga apostlarna
- de heliga evangelisterna

Som medlem i kyrkan

- liturgin
- katolska och lutherska kyrkan

Bibeln som helig bok

- Jesu liv på jorden, Jesu undervisning och underverk
- passionshistoria, uppståndelsen och det nya livet

Det liturgiska livet

- sakramenten, speciellt sjuksmörjelse, äktenskap och prästerskap
- kyrkogång
- de vanligaste kyrkohymnerna
- kyrkan som helig plats

Dogmatik och etisk fostran

- frälsningen och det eviga livet

Utvärdering

Eleven:

- känner till evangeliernas budskap
- vet vilka som har skrivit evangelierna och hur de har kommit till
- känner till händelserna under stora veckan
- känner till andra kristna kyrkor
- känner till betydelsen av sjuksmörjelse, äktenskap och prästerskap
- känner till kyrkans inredning.

Årskurs 5

Mål

Eleven

- sätter sig in i liturgin och den ortodoxa kristenheten
- känner till den ortodoxa lärans centrala begrepp
- bekantar sig med andra religioner.

Innehåll

Kyrkoåret och helgon

- kyrkoårets struktur

Som medlem i kyrkan

- klosterverksamheten
- kyrkans stora lärofäder och martyrer
- olika organisationer inom Finlands ortodoxa kyrka
- den ortodoxa traditionen i världen
- judendom och islam

Bibeln som helig bok

- Nya testamentets tidshistoria

Det liturgiska livet

- liturgin och det liturgiska livet i församlingen

Dogmatik och etisk fostran

- den heliga Treenighetens personer och deras särdrag
- den ortodoxa människosynen

Utvärdering

Enligt de av undervisningsstyrelsen fastslagna principerna.

Profil för goda kunskaper i slutet av årskurs 5

Eleven känner till det centrala i ortodoxin

Eleven

- är medveten om liturgigudstjänstens betydelse som en del av en ortodox kristens liv
- känner i huvuddrag till det ortodoxa kyrkoårets faste- och högtidstradition och kan följa kyrkoåret i sitt eget liv
- känner till den ortodoxa människosynen samt andra grundbegrepp inom den ortodoxa kristendomen och kan tillämpa dem i sitt eget liv.

Eleven känner till Bibelns centrala berättelser

Eleven

- känner i huvuddrag till Gamla och Nya testamentets olika karaktär
- känner till Kristi undervisning, livsskeden och kyrkans uppkomst
- kan reflektera över etiska frågor utifrån Bibelns berättelser och sitt eget liv och kan beakta dem i sin livsföring.

Eleven kan använda religiös kunskap

Eleven

- känner till den ortodoxa dogmatikens centrala grundbegrepp
- känner den ortodoxa traditionen som en del av en ortodox kristens liv
- kan använda det inlärd för att stärka den ortodoxa identiteten
- kan stärka sin ortodoxa identitet.

Eleven är insatt i sin egen religion samt känner till religionerna i sin närmiljö

Eleven

- känner till den ortodoxa kyrkans särdrag
- identifierar den religiösa bakgrunden i sin familj
- känner till verksamheten i sin egen hemförsamling

- känner till andra kristna kyrkor och samfund i närmiljön.

Årskurs 6

Mål

Eleven

- känner till konunga- och profeternas tid i Nya testamentet
- bekantar sig med apostlatidens kyrka
- känner till sakramenten.

Innehåll

Bibeln

- profeterna
- konungarnas tid
- psalmerna

Kyrkohistoria

- de viktigaste händelserna i kristendomens uppkomst och utveckling

Liturgi och dogmatik

- gudstjänsterna: liturgi, vigilia, fasteliturgi och andra kyrkliga förrättningar
- kyrkan som byggnad
- sakramenten

Etik

- etiken i bergspredikan

Utvärdering

Eleven

- känner till de viktigaste profeterna och kungarna under Gamla testamentets tid
- vet de viktigaste händelserna i apostlatidens kyrka
- känner till kyrkans sakrament
- känner till kyrkans viktigaste gudstjänster
- känner i huvuddrag till Jesu etiska undervisning i bergspredikan.

c) Livsåskådningskunskap

Årskurs 1

Mål

Målet är att främja elevens strävan:

- att växa till att konfronteras med osäkerhet och förbättra förmågan att uttrycka sig
- att lära sig ta ansvar för sig själv, för andra människor och för naturen

- att hitta olika sätt att främja rättvisa

Innehåll

Människorelationer och moralisk tillväxt:

- gott, rätt och fel, att skilja mellan rätt och fel, människans godhet
- vad vänskap innebär och vänskapens betydelse i livet

Självkännedom och kulturidentitet

- vem är jag och vad kan jag, livsskeden och önskningar

Samhället och mänskliga rättigheter

- ett barns rättigheter, rättigheter och skyldigheter, mänskliga rättigheter

Människan och världen

- miljö och natur, levande och livlös natur, skönhet i naturen

Utvärdering

Elevens färdigheter i livsåskådning utvärderas genom

- allmänna diskussioner
- att eleven presenterar sina arbeten
- observation av elevens kunskaper om sig själv i sociala sammanhang
- diskussioner kring etik och moral

Årskurs 2

Mål

Målet är att främja elevens strävan:

- att ge uttryck för personligheten och utnyttja egna möjligheter
- att visa empati samt förstå betydelsen av den gyllene regeln

Innehåll

Människorelationer och moralisk tillväxt:

- att möta en annan människa och att sätta sig in i hennes situation
- rättvisa, rättvisa i det dagliga livet, rikedom och fattigdom i världen

Självkännedom och kulturidentitet

- olika levnadssätt, tolerans och kulturell mångfald
- den finländska kulturen och kulturminoriteter i Finland, världens kulturarv

Samhället och mänskliga rättigheter

- grunderna för samlevnad: regler, avtal, löften, förtroende, ärlighet och redlighet, den gyllene regeln

Människan och världen

- naturens framtid och hållbar utveckling, olika tidsbegrepp och deras betydelse i människans liv, världsarvet och miljön

Utvärdering

Elevers färdigheter i livsåskådning utvärderas genom

- allmänna diskussioner
- att eleven presenterar sina arbeten och erhållna kunskaper
- observation av elevens kunskaper om sig själv i sociala sammanhang
- diskussioner kring etik och moral

Årskurs 3

Mål

Målet är att främja elevens strävan

- att utveckla sin omdömesförmåga och förmåga att handla etiskt överlagat
- att bekanta sig med olika kulturer

Innehåll

Människorelationer och moralisk tillväxt

- rättvisa i det dagliga livet
- rikedom och fattigdom i världen

Självkännedom och kulturidentitet

- vem är jag och vad kan jag
- olika levnadssätt och kulturell mångfald

Samhälle och mänskliga rättigheter

- mänskliga rättigheter

Människan och världen

- berättelser om världens uppkomst, jorden och världsalltet

Utvärdering

Elevers färdigheter i livsåskådning utvärderas genom

- allmänna diskussioner
- att eleven presenterar sina arbeten och erhållna kunskaper
- observation av elevens kunskaper om sig själv i sociala sammanhang
- diskussioner kring etik och moral

Årskurs 4

Mål

Målet är att främja elevens strävan

- att handla etiskt överlagt och lära sig att lägga märke till de etiska dimensionerna i vardagslivet och använda sin förmåga till etiskt tänkande och principiella överväganden
- att bekanta sig med principerna för de mänskliga rättigheterna, för tolerans, för rättvisa och en hållbar utveckling

Innehåll

Människorelationer och moralisk tillväxt

- ett gott liv, värde och norm, ansvar och frihet i livet

Självkännedom och kulturidentitet

- världens kulturarv

Samhälle och mänskliga rättigheter

- jämlikhet och fred
- etikens grunder, en handlings moraliska berättigande, avsikten med en handling och dess konsekvenser

Människan och världen

- olika former av liv
- liv och död i naturen

Utvärdering

Elevens färdigheter i livsåskådning utvärderas genom

- allmänna diskussioner
- att eleven presenterar sina arbeten och erhållna kunskaper
- observation av elevens kunskaper om sig själv i sociala sammanhang
- diskussioner kring etik och moral
- skriftliga förhör/prov

Årskurs 5

Mål

Målet är att främja elevens strävan

- att söka bygga upp sin identitet och sin livsåskådning och att därigenom gestalta helheter
- att bekanta sig med olika betraktelsesätt i kulturer i näromgivningen

Innehåll

Människorelationer och moralisk tillväxt

- tankefrihet, religions- och livsåskådningsfrihet, tolerans och diskriminering

Självkännedom och kulturidentitet

- livsåskådning, tro, förmodan, kunskap och förståelse, olika livs- och världsåskådningar

Samhälle och mänskliga rättigheter

- demokrati
- framtidens värld
- etiska problem i det egna livet och lösningar på dem

Människan och världen

- hållbar utveckling

Utvärdering

Elevens färdigheter i livsåskådning utvärderas genom

- allmänna diskussioner
- att eleven presenterar sina arbeten och erhållna kunskaper
- observation av elevens kunskaper om sig själv i sociala sammanhang
- diskussioner kring etik och moral
- skriftliga förhör/prov

Profil för goda kunskaper i slutet av årskurs 5

Människorelationer och moralisk tillväxt

Eleven

- kan bedöma olika situationers moraliska krav och en handlings moraliska berättigande
- vet att ett handlande som står emot ens principer är fel
- kan granska moraliska problem tillsammans med andra och accepterar att man kan handla enligt olika principer
- förstår att det finns fredliga lösningar på konflikter.

Självkännedom och kulturidentitet

Eleven

- identifierar livsåskådningsfrågor
- kan använda centrala begrepp i läroämnet (livsåskådning, kultur, minoritet)
- vågar föra fram egna synpunkter och förstår att de bör kunna motiveras
- har förmåga att gestalta livsåskådningsfrihetens betydelse i sitt liv
- kan gestalta den finländska kulturen som en del av världens kulturella mångformighet.

Samhälle och mänskliga rättigheter

Eleven

- känner till principerna för mänskliga rättigheter, tolerans och rättvisa
- förstår betydelsen av gemensamma regler
- förstår det individuella ansvaret och att individerna hör till olika gemenskaper.

Människan och världen

Eleven

- känner till olika förklaringar om världen och människans plats i den
- förstår vilken betydelse naturen och miljön har för människan
- kan handla med respekt för naturen och har tagit till sig principerna för en hållbar utveckling.

Årskurs 6

Mål

Målet är att främja elevens strävan

- att förbättra förmågan att uttrycka sig och sin livsåskådning
- att utveckla sin omdömesförmåga och sin förmåga att handla etiskt överlagt
- att tillägna sig och omfatta principerna för de mänskliga rättigheterna, för tolerans, för en världsomspännande rättvisa och en hållbar utveckling och lära sig att ta ansvar för sig själv, för andra människor, för samhället och naturen.
- att utvidga sin allmänbildning om livsåskådningar och kultur och lära sig att känna olika värderingar, trossystem och vedertagna uppfattningar i olika kulturer, hur de tillkommit och hur de överförs

Innehåll

Medborgarskap och ett gott samhälle

- grunderna i samhällsteori och demokrati

Livsåskådningarnas värld

- livsåskådningarnas historia, livsåskådningsfrihet
- religion och irreligiositet, den egna livsåskådningen

Kultur

- kultur och gemenskap
- tolerans

Etik och ett gott liv

- människorättsetik
- miljöetik

Framtiden

- naturens och samhällets framtid
- världsarvet
- min framtid
- att handla för framtidens bästa

Utvärdering

Elevens färdigheter i livsåskådning utvärderas genom

- allmänna diskussioner
- att eleven presenterar sina arbeten och erhållna kunskaper
- observation av elevens kunskaper om sig själv i sociala sammanhang
- diskussioner kring etik och moral
- skriftliga förhör/prov

Historia

Årskurs 5

Mål

Eleven skall

- förstå att historien kan tolkas på olika sätt.
- förstå begrepp och tidsperspektiv

Innehåll

De egna rötterna och den historiska kunskapen

- den egna familjens och hembygdens historia
- att tolka historiska källor som skrifter, föremål, bilder, byggd miljö och muntlig tradition.

Förhistorisk tid och de första högkulturerna

- stenåldersmänniskans levnadsförhållanden och förändringar som inträffade till följd av att bronzen och järnet uppfanns
- jordbrukets uppkomst kring floddeltan samt framväxten av de första högkulturerna.

Den europeiska civilisationens uppkomst

- det antika Grekland och Romarriket
- antikens återspeglning på nutiden.

Utvärdering

Elevens färdigheter i historia utvärderas genom

- skriftliga och muntliga förhör
- uppföljning av arbetsprestationer

Årskurs 6

Mål

Eleven skall

- lära sig att ange orsak och verkan i olika historiska skeden
- kunna beskriva förändringar i kulturernas utveckling

Innehåll

Medeltiden

- religionernas inverkan på människornas liv och det feodala klassamhället.
- livet under medeltiden i Finland och Europa.
- korstågen till Finland och införlivandet av Finland som en del Sverige

Den nya tidens genombrott

- förändringarna i den europeiska människans världsbild vid övergången mellan medeltiden och den nya tiden: renässansen inom konsten, reformationen inom religionen, - världsbildens utvidgning inom vetenskapen.

Finland som en del av det svenska riket

- finländarnas liv som kungens undersåtar och invånare i en stormakt
- livet i Finland under 1600- och 1700-talen.

Frihetens ideologi vinner terräng

- de europeiska kolonierna samt bildandet av Nordamerikas Förenta stater
- franska revolutionen och dess följder.

Dessutom ett av följande teman vars utveckling granskas från förhistorisk tid fram till 1800-talet:

- någon utomeuropeisk högkultur
- handelns utveckling
- kulturens utveckling
- utvecklingen av trafik- och transportmedlen
- förändringar hos befolkningen

Utvärdering

Elevens färdigheter i historia utvärderas genom

- skriftliga och muntliga förhör
- uppföljning av arbetsprestationer

Profil för goda kunskaper i slutet av årskurs 6

Eleven kan skaffa sig kunskap om det förgångna

Eleven

- kan skilja fakta från åsikter
- kan skilja källan och tolkningen av den från varandra.

Eleven förstår historiska fenomen

- kronologi: eleven vet att det förflutna kan indelas i olika tidsperioder och kan nämna karakteristiska drag för samhällen och tidsperioder
- förändring och kontinuitet: eleven känner igen händelsernas kontinuitet från en tidsperiod till en annan och förstår att förändring inte är detsamma som framsteg och att förändringar inte heller betyder det samma ur olika människors och grupper synvinkel
- orsak och verkan: eleven kan leva sig in i en människas situation förr i tiden: kan förklara varför människor under olika tidsperioder tänkte och handlade på olika sätt.

Eleven kan utnyttja historiska kunskaper

Eleven

- kan skildra det tema som behandlas genom att förklara händelsen eller fenomenet ur vissa aktörers synvinkel
- känner till att en del saker kan tolkas på olika sätt och kan förklara varför.

Musik

I undervisningen i årskurserna 1–2 är det centrala att utveckla elevernas musikaliska uttryck genom lekfull och helhetsinriktad verksamhet. Undervisningen skall erbjuda eleven erfarenhet av många slag av ljudvärldar och musik samt uppmuntra honom eller henne till att uttrycka och förverkliga sina egna tankar och föreställningar. Undervisningen i musik strävar efter att ge eleven positiva musikaliska upplevelser och erfarenheter, att lära eleven, i samband med musiklyssnande och musicering, att använda musikaliska begrepp och notation, att uppmuntra eleven till aktivt deltagande i olika former av musikutövande samt att bekanta sig med musikutbudet i regionen.

Årskurs 1

Mål

Eleven skall

- öva sig i att använda sin röst på ett naturligt sätt samt att uttrycka sig genom att sjunga, spela och/eller röra sig till musik både enskilt och i grupp
- öva sig i att koncentrerat och aktivt lyssna på musik och iaktta ljudmiljön
- öva sig i att använda ljud-, rytmiska och melodiska motiv för att hitta på musik
- bekanta sig med mångfalden i den musikaliska världen
- öva sig i att fungera på ett ansvarsfullt sätt som medlem i en musicerande grupp och som musiklyssnare.

Innehåll

- röstbehandling genom tal, ramsor, sånglekar och sånger som passar för elevens ålder samt sångövningar som förbereder för flerstämmighet
- övningar med kropps-, rytm-, och melodiinstrument som förbereder samspel, i synnerhet övningar som utvecklar grundrytmiken och speltekniken samtidigt; dessutom ostinatorytmer, ackompanjemangsuppgifter och samspelsrepertoar
- allsidigt lyssnande genom olika aktiveringssätt samt beskrivning av egna upplevelser, föreställningar och erfarenheter
- ljud-, rytmiska och melodiska motiv som stoff för att hitta på musik
- sång, spel och inspelningar som gör eleven förtrogen med både finländsk musik och musik från andra länder samt kulturer som innehåller exempel på olika musikstilar från olika tidsperioder.

Utvärdering

Elevens färdigheter i musik utvärderas genom

- observation av elevens musikaliska utveckling.
- olika uppgifter individuellt och i grupp.

Årskurs 2

Mål

Eleven skall

- lära sig att använda sin röst på ett naturligt sätt samt uttrycka sig genom att sjunga, spela och/eller röra sig till musik både enskilt och i grupp
- lära sig att koncentrerat och aktivt lyssna på musik och iaktta ljudmiljön
- lära sig att använda ljud-, rytmiska och melodiska motiv för att hitta på musik
- lära sig att förstå mångfalden i den musikaliska världen
- lära sig att fungera på ett ansvarsfullt sätt som medlem i en musicerande grupp och som musiklyssnare.

Innehåll

- röstbehandling genom tal, ramsor, sånglekar och sånger som passar för elevens ålder samt sångövningar som förbereder för flerstämmighet
- övningar med kropps-, rytm-, och melodiinstrument som förbereder samspel, i synnerhet övningar som utvecklar grundrytmiken och speltekniken samtidigt; dessutom ostinatorytmer, ackompanjemangsuppgifter och samspelsrepertoar
- allsidigt lyssnande genom olika aktiveringssätt samt beskrivning av egna upplevelser, föreställningar och erfarenheter
- ljud-, rytmiska och melodiska motiv som stoff för att hitta på musik
- musikaliska grundbegrepp för musikens element – rytm, melodi, harmoni, dynamik, klangfärg och form – i samband med musicering, lyssnande, rörelse och musikaliskt uppfinnande
- sång, spel och inspelningar som gör eleven förtrogen med både finländsk musik och musik från andra länder samt kulturer som innehåller exempel på olika musikstilar från olika tidsperioder.

Utvärdering

Elevens färdigheter i musik utvärderas genom

- observation av elevens musikaliska utveckling.
- olika uppgifter individuellt och i grupp.

Årskurs 3

Mål

Eleven skall

- tillägna sig kunskaper och färdigheter i att uttrycka sig musikaliskt
- lära sig att använda rösten på ett naturligt sätt
- få mod att uttrycka sig själv musikaliskt genom att sjunga, spela och röra sig till musik - både ensam och i grupp
- lära sig att skapa egna melodier och rytmer genom att sjunga och spela på olika instrument
- lära sig att koncentrerat och aktivt lyssna på musik och iaktta ljudmiljön

- lekfullt och helhetsinriktat uppleva olika begrepp som anknyter till musik genom att röra sig till musik och lyssna till musik
- bekanta sig med såväl inhemsk som utländsk musik
- lära sig att reflektera över sin egen musikaliska verksamhet

Innehåll

- att lära sig grunderna för naturlig röstbehandling samt att uttrycka sig med rösten
- att genom olika sångövningar förbereda sig för flerstämmighet
- att lära sig aktuella sånger såsom sånger i anslutning till årstider, högtider och traditioner
- att bekanta sig med den egna kulturens och andra kulturers folkmusik
- att uttrycka sig rytmiskt med hela kroppen, att använda kroppen som instrument
- att utföra ackompanjemangsuppgifter till sångerna och till musik och rörelse
- att utföra övningar som utvecklar grundrytmiken och speltekniken
- att våga improvisera och skapa egna melodier
- att bekanta sig med musiken på ett mångsidigt sätt, till exempel genom att lyssna till musik som förmedlar stämningar och upplevelser
- att utveckla sin förmåga att reflektera över och motivera sina egna värderingar och sin egen smak
- att bli förtrogen med musikens grundbegrepp (rytm, melodi, harmoni, form, klangfärg och dynamik) genom att lyssna, sjunga, spela samt röra sig till musik.

Utvärdering

Elevens färdigheter i musik utvärderas genom

- observation av elevens musikaliska utveckling.
- olika uppgifter individuellt och i grupp.
- musikförhör.

Årskurs 4

Mål

Eleven skall

- utveckla sina kunskaper och färdigheter i att uttrycka sig musikaliskt
- använda rösten på ett naturligt sätt
- uttrycka sig själv musikaliskt genom att sjunga, spela och röra sig till musik både ensam och i grupp
- lära sig att skapa egna melodier och rytmer genom att sjunga och spela på olika instrument samt att använda andra element i musiken i sitt musikskapande
- lära sig att koncentrerat och aktivt lyssna på musik och iaktta ljudmiljön
- lära sig formulera och uttrycka sina upplevelser av musik
- bli förtrogen med såväl inhemsk som utländsk musik
- lära sig att fungera på ett ansvarsfullt sätt som medlem i en musicerande grupp och som musiklyssnare.

Innehåll

- att använda rösten på ett naturligt sätt
- att genom olika sångövningar förbereda sig för flerstämmighet
- att lära sig aktuella sånger såsom sånger i anslutning till årstider, högtider och traditioner
- att bekanta sig med den egna kulturens och andra kulturers musik från olika tidsperioder
- att utföra ackompanjemangsuppgifter till sångerna
- att utföra övningar som utvecklar grundrytmiken och speltekniken
- att improvisera och skapa egna melodier
- att utveckla sin förmåga att reflektera över och motivera sina egna värderingar och sin egen smak
- att bli förtrogen med musikens grundbegrepp (rytm, melodi, harmoni, form, klangfärg och dynamik) genom olika praktiska och teoretiska övningar.

Utvärdering

Elevens färdigheter i musik utvärderas genom

- observation av elevens musikaliska utveckling.
- olika uppgifter individuellt och i grupp.
- musikprov.

Profil för goda kunskaper i slutet av årskurs 4

Eleven

- kan använda rösten så att han eller hon kan delta i enstämig allsång
- uppfattar musikens grundpuls så att han eller hon kan öva sig att spela och delta i samspel
- kan fungera i en musicerande grupp och ta hänsyn till de andra medlemmarna i gruppen
- behärskar en sångrepertoar, delvis utantill
- kan ensam och i grupp och med hjälp av ljud, rörelse, rytm och melodi hitta på musikaliska lösningar i olika övningar (till exempel eko, fråga/svar, solo/tutti)
- kan känna igen musik och kan uttrycka sin lyssnarupplevelse verbalt, med bilder eller med rörelser

Årskurs 5

Mål

Eleven skall

- upprätthålla och utveckla sin musikaliska uttrycksförmåga och sitt musikaliska kunnande på olika sätt som medlem i en musicerande grupp
- utvidga sin sångrepertoar
- utveckla sin förmåga att reflektera över och motivera sina egna värderingar och sin egen smak
- bekanta sig med de centrala begreppen i musik

Innehåll

- övningar i röstbehandling samt en- och flerstämmig repertoar som ger en inblick i olika sångsätt, delvis utantill
- övningar som utvecklar förmågan till samspel
- en mångsidig musiklyssnarrepertoar från olika tidsperioder, platser och kulturmiljöer
- att improvisera och skapa egen musik
- att fördjupa kunskaperna i musikens grundbegrepp (rytm, melodi, harmoni, form, klangfärg och dynamik) genom olika praktiska och teoretiska övningar

Utvärdering

Elevers färdigheter i musik utvärderas genom

- observation av elevens musikaliska utveckling.
- olika uppgifter individuellt och i grupp.
- musikprov.

Årskurs 6

Mål

Eleven skall

- upprätthålla och utveckla sin musikaliska uttrycksförmåga och sitt musikaliska kunnande på olika sätt som medlem i en musicerande grupp
- utvidga sin sångrepertoar
- utveckla sin förmåga att reflektera över och motivera sina egna värderingar och sin egen smak
- kunna de centrala begreppen i musik

Innehåll

- övningar i röstbehandling och övningar som speciellt utvecklar röstens mångsidiga användningsmöjligheter samt en- och flerstämmig repertoar som ger en inblick i olika stilar och genrer, delvis utantill
- övningar som utvecklar förmågan till samspel
- en mångsidig musiklyssnarrepertoar och härledning av tidsperiod, plats och kulturmiljö för musiken
- att improvisera och skapa egen musik
- att fördjupa kunskaperna i musikens grundbegrepp (rytm, melodi, harmoni, form, klangfärg och dynamik) genom olika praktiska och teoretiska övningar

Utvärdering

Elevers färdigheter i musik utvärderas genom

- observation av elevens musikaliska utveckling.
- olika uppgifter individuellt och i grupp.
- musikprov.

Bildkonst

Undervisningen i bildkonst har som uppgift att uppmuntra elevens skapande fantasi och att hitta ett personligt kreativt uttryckssätt, väcka glädjen i skapandet och ge möjlighet till skönhetsupplevelser.

Undervisningen har också som uppgift att utveckla elevens förmåga att iaktta, uppleva och förstå bildspråk samt uttrycka sig och kommunicera i bild.

Dessa uppgifter strävar till att väcka elevens intresse och förståelse för konsten och det visuella i den finländska kulturen och i främmande kulturer.

I undervisningen i bildkonst skall det också beaktas att uttrycks-, färdighets- och kunskapsmål samtidigt uppnås i bildskapandet.

Bildkonstämnet är tematiskt till sin karaktär, vilket möjliggör en stressfri anda och långsiktigt arbete. Temaområdena kopplas till elevens värld av upplevelser och erfarenheter. Läroämnets tematiska karaktär möjliggör också arbete tillsammans med andra.

Årskurs 1

Mål

I undervisningen strävar vi till att eleven

- uppmuntras till ett skapande och kreativt uttryckssätt och därmed får kunskap om och färdighet i att uttrycka sig visuellt.
- får materialkännedom genom praktiska övningar med olika material och arbetsredskap.
- övar sig i att granska egna och andras verk och att diskutera kring dem.

Innehåll

- Att uttrycka sig i bild och lära sig tänka visuellt genom riklig egen bildproduktion, använda sig av olika material i samband med att måla, teckna, bygga och modellera.
- Att använda linjer, färger och former.
- Att tyda och diskutera bildberättelser.
- Att besöka utställningar och museer med efterföljande diskussion.
- Att möjligtvis integrera undervisningen med övriga ämnen.

Utvärdering

Elevens färdigheter i bildkonst utvärderas genom

- att eleven med inlevelse uttrycker sig i bild.
- att eleven ser kritiskt på sitt eget och andras arbete samt kan ta emot och ge uppbyggande kritik i form av diskussioner i klassen.
- att eleven håller sig till givna teman.

Årskurs 2

Mål

I undervisningen strävar vi till att eleven

- fortsättningsvis gärna uttrycker sig kreativt och visuellt.
- får arbeta med tidigare använda och även nya arbetsredskap och material.
- granskar olika bilder och diskuterar kring dem och även lär sig respektera olika uppfattningar om konst.
- börjar få insikt i det visuella i den finländska kulturen genom iakttagelser i den närliggande omgivningen.
- börjar förstå skillnaden mellan den verkliga och den fiktiva världen.

Innehåll

- Att fortsättningsvis måla, teckna, modellera och bygga tredimensionella figurer samt därmed lära sig även nya tekniker och uttryckssätt.
- Att i skapandet använda linjer, färger, former och rum.
- Att göra egna illustrationer och tecknade serier.
- Att besöka konstutställningar och museer för inspiration till diskussioner och eget skapande.
- Att granska, bedöma och diskutera bilder, dataspel och filmer.
- Att integrera bildkonsten med övriga ämnen.

Utvärdering

Elevens färdigheter i bildkonst utvärderas genom

- att eleven med inlevelse uttrycker sig i bild.
- att eleven ser kritiskt på sitt eget och andras arbete samt kan ta emot och ge uppbyggande kritik i form av diskussioner i klassen.
- att eleven håller sig till givna teman.
- att eleven använder olika material på ett ändamålsenligt sätt
- att eleven kan granska och skilja mellan verkliga och fiktiva bilder

Årskurs 3

Mål

I undervisningen strävar vi efter

- att uppmuntra eleven till ett personligt uttryckssätt genom kreativ problemlösning och estetiska val.
- att hos eleven väcka intresse och förståelse för konsten och bildkulturen
- att eleven lär sig lösa problem i grupp samt att respektera olika uppfattningar

Innehåll

Att uttrycka sig i bild och tänka visuellt

- tekniker för att uttrycka sig visuellt: måla, teckna, göra enkel grafik, bygga och modellera
- komposition: linje, form och färg med betoning på färglära
- använda konceptbegrepp vid granskning och bedömning av bilder

Konstkännedom och kulturell kompetens

- besök på museer och konstutställningar
- konstverk som upplevelse och inspirationskälla

Miljöestetik, arkitektur och formgivning

- natur och byggnader i närmiljön

Medier och visuell kommunikation

- bildberättelsens grunder
- illustrationer, tecknade serier, reklambilder, fotografier, video och digitala bilder

Utvärdering

Elevens färdigheter i bildkonst utvärderas genom

- att eleven med inlevelse uttrycker sig i bild.
- att eleven ser kritiskt på sitt eget och andras arbete samt kan ta emot och ge uppbyggande kritik i form av diskussioner i klassen.
- att eleven håller sig till givna teman.
- att eleven använder olika material på ett ändamålsenligt sätt
- att eleven kan granska och skilja mellan verkliga och fiktiva bilder

Årskurs 4

Mål

I undervisningen strävar vi efter

- att eleven kritiskt kan granska olika mediers betydelse
- att väcka intresse för närmiljön samt bedöma funktionsdugligheten i den
- att eleven förstår skillnaderna mellan den verkliga och den fiktiva världen

Innehåll

Att uttrycka sig i bild och tänka visuellt

- tekniker för att uttrycka sig visuellt: måla, teckna, göra enkel grafik, bygga och modellera
- komposition: linje, färg, form, rörelse och tid
- använda konceptbegrepp vid granskning och bedömning av bilder

Konstkännedom och kulturell kompetens

- besök på museer och konstutställningar
- konstverk som upplevelse och inspirationskälla

- analys av konstbilder

Miljöestetik, arkitektur och formgivning

- natur och byggnader i närmiljön
- tredimensionellt byggande, miljöplanering och miniatyrmodeller
- granskning, planering och tillverkning av föremål

Medier och visuell kommunikation

- bildberättelsens grunder: från berättelse till bild, närbild och avståndsbild, kombination av bild och text
- illustrationer, tecknade serier, reklambilder, fotografier, video och digitala bilder
- kritisk iakttagelse och analys av visuella budskap i TV, dataspel, filmer, tecknade serier och reklamer

Utvärdering

Elevens färdigheter i bildkonst utvärderas genom

- att eleven med inlevelse uttrycker sig i bild.
- att eleven ser kritiskt på sitt eget och andras arbete samt kan ta emot och ge uppbyggande kritik i form av diskussioner i klassen.
- att eleven håller sig till givna teman.
- att eleven använder olika material på ett ändamålsenligt sätt
- att eleven kan granska och skilja mellan verkliga och fiktiva bilder.

Profil för goda kunskaper i slutet av årskurs 4

Att uttrycka sig i bild och visuellt

Eleven

- kan ge sina tankar, känslor och föreställningar visuell form samt omvandla sina iakttagelser och föreställningar till bilder
- kan använda de viktigaste redskapen och teknikerna i sin bildframställning samt använda skisser som hjälpmedel i sitt arbete
- kan vårda arbetsredskap och material
- behärskar kompositionens grunder
- kan redovisa sin arbetsprocess och använda sig av den vid utvärdering

Konstkännedom om kulturell kompetens

Eleven

- kan samtala om sina egna och andras bilder samt använda elementära konstbegrepp i samtal
- kan under handledning använda sig av olika källor, t.ex. konstverk, bilder i omgivningen, naturen och den byggda miljön, böcker, tidningar och museer

Miljö, arkitektur och formgivning

Eleven

- känner till arkitekturen i närmiljön
- har inblick i hur man granskar, planerar och tillverkar ett föremål
- kan bygga tredimensionellt

Medier och visuell kommunikation

Eleven

- kan i sin bildkommunikation välja bland olika medier det som är mest lämpat för uppgiften
- kan bedöma skillnaderna mellan den verkliga och den fiktiva världen
- kan använda vissa redskap för visuell kommunikation

Årskurs 5

Mål

Eleven skall

- uppmuntras till ett personligt uttryckssätt genom kreativ problemlösning och estetiska val.
- få förståelse för konsten och bildkulturen
- lära sig arbeta självständigt och som medlem i en grupp i olika konstprojekt samt lära sig lösa problem i grupp och respektera olika uppfattningar

Innehåll

Att uttrycka sig i bild och tänka visuellt

- teckning, grafik, målning, keramik och skulptur
- komposition: jämvikt, spänning, form, färg, rum, rörelse och tid
- att ge sina tankar, känslor och föreställningar visuell form

Konstkännedom och kulturell kompetens

- guideade besök på utställningar
- metoder för bildanalys: att tolka bildens innehåll

Miljöestetik, arkitektur och formgivning

- uttryckssätt i arkitektur och formgivning, olika stildrag och traditioner
- att planera ett arkitektoniskt rum

Medier och visuell kommunikation

- former för bildberättandet: illustrationer och tecknade serier
- den digitala bilden
- analys av filmer och TV-program

Utvärdering

Elevens färdigheter i bildkonst utvärderas genom

- att eleven med inlevelse uttrycker sig i bild.
- att eleven ser kritiskt på sitt eget och andras arbete samt kan ta emot och ge uppbyggande kritik i form av diskussioner i klassen.
- att eleven håller sig till givna teman.
- att eleven använder olika material på ett ändamålsenligt sätt
- att eleven kan granska och skilja mellan verkliga och fiktiva bilder.

Årskurs 6

Mål

Eleven skall

- kritiskt kunna granska olika mediers betydelse
- känna till närmiljön samt bedöma funktionsdugligheten i den
- förstå skillnaderna mellan den verkliga och den fiktiva världen

Innehåll

Att uttrycka sig i bild och tänka visuellt

- teckning, grafik, målning, keramik och skulptur
- komposition: jämvikt, spänning, form, färg, rum, rörelse och tid
- att i visuell framställning använda exempel ur konsthistorien
- att ge sina tankar, känslor och föreställningar visuell form

Konstkännedom och kulturell kompetens

- inblick i konsthistorien
- bekanta sig med en konstnärs arbeten
- guideade besök på utställningar
- metoder för bildanalys: att tolka bildens innehåll

Miljöestetik, arkitektur och formgivning

- uttryckssätt i arkitektur och formgivning, olika stildrag och traditioner
- att tolka och planera ett arkitektoniskt rum

Medier och visuell kommunikation

- grafisk design: ord och bild, grunderna i typografi och layout
- former för bildberättandet: illustrationer och tecknade serier
- den digitala bilden
- analys av filmer och TV-program

Utvärdering

Elevens färdigheter i bildkonst utvärderas genom

- att eleven med inlevelse uttrycker sig i bild.
- att eleven ser kritiskt på sitt eget och andras arbete samt kan ta emot och ge uppbyggande kritik i form av diskussioner i klassen.
- att eleven håller sig till givna teman.
- att eleven använder olika material på ett ändamålsenligt sätt
- att eleven kan granska och skilja mellan verkliga och fiktiva bilder.

Slöjd

I slöjden utvecklas eleven på ett mångsidigt sätt genom att skapa, utveckla sin praktiska förmåga samt förbättra sin finmotorik. Läroämnet utvecklar elevens förmåga att arbeta planmässigt, tryggt, tålmodigt och självständigt. Slöjdundervisningen genomförs på ett sätt som sporrar och uppmuntrar den naturliga nyfikenheten och uppfinningsrikedomen. Eleven uppmuntras att glädja sig över sina slöjdfärdigheter. Vi strävar till att elevens välbefinnande, kreativitet och samarbetsförmåga stärks samt att förmågan att utvärdera det egna arbetet utvecklas. Eleven lär sig att uppskatta sitt eget och andras arbete samt att sätta värde på den kulturtradition slöjdhantverket har. Vi använder olika tekniker och material för att utveckla finmotorik, iakttagelseförmåga och koordination.

Arbetena anknyter ofta till det övriga skolarbetet och integreras till större helheter. Årets högtider beaktas och anknyts på ett bra sätt till slöjdens innehåll. Miljövänliga material prioriteras.

Årskurs 1

Mål

Eleverna skall

- på ett mångsidigt sätt utveckla händighet.
- spurras och uppmuntras till en positiv attityd gentemot slöjd.
- lära sig använda och tillämpa olika material.
- utveckla sin finmotoriska förmåga, iakttagelseförmåga samt ögats och handens koordination.

Innehåll

Eleven skall

- lära sig använda lämpliga material; såsom papper, tyg, garn, trä och naturmaterial.
- lära sig använda flera olika arbetsredskap t.ex. genom att klippa, limma, träda, sy, fläta, virka, väva, såga och spika.
- stifta bekantskap med slöjdade föremål, arbetsredskap och material.

Utvärdering

Elevens färdigheter i slöjd utvärderas genom

- observationer av elevens utveckling.
- elevens aktivitet och intresse.
- elevens presentationer av sina arbeten.

Årskurs 2

Mål

Eleverna skall

- på ett mångsidigt sätt utveckla planerings- och problemlösningsförmåga.
- lära sig olika begrepp inom slöjden.
- lära sig att konstruktivt utvärdera och ta ansvar för egna och andras produkter.
- stimuleras till att se estetiska egenskaper, färger och former i produkterna.
- lära sig att utveckla sin egen arbetsprocess samt tillverka enkla, praktiska föremål.

Innehåll

Eleven skall

- fortsätta använda flera olika arbetsmetoder t.ex. klippa, limma, träda, sy, fläta, virka, väva, såga och spika.
- planera och beskriva slöjdprodukter med olika tekniker.
- stifta bekantskap med slöjdade föremål, arbetsredskap, material och arbetssätt från förr och nu som är typiska för orten.
- få kännedom om olika hantverkstraditioner, både lokalt förankrade och från andra minoritetskulturer.

Utvärdering

Elevens färdigheter i slöjd utvärderas genom

- observationer av elevens utveckling.
- elevens aktivitet och intresse.
- elevens presentationer av arbeten och arbetsprocesser.
- kontroll av elevens kunskaper om begrepp inom slöjden

I åk 3 och 4 har eleverna halva läsåret textilslöjd och halva läsåret teknisk slöjd.

Årskurs 3

Mål

Eleven skall

- lära sig olika begrepp som hänför sig till slöjd och lära sig att använda olika material, arbetsredskap och arbetssätt
- lära sig slöjdens grundtekniker, begrepp och produktplanering samt öva sig i de färdigheter som dessa förutsätter, vilket utvecklar elevens tankeförmåga och kreativitet
- lära sig rumsgestaltning och tredimensionellt tänkande genom att planera och tillverka slöjdprodukter
- lära sig att fästa vikt vid produkters estetiska egenskaper, färger och former
- lära sig att tillverka, underhålla och reparera vardagliga bruksföremål
- lära sig att ta ansvar för föremål i sin omgivning och förstå att produkter har en livscykel
- bekanta sig med användningen av informationsteknik under slöjdprocessens olika skeden och i olika inlärningsmiljöer

- lära sig att småningom behärska en hel slöjdprocess
- bekanta sig med det omgivande samhällets teknologi
- tillägna sig en positiv inställning till arbetarskydd och lära sig att använda arbetsredskap, maskiner och apparater samt lära sig att sörja för trivselsn i sin arbetsmiljö
- lära sig att utvärdera och uppskatta både sitt eget och andras arbete.

Innehåll

Eleven skall

- fortsätta använda de metoder som inlärts tidigare samtidigt som nya metoder införs (mäta, märka, kapa, borra, spika och några ytbehandlingsmetoder, symaskinen)
- planera och beskriva slöjdprodukter med olika tekniker
- bekanta sig med olika hantverkstraditioner, både lokalt förankrade och från andra minoritetskulturer.

Utvärdering

Elevens färdigheter i slöjd utvärderas genom

- observationer av elevens utveckling.
- elevens aktivitet och intresse.
- elevens presentationer av arbeten och arbetsprocesser.
- kontroll av elevens kunskaper om begrepp inom slöjden
- den färdiga produkten

Årskurs 4

Mål

Eleven skall

- lära sig olika begrepp som hänför sig till slöjd och lära sig att använda olika material, arbetsredskap och arbetssätt
- lära sig slöjdens grundtekniker, begrepp och produktplanering samt öva sig i de färdigheter som dessa förutsätter, vilket utvecklar elevens tankeförmåga och kreativitet
- lära sig rumsgestaltning och tredimensionellt tänkande genom att planera och tillverka slöjdprodukter
- lära sig att fästa vikt vid produkters estetiska egenskaper, färger och former
- lära sig att tillverka, underhålla och reparera vardagliga bruksföremål
- lära sig att ta ansvar för föremål i sin omgivning och förstå att produkter har en livscykel
- bekanta sig med användningen av informationsteknik under slöjdprocessens olika skeden och i olika inlärningsmiljöer
- lära sig att småningom behärska en hel slöjdprocess
- bekanta sig med det omgivande samhällets teknologi
- tillägna sig en positiv inställning till arbetarskydd och lära sig att använda arbetsredskap, maskiner och apparater samt lära sig att sörja för trivselsn i sin arbetsmiljö
- lära sig att utvärdera och uppskatta både sitt eget och andras arbete.

Innehåll

Eleven skall

- fortsätta använda de metoder som inlärts tidigare samtidigt som nya metoder införs (löv- och figursågning samt gröpning, virkning)
- med skiss planera och beskriva slöjdprodukter med olika tekniker
- fortsätta att bekanta sig med olika hantverkstraditioner, både lokalt förankrade och från andra minoritetskulturer
- öva sig att vårda, renovera och reparera
- bekanta sig med återvinnings- och återanvändningsprinciper av material och produkter.

Utvärdering

Elevens färdigheter i slöjd utvärderas genom

- observationer av elevens utveckling.
- elevens aktivitet och intresse.
- elevens presentationer av arbeten och arbetsprocesser.
- kontroll av elevens kunskaper om begrepp inom slöjden
- den färdiga produkten

Profil för goda kunskaper i slutet av årskurs 4

Eleven

- kan under handledning åstadkomma kreativa idéer och prova på tekniska lösningar samt planera en produkt som går att tillverka
- kan under handledning arbeta ändamålsenligt och genomföra sin plan med beaktande av arbetssäkerheten
- behärskar slöjdens grundtekniker, känner till centrala begrepp och basmaterial
- arbetar långsiktigt både i grupp och på egen hand, vill utvecklas som slöjdare och känner sitt ansvar för gemensamma arbetsredskap och för ordning och trivsamt i arbetsutrymmena
- förstår funktionsprinciperna för teknologin i livsmiljön
- kan utvärdera och uppskatta sitt eget och andras arbete, lärande samt arbetsresultat
- förhåller sig positivt till sitt eget och andra folkgruppers kulturarv.

Gemensamt innehåll för teknisk slöjd och textilslöjd i årskurserna 5-6

(genomförs separat i vardera läroämnet på det sätt som är mest utmärkande för ifrågakärande ämne och årskurs)

- information och upplevelser om finländsk kultur, tradition, formgivning samt intryck från andra kulturer och länder
- form, komposition, färg
- arbetsordningar och arbetsbeskrivningar
- material- och konsumentkunskap
- ändamålsenlig användning av material
- samband mellan problem och tillämpningar inom slöjden och andra läroämnen såsom naturvetenskap och matematik
- olika tekniker för visualisering, rapportering och dokumentation av planer och produkter

- att bekanta sig med produktionslivet och företagsamheten på orten
- utvärdering och redovisning av den egna slöjdprocessen samt deltagande i gemensam utvärdering av andras arbeten.

I åk 5 och 6 väljer eleverna antingen textilslöjd eller teknisk slöjd, men arbetar under en 6-veckors period med det ämne de inte valt. Vi strävar efter att den korta perioden integreras innehållsmässigt med det egentliga ämnet så att de kompletterar varandra.

Årskurs 5

Mål

Målen för årskurserna 1–4 fördjupas, och dessutom tillkommer följande mål:

Eleven skall

- lära sig att planera och tillverka ändamålsenliga och estetiska produkter av god kvalitet samt ta hänsyn till de estetiska, ekologiska och ekonomiska värdena i arbetet
- lära sig att utvärdera och reflektera över sitt eget och andras arbete.

Innehåll

Innehåll i teknisk slöjd

Visuell och teknisk planering

- eleven övar sig i teknisk ritning
- eleven övar sig i att kreativt använda olika material.

Tillverkning

- eleven fortsätter använda de metoder som inlärts tidigare samtidigt som nya metoder införs (hyvling samt några metoder att foga ihop material)
- eleven lär sig ändamålsenlig och trygg användning av handverktyg
- eleven lär sig att använda olika material och tillverkningstekniker i teknisk slöjd samt att välja, kombinera och bearbeta dem på ett kreativt sätt
- eleven övar sig i att kreativt utveckla och förena olika tillverkningstekniker i teknisk slöjd
- eleven bekantar sig med skötsel och underhåll av till hemmet och fritiden hörande utrustning.

Innehåll i textilslöjd

Visuell och teknisk planering

- eleven övar sig i att konstruera textilprodukter i tredimensionell form, t.ex. mönsterritningens grunder
- eleven övar sig att ändamålsenligt och kreativt använda sig av olika material och tekniker

Tillverkning

- eleven fortsätter använda metoder och arbetsredskap som inlärts tidigare samt fördjupar sig i nya arbetssätt och material, (brodering)
- eleven lär sig ändamålsenlig och trygg användning av olika arbetsredskap

- eleven övar sig att kreativt utveckla och kombinera olika tillverkningstekniker
- eleven övar sig i att ta hand om och återanvända olika textilprodukter

Utvärdering

Elevens färdigheter i slöjd utvärderas genom

- observationer av elevens utveckling
- elevens aktivitet, intresse och färdigheter
- elevens presentationer av arbeten, arbetsprocesser och planering
- kontroll av elevens kunskaper om begrepp inom slöjden
- den färdiga produkten.

Årskurs 6

Mål

Målen för årskurserna 1–5 fördjupas, och dessutom tillkommer följande mål:

Eleven skall

- lära sig att planera och tillverka ändamålsenliga och estetiska produkter av god kvalitet samt ta hänsyn till de estetiska, ekologiska och ekonomiska värdena i arbetet
- bekanta sig med finländarnas formgivnings-, hantverks-, och teknologikultur.
- lära sig att utvärdera och reflektera över sitt eget och andras arbete samt att självständigt och i samarbete med andra söka kreativa lösningar på problem.

Innehåll

Innehåll i teknisk slöjd

Visuell och teknisk planering

- eleven övar sig i teknisk ritning
- eleven övar sig i att kreativt använda olika material.
- eleven bekantar sig med olika apparaters funktionsprinciper, konstruktioner, teknologiska begrepp och system

Tillverkning

- eleven fortsätter använda de metoder som inlärts tidigare samtidigt som nya metoder införs (sätt att göra fogar)
- eleven provar ytterligare olika ytbehandlingsmetoder.
- eleven lär sig ändamålsenlig och trygg användning av handverktyg
- eleven lär sig att använda olika material och tillverkningstekniker i teknisk slöjd samt att välja, kombinera och bearbeta dem på ett kreativt sätt
- eleven övar sig i att kreativt utveckla och förena olika tillverkningstekniker i teknisk slöjd
- eleven bekantar sig med skötsel och underhåll av till hemmet och fritiden hörande utrustning.

Innehåll i textilslöjd

Visuell och teknisk planering

- eleven fortsätter konstruera textilprodukter i tredimensionell form, t.ex. genom mönsterritningens grunder
- eleven övar sig att ändamålsenligt och kreativt använda olika material och tekniker

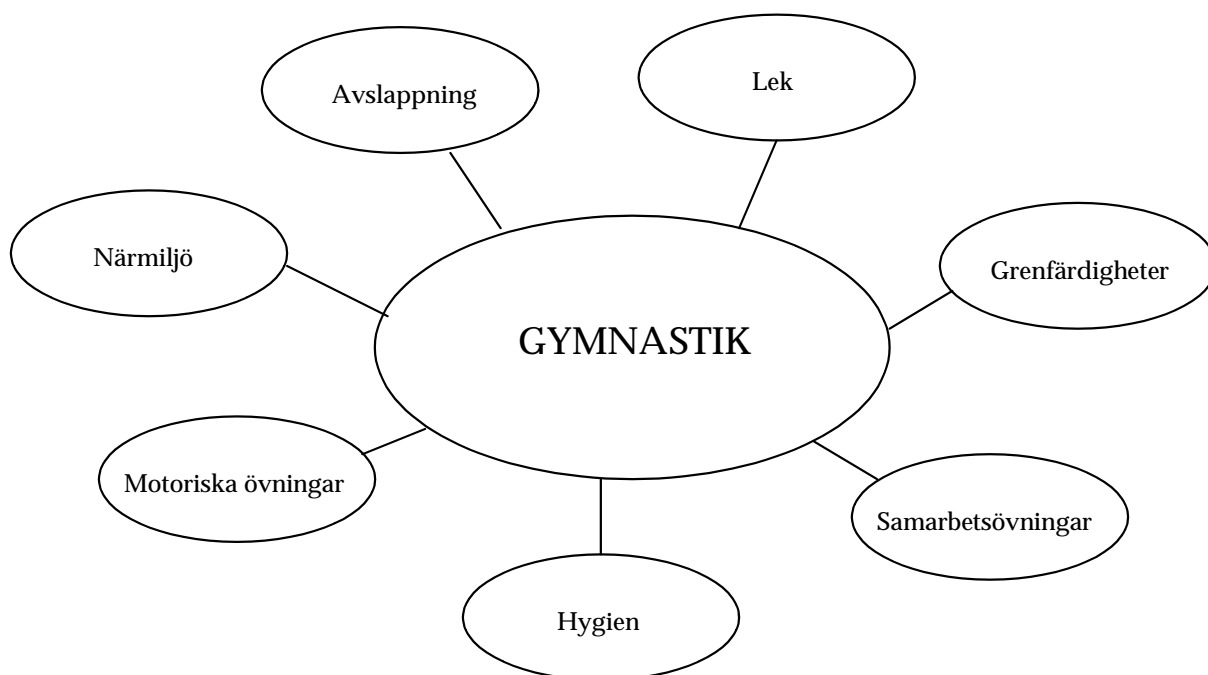
Tillverkning

- eleven fortsätter använda metoder och arbetsredskap som inlärts tidigare samt fördjupar sig i nya arbetssätt och material, (stickning)
- eleven lär sig ändamålsenlig och trygg användning av olika arbetsredskap
- eleven övar sig att kreativt utveckla och kombinera olika tillverkningstekniker
- eleven övar sig i att ta hand om och återanvända olika textilprodukter

Utvärdering

Elevens färdigheter i slöjd utvärderas genom

- observationer av elevens utveckling.
- elevens aktivitet, intresse och färdigheter.
- elevens presentationer av arbeten, arbetsprocesser och planering.
- kontroll av elevens kunskaper om begrepp inom slöjden
- den färdiga produkten

Gymnastik

Målet för gymnastikundervisningen är att ge eleverna sådana kunskaper, färdigheter och egenskaper som gör det möjligt att tillägna sig en motions- och hälsoinriktad livsstil. Detta förutsätter att de individuella utvecklingsmöjligheterna beaktas som en del av gruppundervisningen. Gymnastikundervisningen har som uppgift att påverka elevens fysiska, psykiska och sociala prestationsförmåga samt välbefinnande på ett positivt sätt och lära eleven att förstå gymnastikens hälsofrämjande betydelse. Elevens fysisk-motoriska utveckling skall beaktas i gymnastikundervisningen. Gymnastik är ett praktiskt läroämne där eleven via lek och inläring av färdigheter skapar sig ett intresse. En av gymnastikundervisningens uppgifter är dessutom att handleda eleven till att handla tryggt i trafiken. I undervisningen beaktas förhållanden och årstider i naturen, lokala förhållanden samt de möjligheter som närmiljön och skolan erbjuder.

Årskurs 1

Mål

Eleven skall

- lära sig att uppleva motion och inläring som någonting roligt.
- träna sina färdigheter såväl i att arbeta självständigt som att samarbeta i en uppmuntrande atmosfär.
- lära sig gott uppförande samt att beakta överenskomna regler.
- lära sig att klä sig ändamålsenligt för gymnastiken samt förstå vikten av personlig hygien.

Innehåll

- Gymnastik är ett praktiskt läroämne där eleven via **lek** och inläring av färdigheter skapar sig ett intresse.
- Undervisningen genomförs på ett lekfullt sätt i en uppmuntrande atmosfär både i inomhus- och utomhusgymnastik.

- **Samarbetsövningar** förutsätter att de individuella utvecklingsmöjligheterna beaktas som en del av gruppundervisningen.
- Gymnastikundervisningen skall ge plats för eleven att själv vara aktiv, använda sin fantasi och vara kreativ.
- Eleven skall få möjlighet att uttrycka sig kreativt genom idrott samt genom att röra sig i takt med rytm eller musik.
- Eleven skall även självständigt fungera i grupp enligt överenskomna instruktioner och delta ansvarsfullt och aktivt i gymnastikundervisningen.
- Eleven skall träna sina färdigheter såväl i att arbeta självständigt som att samarbeta i en uppmuntrande atmosfär *utan* betoning på inbördes tävlan!
- Eleven skall lära sig att klä sig ändamålsenligt för gymnastiken samt lära sig personlig **hygien**, t.ex. att vi duschar efter gymnastiklektionen.

Utvärdering

Elevens färdigheter i gymnastik utvärderas genom observation

- av elevens motoriska grundfärdigheter.
- av rörelser i basgymnastik samt hur eleven handskas med redskap .
- av hur eleven uttrycker sig kreativt i takt med rytm eller musik samt fungerar i grupp enligt överenskomna instruktioner

Årskurs 2

Mål

Eleven skall

- lära sig att uppleva motion och inläring som någonting roligt.
- lära sig gymnastikens motoriska grundfärdigheter på ett mångsidigt sätt och stimuleras till att motionera.
- lära sig trygga former av motion och lära sig att simma.
- träna sina färdigheter såväl i att arbeta självständigt som att samarbeta i en uppmuntrande atmosfär *utan* betoning på inbördes tävlan.
- lära sig gott uppförande samt att beakta överenskomna regler.
- lära sig att klä sig ändamålsenligt för gymnastiken samt förstå vikten av personlig hygien.

Innehåll

- Gymnastik är ett praktiskt läroämne där eleven via **lek** och inläring av färdigheter skapar sig ett intresse.
- Undervisningen genomförs på ett lekfullt sätt i en uppmuntrande atmosfär både i inomhus- och utomhusgymnastik.
- Elevens fantasi och kunskaper inom lekområdet bör tas tillvara av läraren.
- Eleven lär sig **grenfärdigheter** i gymnastik samt gymnastik med och utan redskap, musikgymnastik, lek och korta danser.

- Eleven ska också ha kunskap om enklare bollspel samt kunna handskas med spelredskap också i lekar och övningar.
- Eleven bör vid upprepade tillfällen under åk 2 lära sig olika former av vattenträning, såsom att vänja sig vid vatten, vattenlekar och simövningar.
- Utöver det skall eleven få möjlighet att pröva på olika vintersportgrenar såsom skridskoåkning och skidåkning.
- **Samarbetsövningar** förutsätter att de individuella utvecklingsmöjligheterna beaktas som en del av gruppundervisningen.
- Gymnastikundervisningen skall ge plats för eleven att själv vara aktiv, använda sin fantasi och vara kreativ.
- Eleven skall få möjlighet att uttrycka sig kreativt genom idrott och röra sig i takt med rytm eller musik.
- Eleven ska även fungera självständigt i grupp enligt överenskomna instruktioner och delta ansvarsfullt och aktivt i gymnastikundervisningen.
- Eleven skall träna sina färdigheter såväl i att arbeta självständigt som att samarbeta i en uppmuntrande atmosfär *utan* betoning på inbördes tävlan!
- Eleven skall lära sig att klä sig ändamålsenligt för gymnastiken samt lära sig personlig **hygien**, t.ex. att vi duschar efter gymnastiklektionen.
- Eleven ska lära sig gymnastikens **motoriska grundfärdigheter** på ett mångsidigt sätt och stimuleras till att motionera.
- Eleven ska även få tillfälle att arbeta med sina sinnen samt använda sin grov- och finmotorik på ett meningsfullt sätt.
- Betoning bör läggas på momenten *kasta - fånga* och *balans*!
- En av gymnastikundervisningens uppgifter är att handleda eleven till att handla tryggt i trafiken.
- **Närmiljön** kring skolan ger möjlighet till trafikundervisning genom att eleverna promenerar till och från gymnastiklektionerna samt utnyttjar kollektivtrafiken.
- I närmiljöundervisningen beaktas även förhållanden och årstider i naturen, lokala förhållanden samt de möjligheter som närmiljön och skolan erbjuder.
- Eleven skall ges ett naturligt förhållningssätt till friluftsliv.
- Eleven ska lära sig grunderna i hur man rör sig i naturen med hjälp av en elementär karta och med respekt för naturen, exempelvis en lättare form av orientering.
- **Avslappning** är en naturlig del av gymnastikundervisningen.
- Eftersom dagens elever på många sätt lever i en ganska stressad miljö, är det viktigt för dem att lära sig lyssna till sin egen kropp och bli mer medvetna om kroppens signaler.

Utvärdering

Elevens färdigheter i gymnastik utvärderas genom observation

- av elevens motoriska grundfärdigheter.
- av rörelser i basgymnastik, redskapsgymnastik och rytmisk sportgymnastik samt hur eleven handskas med redskap .
- av hur eleven uttrycker sig kreativt i takt med rytm eller musik samt fungerar självständigt i grupp enligt överenskomna instruktioner

- av hur eleven ansvarsfullt fungerar och aktivt deltar i gymnastikundervisningen.
- av elevens kunskaper i skridskoåkning.
- av elevens kunskaper i bollspel.

Årskurs 3

Mål

Eleven skall

- lära sig att uppleva motion och inläring som någonting roligt
- lära sig gymnastikens motoriska grundfärdigheter på ett mångsidigt sätt och stimuleras till att motionera
- lära sig trygga former av motion och simning
- lära sig att träna sina färdigheter såväl i att arbeta självständigt som att samarbeta i en uppmuntrande atmosfär utan betoning på inbördes tävlan
- lära sig gott uppförande samt att iakta överenskomna regler och att bygga upp en anda av rent spel
- lära sig att arbeta långsiktigt och förhålla sig realistiskt till sina egna prestationer
- lära sig att klä sig ändamålsenligt för gymnastiken samt lära sig personlig hygien

Innehåll

- grund- och redskapsgymnastik
- friidrott och uthållighetsträning
- fotboll och fyramål
- innebandy
- skridskoåkning och isspel
- skidåkning
- orienteringens grunder
- simning
- friluftsliv

Utvärdering

Elevens färdigheter i gymnastik utvärderas genom observation

- av elevens motoriska grundfärdigheter.
- av rörelser i basgymnastik, redskapsgymnastik och rytmisk sportgymnastik samt hur eleven handskas med redskap .
- av hur eleven uttrycker sig kreativt i takt med rytm eller musik samt fungerar självständigt i grupp enligt överenskomna instruktioner
- av hur eleven ansvarsfullt fungerar och aktivt deltar i gymnastikundervisningen.
- av elevens kunskaper i skridskoåkning.
- av elevens kunskaper i bollspel.

Årskurs 4

Mål

Eleven skall

- uppleva motion och inläring som någonting roligt
- lära sig gymnastikens motoriska grundfärdigheter på ett mångsidigt sätt och stimuleras till att motionera
- lära sig trygga former av motion och simning
- lära sig att träna sina färdigheter såväl i att arbeta självständigt som att samarbeta i en uppmuntrande atmosfär utan betoning på inbördes tävlan
- lära sig gott uppförande samt att iaktta överenskomna regler och att bygga upp en anda av rent spel
- lära sig att arbeta långsiktigt och förhålla sig realistiskt till sina egna prestationer
- lära sig att klä sig ändamålsenligt för gymnastiken samt lära sig personlig hygien

Innehåll

- grund- och redskapsgymnastik
- friidrott och uthållighetsträning
- fotboll och fyramål/ boboll
- innebandy
- skridskoåkning och isspel
- skidåkning
- orienteringens grunder
- simning
- enkla danser

Utvärdering

Elevens färdigheter i gymnastik utvärderas genom observation

- av elevens motoriska grundfärdigheter.
- av rörelser i basgymnastik, redskapsgymnastik och rytmisk sportgymnastik samt hur eleven handskas med redskap .
- av hur eleven uttrycker sig kreativt i takt med rytm eller musik samt fungerar självständigt i grupp enligt överenskomna instruktioner
- av hur eleven ansvarsfullt fungerar och aktivt deltar i gymnastikundervisningen.
- av elevens kunskaper i skridskoåkning.
- av elevens kunskaper i bollspel.

Profil för goda kunskaper i slutet av årskurs 4

Eleven

- behärskar de motoriska grundfärdigheterna och kan använda dem mångsidigt i olika motionsformer
- kan vissa rörelser i basgymnastik, redskapsgymnastik och rytmisk sportgymnastik
- kan vissa bollspel samt kan handskas med spelredskap också i lekar och övningar

- kan glida, åka framåt och bromsa i skridskoåkningen
- kan skidåkning i klassisk stil och grunderna för skidåkning i fristil och utförsåkning
- kan röra sig i naturen med hjälp av en elementär karta och med respekt för naturen
- kan simma minst 50 meter
- kan uttrycka sig kreativt genom idrott och röra sig i takt med rytm eller musik
- fungerar självständigt i grupp enligt överenskomna instruktioner och deltar ansvarsfullt och aktivt i gymnastikundervisningen.

Årskurs 5

Mål

Eleven skall

- utveckla sina motoriska grundfärdigheter och sin fysiska kondition samt lära sig olika idrottsgrenar
- lära sig att inse motionens betydelse för upprätthållandet av hälsan samt lära sig att ge akt på och utveckla sin egen funktionsförmåga och sitt eget välbefinnande
- utveckla sin simkunnighet
- öva sig i livräddningskunskap
- lära sig att röra sig tryggt och att klä sig ändamålsenligt för olika former av idrott
- kunna uppleva att motion och lärande är roligt
- i samband med gymnastikövning lära sig förmågan att arbeta självständigt och i grupp samt växa i ansvar och hänsyn till andra människor

Innehåll

- grund- och redskapsgymnastik
- friidrott och uthållighetsträning
- fotboll, boboll,
- skridskoåkning och isspel
- skidåkning
- orientering
- simning och livräddning
- enkla danser
- volleyboll, handboll, korgboll
- innebandy
- cirkelträning

Utvärdering

Elevens färdigheter i gymnastik utvärderas genom observation

- av elevens motoriska grundfärdigheter.
- av rörelser i basgymnastik, redskapsgymnastik och rytmisk sportgymnastik samt hur eleven handskas med redskap .
- av hur eleven uttrycker sig kreativt i takt med rytm eller musik samt fungerar självständigt i grupp enligt överenskomna instruktioner
- av hur eleven ansvarsfullt fungerar och aktivt deltar i gymnastikundervisningen.

- av elevens kunskaper i skridskoåkning.
- av elevens kunskaper i bollspel.

Årskurs 6

Mål

Eleven skall

- utveckla sina motoriska grundfärdigheter och sin fysiska kondition samt lära sig olika idrottsgrenar
- lära sig att inse motionens betydelse för upprätthållandet av hälsan samt lära sig att ge akt på och utveckla sin egen funktionsförmåga och sitt eget välbefinnande
- utveckla sin simkunnighet
- kunna röra sig tryggt och att klä sig ändamålsenligt för olika former av idrott
- kunna uppleva att motion och lärande är roligt
- i samband med gymnastikövning lära sig förmågan att arbeta självständigt och i grupp samt växa i ansvar och hänsyn till andra människor

Innehåll

- grund- och redskapsgymnastik
- friidrott och uthållighetsträning
- fotboll, boboll
- innebandy
- skridskoåkning och isspel
- skidåkning
- orientering
- simning och livräddning
- danser
- volleyboll, handboll, korgboll
- cirkelträning
- muskelvård

Utvärdering

Elevens färdigheter i gymnastik utvärderas genom observation

- av elevens motoriska grundfärdigheter.
- av rörelser i basgymnastik, redskapsgymnastik och rytmisk sportgymnastik samt hur eleven handskas med redskap .
- av hur eleven uttrycker sig kreativt i takt med rytm eller musik samt fungerar självständigt i grupp enligt överenskomna instruktioner
- av hur eleven ansvarsfullt fungerar och aktivt deltar i gymnastikundervisningen.
- av elevens kunskaper i skridskoåkning.
- av elevens kunskaper i bollspel.

10. Bilagor

a) Betygsblanketter

I årskurserna 1-3 finns de uppgjorda på Excel och är till innehållet lika som de betygsblanketter som utarbetats av svenska linjen. I årskurserna 4-6 används de botten som är uppgjorda i Primus.

b) Säkerhetspärmen

Hela säkerhetspärmen är utarbetad med beaktande av de anvisningar som kommit från Utbildningsverket. Säkerhetspärmen finns i personalrummet i sin helhet.

c) Kriterierna för bedömning av uppförande